

MODA TASARIM

Öğretmen Kılavuz Kitabı

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MODA TASARIM

ÖĞRETMEN KİTABI

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA
Nisan 2026

Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Mustafa OTRAR

Yayın Koordinatörü

Dr. Kader ARKAN SEZGİN ❁ Meryem KABATAŞ

Editör

Prof. Dr. Mehmet Akif SÖZER ❁ Doç. Dr. Meral Çilem ÖKCÜN ❁
Doç. Dr. Meyrem ARGASAHİNOĞLU ❁ Merve Gül ŞAHİN ❁ Serap ERDEĞER

Yazarlar

Ayşegül COŞKUN ❁ Birsen AYKUT ❁ Gülşen ÜNAL TEMİZ ❁ Murat TANRIKOLOĞLU ❁
Yasemin Dilek ALTINTAŞ ❁ İman DEMİRCİ ❁ Gülnur TANRIKOLOĞLU

Dil Uzmanları

SSevil CANPOLAT ❁ Hacer HAKLI ALTINTAŞ ❁ Erkan ASLAN ❁ İsmail Teoman GÜNEŞ ❁
Salih KÖSE

Fotoğraflama

Ergahi GÜLBİTTİ ❁ Birsen AYKUT

Dizgi-Tasarım

Sude Ajans Reklam Org. Tan. Ltd. Şti.

Baskı ve Cilt

1. Baskı: Ankara, Nisan 2026

ISBN: 978-975-11-9607-1

Genel Yayın No: 10633

Yardımcı ve Kaynak Kitaplar Dizi No: 2412

Emniyet Mah. Gazeteci Muammer Yaşar Bostancı Cad. MEB Beşevler Kampüsü A Blok, 06560

Beşevler, Yenimahalle / ANKARA

<http://orgm.meb.gov.tr>

© Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı tarafından UNICEF'in teknik ve finansal desteği ile "Özel Eğitimde Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında hazırlanmıştır. Yayında ifade edilen görüşler kişilerin kendi sorumluluğundadır. Hiçbir şekilde Millî Eğitim Bakanlığının ve UNICEF'in görüş ve politikalarını yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

V

GİRİŞ

VII

Çanta dikiyorum.....	10
Süsleme yapmada kullanılan araç gereci tanıyorum.....	33
Elde kesim yapmada kullanılan araç gereci tanıyorum.....	44
Elde kesim yapmaya hazırlık yapıyorum.....	49
Ütüyü hazırlıyorum.....	55
Ev tipi dikiş makinesine üst iplik takıyorum.....	60
Ev tipi dikiş makinesine alt iplik takıyorum.....	66
Ev tipi dikiş makinesini beden ergonomisine uygun olarak kullanıyorum	72
Ev tipi dikiş makinesinin günlük temizliğini yapıyorum.....	78
Düz sanayi tipi dikiş makinesine iğne takıyorum.....	85
Sürdürülebilir çevre için atık kağıtları kullanarak düz sanayi tipi dikiş makinesinde ipliksiz dikiş çalışmaları yapıyorum.....	93
Makine dikişi ile aplike yapıyorum	100
Hazır gereç boncuk ile süsleme yapıyorum.....	106

Overlok makinesinde kenar temizleme yapıyorum.....	114
Giyisi için vücut üzerinden ölçü almada kullanılan araç gereci tanıyorum.....	121
Gizli fermuar dikiyorum.....	126
Patletli fermuar dikiyorum.....	133
Açık yırtmaç dikiyorum.....	141
Aplike cep dikiyorum.....	148
Dikişten açılan cep dikiyorum.....	154
Kemer dikiyorum	160
Kumaşı yıkama yöntemi ile kesime hazırlıyorum.....	167
Tişört dikiyorum.....	175
Etek dikiyorum.....	182
Etek bitmiş ütüsünü yapıyorum.....	188

SUNUŞ

Mesleki eğitim; özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin toplumsal yaşama etkin katılım sağlayabilmeleri, bağımsız yaşam becerileri geliştirebilmeleri ve üretken bireyler olarak yaşamlarını sürdürebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak öğrencilerimizin ilgi, yetenek ve gereksinimlerini dikkate alan nitelikli mesleki eğitim ortamlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Genel Müdürlüğümüz koordinesinde ve UNICEF iş birliğiyle yürütülen “Özel Eğitimde Mesleki Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi” ile ortaöğretim kademesinde mesleki eğitim veren özel eğitim okullarının kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve sunulan eğitim hizmetlerinin işlevselliğinin artırılması hedeflenmiştir.

Proje çerçevesinde özel eğitim meslek okullarında yer alan meslek alanlarına yönelik öğretim süreçlerini desteklemek amacıyla 20 öğrenci etkinlik kitabı ve 20 öğretmen kılavuz kitabı hazırlanmıştır. Hazırlanan bu kaynaklar öğrencilerin mesleki becerileri aşamalı olarak edinmelerini desteklemek ve öğretmenlerin öğretim sürecini planlı ve sistematik bir biçimde yürütmelerine katkı sağlamak üzere geliştirilmiştir.

Ortaya konulan bu çalışma ile özel eğitim meslek okulları için ilk defa bu ölçekte, alanlara özgü ve sistematik içerikler hazırlanarak eğitim ortamlarının kullanımına sunulmuştur. Hazırlanan içerikler yalnızca özel eğitim meslek okullarıyla sınırlı kalmayıp, mesleki ve teknik anadolu liselerine devam eden ve kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerini sürdüren özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin de yararlanabileceği kapsayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Öğrenci etkinlik kitaplarında yer alan içerikler öğrencilerin öğrenme özellikleri dikkate alınarak kısa ve açık yönergeler, görsel destekler, tekrar fırsatları ve pekiştirme öğeleri ile yapılandırılmıştır. Bu yapı sayesinde öğrencilerin bir beceriyi adım adım öğrenmeleri, uygulamaları ve kendi performanslarını değerlendirebilmeleri amaçlanmıştır. Öğretmen kılavuz kitapları ise öğrenci etkinlik kitaplarının öğretim sürecinde etkili biçimde kullanılmasına rehberlik edecek şekilde hazırlanmıştır. Kılavuzlarda yer alan örnek ders planları ve uygulama önerileri öğretmenlerin planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde yol gösterici niteliktedir.

Hazırlanan bu çalışmaların öğretmenlerimizin sınıf içi uygulamalarını destekleyeceğine, öğrencilerimizin mesleki beceriler kazanarak üretime katılan bireyler olarak toplumsal yaşama daha güçlü biçimde hazırlanmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz. Bu içeriklerin eğitim ortamlarında etkin biçimde kullanılarak öğrencilerimize fayda sağlamasını diliyoruz.

Bu çalışmanın yürütülmesine katkı sunan tüm akademisyenlere, destek veren öğretmenlerimize, sahada görev yapan tüm eğitim paydaşlarına ve Bakanlığımız personeline teşekkür ederiz. Ayrıca bu çalışma vesilesi ile hazırlanan eserlerin Millî Eğitim Bakanlığımızın ilgili birimleri ile sürece katkı sunan tüm kurum ve kuruluşlara faydalı olmasını diler, çalışmalarımıza verdikleri desteklerinden dolayı Bakanımız Sayın Prof. Dr. Yusuf TEKİN'e teşekkürlerimizi arz ederim.

Mustafa OTRAR
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürü

GİRİŞ

Bu kılavuz kitap, öğrenciler için hazırlanan etkinlik kitaplarının öğretim sürecinde etkili, planlı ve tutarlı biçimde kullanılmasına yönelik açıklamaları içermek üzere hazırlanmıştır. Kılavuzda yer alan içerikler, öğretmene yalnızca neyin öğretileceğini değil; aynı zamanda öğretimin nasıl planlanacağını ve nasıl uygulanacağını, süreç içerisinde nelere dikkat edileceğini ve öğrencinin performansına göre ne tür düzenlemeler yapılabileceğini göstermeyi amaçlamaktadır. Bu yönüyle kılavuz, öğrenci etkinlik kitabının sınıf içi uygulama sürecini destekleyen yol gösterici bir kaynak niteliğindedir.

Kılavuzda öncelikle ilgili meslek alanı ve dalına yer verilmekte; ardından öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler, hedef ve hedef davranışlar çerçevesinde açıklanmaktadır. Bu becerilere geçmeden önce öğrencide bulunması beklenen ön koşul beceriler belirtilmekte; böylece öğretmenin öğretime başlamadan önce öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyini dikkate alması sağlanmaktadır. Öğretim sürecinde kullanılabilecek yöntem ve teknikler ile öğretim araç gereci de bu yapıyı destekleyecek şekilde sunulmaktadır.

Öğrenme öğretme uygulamaları bölümünde öğretim sürecinin nasıl yürütüleceği ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Süreç; öğrencinin mevcut performansını belirlemeye yönelik ön değerlendirme ile başlamakta, bu aşamada elde edilen bilgilere göre öğretimin nasıl planlanacağı açıklanmaktadır. Derse giriş bölümünde; dikkat çekme, güdüleme ve gözden geçirme basamakları ile öğrencinin derse hazırlanması, öğrenmeye yönelmesi ve önceki öğrenmeleri ile yeni içerik arasında ilişki kurması desteklenmektedir. Öğretim süreci bölümünde ise becerinin öğrenciye nasıl sunulacağı, hangi desteklerin kullanılabileceği ve öğretimin hangi sıra içinde sürdürülebileceği açıklanmaktadır.

Kılavuzda yer alan pekiştirme çalışmaları öğrenci etkinlik kitaplarının öğretim sonrasında nasıl kullanılacağını açıklamaktadır. Öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Adım Adım Yapalım” başlığındaki etkinliklerin öğretmen desteğiyle yürütülmesi, ardından “Sıra Bende” başlığındaki etkinliklerde öğrencinin beceriyi daha bağımsız biçimde ortaya koymasına yönelik bir uygulama sağlanmaktadır. Bu yapı sayesinde öğretmen etkinlik kitabındaki çalışmaları yalnızca bir alıştırmaya olarak değil öğretimin pekiştirilmesini destekleyen yapılandırılmış uygulamalar olarak kullanabilmektedir.

Değerlendirme bölümünde öğrencinin beceriyi hangi düzeyde gerçekleştirdiğinin nasıl izleneceği açıklanmakta olup öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” başlığı ile öğrencinin kendi öğrenme sürecini fark etmesine de imkân tanınmaktadır. Elde edilen sonuçlara göre öğretimin nasıl sürdürüleceği, hangi durumlarda ek çalışmalara ihtiyaç duyulabileceği ve sürecin nasıl yeniden düzenlenebileceği kılavuzun açıklayıcı yapısı içinde yer almaktadır.

Öğretimsel uyarlamalar bölümü ise öğrencilerin bireysel farklılıkları dikkate alınarak öğretimin çeşitlendirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır. Böylece öğretmen, öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda (içerikte, uygulamada, kullanılan araç gereçte vb.) gerekli düzenlemeleri yapabilmektedir. Bunun yanı sıra öğretim sürecinin güvenli ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin hususlar öğretmen kılavuz kitaplarında öğretim süreci ve öğretimsel uyarlamalar bölümlerinde; öğrenci etkinlik kitaplarında ise beceri basamakları ile güvenlik ve iş birliğine dayalı uygulamalar kapsamında ele alınarak öğrencilerin güvenli çalışma alışkanlıklarını geliştirmeleri desteklenmiştir.

Öğrenci etkinlik kitapları ile öğretmen kılavuz kitapları bir bütün olarak düşünülmelidir. Etkinlik kitaplarında yer alan çalışmalar öğrencinin beceriyi adım adım edinmesini ve uygulamasını destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Kılavuz kitabı ise bu çalışmaların öğretim sürecinde nasıl kullanılacağını, hangi amaçla uygulanacağını ve

öğretmenin bu süreçte nasıl bir yol izleyeceğini açıklamaktadır. Bu nedenle öğretmenin öncelikle kılavuzda yer alan açıklamaları dikkate alarak öğretim sürecini planlaması, ardından öğrenci etkinlik kitabındaki çalışmaları bu plan doğrultusunda gerçekleştirmesi önem taşımaktadır.

Bu kılavuz kitabı, öğretmene hazır bir uygulama akışı sunarken aynı zamanda benzer becerilerin öğretiminde de kullanılabilecek bir yol haritası oluşturmaktadır. Bu yönüyle kılavuz, öğrenci etkinlik kitaplarının amacına uygun, etkili ve sistematik bir biçimde kullanılmasını destekleyen kapsamlı bir uygulama rehberi olarak değerlendirilmelidir.

Öğretmen Kılavuzu (Beceri Düzeyi)

Meslek Alanı/ Dalı: Moda Tasarım Alanı / Model Makineciliği Dalı

Hedef ve Davranışlar:

7.2.2. Çanta diker.

7.2.2.1. Çanta keser.

7.2.2.2. Çanta dikimi süsleme işlemini yapar.

7.2.2.3. Çanta diker.

Ön Koşul Beceriler:

- * Kumaş makası ile düzgün kesim yapar.
- * Düz dikiş diker.
- * Cetvel/mezura ile 2 cm, 5 cm gibi basit ölçüleri ölçer.
- * Görsel ve sözel 2-3 adımlı yönergeyi uygular.

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Doğrudan öğretim, ipucunun giderek arttırılması, zincirleme, rol oynama, etkinlik çizelgeleri.

Etkinliğin/Çalışmanın Adı: Çanta Dikiyorum

Öğretim Araç Gereci: Kumaş, kumaş makası, dikiş makinası, overlok makinası, cetvel veya mezura, çizim sabunu veya işaretleme kalem, kumaş rengine uygun dikiş ipliği, süsleme malzemeleri (isteğe bağlı), düğme, etiket, aplike, baskı veya nakış, ütü ve ütü masası, toplu iğne veya kumaş mandalı

Öğrenme – Öğretme Uygulamaları

Temel kabulleri Değerlendirme:

Ön koşul becerilerin (ör., makasla düzgün kesim, düz dikiş çekme) ölçüt kapsamında yeterlilik sağladığınızdan emin olunuz. Ölçütünüz 4/5 ise öğrencinin 5 denemenin 4'ünde bu becerileri **bağımsız** olarak gerçekleştiriyor olması gerekir. Ön koşul becerilerde ölçüt karşılanmazsa yeni beceri öğretimine geçmeyip ilgili ön koşul beceriyi yeniden çalışınız.

Ön koşul beceriler değerlendirildikten sonra, öğretim yapılacak becerilerin ön değerlendirmesini ölçüt bağımlı ölçü aracı kullanarak yapabilirsiniz. Aşağıdaki ölçü aracı “Bez Çanta Dikimi” becerisi için hazırlanmıştır.

Aşağıdaki ölçüt bağımlı ölçü aracını kullanarak bez çanta dikme becerisini değerlendirebilirsiniz. Ana yönerge olan “çanta dik” yönergesini verdikten sonra çanta dikme becerisi beceri basamakları olan “Çalışma alanını düzenleme, gerekli araç gereci hazırlama (Kumaş, makas, iplik, mezura, üt, toplu iğne, dikiş makinesi vb.), çantanın ölçüsünü belirleme örneğin; 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir), saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kesme, sap parçalarını uzunlamasına ikiye katlama (düz yüzü içerde), kenarlarını dikişle birleştirme, dikiş payını ütüyle düzleştirme, çantanın üzerini zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekleme, yarlardan ve alttan dikiş payı bırakarak (yaklaşık 1 cm) dikme, çantanın ağız kısmını overlok makinasında overlok çekme, çantanın ağız kısmını ütüleme, sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştirme (genellikle kenardan 8–10 cm içeriden), çantanın ağız kısmını makine dikiş ile dikme (üstten düzgün bir dikiş hattı oluşturma) ve çantayı son kez ütüleme” basamaklarını öğrencinin sırasıyla gerçekleştirmesini isteyiniz. Öğrencinin bağımsız tamamladığı basamaklar için ön değerlendirme tablosunun “Denemeler” kısmında ilgili deneme sayısının olduğu bölüme “+” işareti, yardımla tamamladığı veya tepkisiz kaldığı ve öğretmenin tamamladığı basamaklarda ise “–” işareti koyunuz. Doğru tepkileri sözel olarak pekiştiriniz, yanlış tepkilerin veya tepkisiz kalmanın ardından öğrenci performansına uygun ipucu sunabilirsiniz. Öğrenciye ipucu sunmanızın ardından bağımsız yapamazsa ipucunun seviyesini artırınız. İpucunun giderek arttırılması hiyerarşisine uygun olarak öğrenci üzerinde en az destek sunumundan en fazla destek sunumuna doğru ipucu ilerlemesi düzeyi; görsel ipucu, sözel ipucu, model olma ve en son olarak da fiziksel ipucudur. Öğrenciye sözel ipucu veriyorsanız öğrenci ile paralel bir konumda onun arkasına geçiniz, ikiniz de aynı yöne bakıyor olmalısınız. Ardından öğrencinin kulağına sözel ipucunu veriniz. “Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla.” diyerek ilgili basamak için sözel ipucunu verebilirsiniz. Eğer model olma ipucu veriyorsanız öğrenci ile karşılıklı bir fiziki konumda yer alınız. Öğrencinin dikkatini kendinize çekmek için “Şimdi bana bak.” yönergesini veriniz ve beceri basamağını kendiniz yapınız. Sonrasında “şimdi sen yap” yönergesini veriniz ve öğrencinin beceriyi sergilemesini bekleyiniz. Eğer görsel ipucu sunuyorsanız etkinlik çizelgesi görsel kartları arasından ilgili kartı gösteriniz. Eğer fiziksel ipucu kullanıyorsanız öğrenci ile paralel bir konumda

arkasına geçiniz ve öğrenci ile aynı yöne bakınız. Öğrenciye “Şimdi seninle birlikte çalışma alanını düzenleyeceğiz, gerekli araç gereci hazırlayacağız, eline dokunacağım hadi yapalım!” deyiniz ve birlikte çalışma alanını düzenleyip gerekli araç gereci hazırlayınız. Eğer öğrenciye fiziksel ipucu vermekte iseniz mutlaka onun eline, koluna vb. vücut uzvuna dokunacağınızı belirtiniz. Varsa notlarınızı açıklama bölümüne yazabilirsiniz.

Örnek Veri Kayıt Formu

Adı – Soyadı:				Tarih:													
Hedef				Çanta diker.													
Yönerge				Çanta dik.													
Hedef Davranışlar				Denemeler													
				Öğretim Öncesi			Öğretim Sonrası					İzleme					
				Ölçüt:			Ölçüt:					Ölçüt:					
				1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3			
1. Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla. (Kumaş, makas, iplik, mezura, ütü, toplu iğne, dikiş makinesi vb.)																	
2. Çantanın ölçüsünü belirle: Örneğin; 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).																	
3. Saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kes.																	
4. Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla (düz yüzü içeride).																	
5. Kenarlarını dikişle birleştir.																	

[illegible]

İpucunun Giderek Artırılması Yöntemine Göre Çanta Dikme Becerisi Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Yönerge	Ölçüt	Ana Yönerge: Çanta diker.			
		Denemeler			
		1	2	3	4
1. Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla. (Kumaş, makas, iplik, mezura, ütü, toplu iğne, dikiş makinesi vb.)	3/4				
2. Çantanın ölçüsünü belirle: Örneğin; 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).	3/4				
3. Saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kes.	3/4				
4. Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla (düz yüzü içeride).	3/4				
5. Kenarlarını dikişle birleştir.	3/4				
6. Dikiş payını ütüyü düzleştir, sapı ters çevir.	3/4				
7. Çantanın üzerine zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekle.	3/4				
8. Yanlardan ve alttan dikiş payı bırakarak (yaklaşık 1 cm) dik.	3/4				
9. Çantanın ağız kısmını overlok makinasında overlok çek.	3/4				
10. Çantanın ağız kısmını ütüle.	3/4				
11. Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştir.					
12. Çantanın ağız kısmını makine dikişi ile dönerek dik. (üstten düzgün bir dikiş hattı oluştur).	3/4				
13. Çantayı son kez ütüle.	3/4				

Not: Beceri analizi, öğrencinizin düzeyine ve bireysel özelliklerine göre çeşitlilik gösterebilir. Öğrencinizin ihtiyacı doğrultusunda detaylı ve çok basamaklı bir beceri analizi kullanabileceğiniz gibi daha temel basamakların öğretildiği basit bir beceri analizi de kullanabilirsiniz.

Ortam Düzenlemesi:

- ◆ Sınıf, dikiş makinelerinin ve overlok makinelerinin bulunduğu bir atölye düzeninde olmalıdır. Çalışma masaları, kesim ve ütüleme işlemleri için uygun şekilde düzenlenir. Öğrenciler bireysel veya ikili gruplar halinde çalışabilir.
- ◆ Öğrencilerin kişisel hijyen kurallarına (saç toplama, tırnak temizliği vb.) uymasına özen gösteriniz.
- ◆ Makine başında çalışırken güvenlik kurallarına (parmak koruyucu kullanma, kolye vb. takıları çıkarma, makasları güvenli kullanma) dikkat ediniz.
- ◆ Ütü ve dikiş makinesi gibi elektrikli aletlerin kullanımı öğretmen gözetiminde yapılmalıdır.
- ◆ Ağırlıklar kumaş üzerinde düşmeye mahal vermeyecek şekilde yerleştirilmelidir.
- ◆ Mekik, masura makinelerin kapalı olduğundan emin olarak dikiş makinelerine takılıp çıkartılmalıdır.
- ◆ Buharlı ütü elektrik riskleri göz önünde bulundurularak su kaçırma vb. kontrol edilerek kullanılmalı işi bittiğinde dikkatlice prizden çekilmelidir. Ayrıca ellerde yanık oluşma riskine karşı yanmaz eldiven kullanılmalıdır.
- ◆ Overlok makinası, reçme makinası, ilik otomatı, düğme otomatı kullanım talimatlarına uygun kullanılmalıdır.
- ◆ Kumaşın özelliğine göre kesim esnasında maske, eldiven kullanılmalıdır.

- ◆ Kullanacağı tüm aletlerin öncelikle sağlamlığını kontrol edip talimatlara uygun kullanmalıdır.
- ◆ Küçük gereçlerin (toplu iğne, boncuk, ip vb.) kullanımı bittiğinde fazla gereçler kutusunda saklanmalıdır.

A. Derse Giriş

Dikkat Çekme: Sınıfa farklı boyut, renk ve süslemelere sahip bez çantalar ile birlikte birkaç tane de tek kullanımlık plastik poşet getirebilirsiniz. Çantaları ve poşetleri yan yana göstererek, “Bu eşyaları nerelerde kullanıyoruz? Peki, sizce bu plastik poşetler doğayı nasıl etkiliyor? Onların yerine hangi eşyayı kullanmak daha iyi?” gibi sorular öğrencilerin dikkatini çevre ve iklim değişikliği konusuna çekebilirsiniz.

Güdüleme: Öğrencinin cevaplarına uygun tepkiler vererek katılımını pekiştiriniz: “Aferin size! Günümüzde market ve benzeri yerlerde bez çanta kullanımı çok önemlidir. Çünkü plastik poşetler doğada yüzlerce yıl yok olmuyor, denizlerimizi kirletiyor ve iklim değişikliğine neden olan atık miktarını artırıyor. Bez çantalar ise tekrar tekrar kullanılabilir ve doğayı korumamıza yardımcı olur.”

Gözden Geçirme: Önceki bilgileri hatırlatmak için “Makasla kumaşı düzgün kesmeyi öğrenmiştik, bunu yaparken nelere dikkat ediyorduk kim söylemek ister?” şeklinde bir soru sorunuz. Öğrencilerden gelen doğru tepkileri pekiştiriniz. Tepki gelmezse veya yanlış tepki gelirse doğru cevaplardan birini söyleyerek model olunuz ya da ön koşul becerilerin görsel kartlarını hızlıca göstererek özetleyiniz. Ön bilgiler hatırlatıldıktan sonra, “Evet, kesim becerimizi hatırladık. Şimdi, Çanta kesmeyi öğreneceğim.”, “Çanta dikimi süsleme işlemini yapmayı öğreneceğim”, “Çanta dikmeyi öğreneceğim.” becerilerini kullanarak kendi bez çantamızı nasıl yapacağımızı öğreneceğiz.” diyerek derse geçiş sağlayınız.

B. Öğretim Süreci

Öğretim sürecine, doğrudan öğretim yöntemini kullanarak beceri basamaklarının görsel kartlar üzerinden açık, net ve sıralı biçimde sunulmasıyla başlayınız.

“Bugün bez çanta dikimini öğreneceğiz. Bez çanta dikerken belirli bir sırayı takip ederiz. Bu sıraya dikkat edersek çantamız düzgün ve kullanışlı olur.” deyiniz ve sonrasında bez çanta dikim basamaklarını içeren görsel kartları sırayla göstererek süreci açık ve net şekilde anlatınız.

“Bez çanta dikerken şu adımları takip ediyoruz: Önce kumaşı istenilen ölçüye uygun şekilde kesiyoruz. Sonra süsleme işlemini yapıyoruz. Daha sonra çantanın yan ve alt dikişlerini dikiyoruz. Daha sonra çantanın ağzını kıvrıp dikiyoruz. En sonunda da çanta saplarını yerine dikiyoruz.” deyiniz.

Sonrasında ilk basamağın görsel kartını seçerek kısa bir model gösterimi yapınız. “Bakın, bu kartta kumaşı ölçüye göre kesme adımı var. Kumaşı çizgilerden dikkatlice kesiyoruz.” deyiniz.

Daha sonra sırasıyla kazanımın diğer basamaklarını da aynı şekilde sununuz.

Anlatımı tamamladıktan sonra rol yapma yöntemi ile öğretim sürecine devam ediniz. “Şimdi bu adımları atölyemizde canlandıracağız. Hepiniz farklı görevler alacaksınız ve sırayla çanta dikeceksiniz.” deyip sürece devam ediniz.

Bez Çanta Dikimi beceri basamaklarının görsel kartlarını içeren klasörü öğrencilere gösteriniz. “Şimdi sizlerle bez çanta dikimini atölyemizde canlandıracağız; bazılarınız **Usta Dikişçi**, bazılarınız **Yardımcı** ve bazılarınız da **Kalite Kontrol** personeli olacak. Usta Dikişçi görevini sırayla hepimiz gerçekleştireceksiniz. Burada dikkat etmeniz gereken en önemli şey; görsel karta bakıp yönergeyi okuyup yönergelere uygun dikim yapmanızdır.” diyerek sonrasında sınıftan üç öğrenci seçip birisine Usta Dikişçi, diğerine Yardımcı, bir diğerine ise Kalite Kontrol rol görevleri veriniz.

Usta Dikişçi rolündeki öğrencinin, dikiş makinesi ve kesim masası gibi çalışma alanına geçmesini sağlayınız. Yardımcı öğrencinin kumaş ve gerekli araç ge-

reci (makas, iplik) hazırlamasını sağlayınız. Kalite Kontrol öğrencisi ise dikilen parçanın ölçü ve düzgünlüğünü kontrol etmek üzere bekleyecektir. Ön koşul becerilerde bu kısmın öğretimi yapıldığı için öğrencinin yanlış tepki vermesi veya tepkide bulunmaması durumunda ipucunun giderek artırılmasıyla beceri basamağı yaptırılır. **İpucunun giderek arttırılması hiyerarşisine** uygun olarak görsel ipucu, sözel ipucu, model olma ve en son olarak da fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Usta Dikişçi, hazırlıklar tamamlandıktan sonra, elindeki klasörden ilk beceri basamağına ait olan **“Ölçüye uygun kesme”** görsel kartı açmasını isteyiniz. Eğer görseli 1/2 saniye içinde bulamamışsa “elindeki etkinlik klasöründen sıradaki görsel kartı seç ve sınıfa göster” deyiniz ve öğrenci ilgili görsel kartı gösterirse “afetin çok güzel şimdi de bu beceriyi yapalım” deyiniz. Gerekirse ipucu sunarak doğru kartı açtırınız. Öğrencinin bu kısımda hata yapmasına izin vermemeniz önemlidir. Bu nedenle klasörde bulunan etkinlik çizelgesi kartlarınız mutlaka sıralı olmalıdır.

Öğrencinin doğru tepkisinden sonra **“Bez çanta dik”** ana yönergesini veriniz. Ardından hiç beklemeden **“Çanta kumaşını çizilen çizgilere göre kes”** deyiniz. Öğrenci doğru tepkide bulunmuşsa “afetin” diyerek pekiştiriniz. İlgili basamakta hata yapmışsa veya tepki vermemişse ipucunu öğrencinin var olan performans düzeyine göre artırarak veriniz.

Bu kısımda önemli olan öğrencinin hangi ipucu düzeyinde beceriyi gerçekleştireceğini iyi saptamanızdır. İpucunun giderek arttırılması hiyerarşisine uygun olarak öğrenci üzerinde en az destek sunumundan en fazla destek sunumuna doğru ipucu düzeyleri sırasıyla; **görsel ipucu, sözel ipucu, model olma ve en son olarak da fiziksel ipucu** olarak özetlenebilir.

- ◆ Öğrenciye **sözel ipucu** veriyorsanız öğrenci ile paralel bir konumda arkasına geçiniz, onunla aynı yöne bakarken işitebileceği biçimde sözel ipucunu veriniz. **“Çizgilerden makasla kes”** biçiminde ilgili beceri basamağı için sözel ipucu verebilirsiniz.
- ◆ Eğer **model olma ipucu** veriyorsanız, öğrenci ile karşılıklı biçimde konum alınız. Öğrencinin dikkatini kendinize çekmek için **“Şimdi bana bak”** yönergesini veriniz. Çocuk sizi izlerken beceri basamağını kendiniz yapınız ve sonrasında

“Şimdi sen yap” yönergesini veriniz. Öğrencinin beceriyi sergilemesini isteyiniz.

- ◆ Eğer **görsel ipucu** sunuyorsanız etkinlik çizelgesi görsel kartları arasından ilgili kartı gösteriniz.
- ◆ Eğer **fiziksel ipucu** kullanıyorsanız öğrenci ile paralel bir konumda arkasına geçiniz öğrenci ile aynı yöne bakınız. Öğrenciye şimdi seninle birlikte **“kumaşı ölçüye göre keseceğiz, eline dokunacağım hadi yapalım”** deyin ve birlikte kesim yapınız. Öğrenciye eğer fiziksel ipucu verecekseniz mutlaka onun eline, koluna vb. vücut uzvuna dokunacağınızı belirtiniz.

Yukarıda yer alan **“Çanta parçalarını ölçüye uygun kesme”** beceri öğretimi için gerçekleştirdiğiniz öğretim sürecini (öğretim denemesi) diğer beceri basamakları için de gerçekleştiriniz. Yani **çanta dikimi süsleme işlemi yapma, çantanın yan ve alt dikişlerini dikme, çantanın ağzını kıvrıp dikme ve çanta saplarını yerine dikme** beceri basamakları için de aynı işlemleri tekrarlayınız.

Sınıftaki tüm öğrencilerin sırayla **Usta Dikişçi** rolünde bez çanta dikmeleri için fırsat oluşturunuz. Söz konusu fırsatı farklı görevler (farklı dikiş makinesi/overlok kullanma) ve farklı çanta modelleri ile artırarak gerçekleştirebilirsiniz. Bu şekilde birden fazla öğrencinin dikim yapabileceği, aynı zamanda gerçek iş ortamına daha yakın bir atölye ortamı oluşturmuş olursunuz. Tüm öğrenciler sırayla dikim yaptıktan sonra yaşadıkları deneyim hakkında konuşmaları için olanak sağlayınız.

Ayrıca gerekli izinler alındıktan sonra öğrencilerinizle okulunuzun yakınında bulunan bir **tekstil atölyesine** veya **dikiş evine** ziyarette bulunmanız, orada çalışan ustaları öğrencilerinizin gözlemlemesini istemeniz ve bu deneyim hakkında kendilerini ifade etmelerine fırsat yaratmanız, öğretmiş olduğunuz becerinin kalıcılığını ve genellemesini sağlamanıza yardımcı olacaktır.

C. Pekiştirme Çalışmaları

Öğretimi tamamladıktan sonra öğrenci kitabında “Adım Adım Yapalım” ve “Sıra Bende” başlıklarında yer alan etkinlikleri (bk. Etkinlik 1, Etkinlik 1, Etkinlik 2)

gerçekleştiriniz. Her etkinliğin nasıl gerçekleştirileceği aşağıda detaylı olarak anlatılmıştır.

Rehberli Uygulama:

Öğrencilere vermiş olduğunuz “Adım Adım Yapalım” (Çanta Dikiyorum) Etkinlik 1 performans çalışması için atölye veya sınıfı dikim atölyesi düzeninde hazırlayınız ve öğrencileri ikili üçlü gruplara ayırınız. Öğrencilerinizden öğrenci kitabının 94, 95, 96. sayfasında “Çanta Dikiyorum” başlığında yer alan etkinliği açmalarını isteyiniz.

ETKİNLİK 1

4

Adım Adım Yapalım

► Etkinlik 1: Çanta Dikiyorum

Aşağıdaki basamakları takip ederek çanta dikelim.

Benim Etkinlik Çizelgem

Basamaklar	Yönerge
	1-İstenilen ölçüde çanta kumaşını kes. Örneğin 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).
	2-İstenilen ölçüde çanta saplarını kes. Örneğin 60 cm uzunluk x 8 cm genişlik (isteğe göre değişebilir).
	3-Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla.
	4-Kenarlarını dikişle birleştir.

ETKİNLİK 1

5-Dikiş payını ütüyle düzleştir.

6-Çantanın üzerine zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekle.

7-Çantanın altını ve yanlarını dik.

8-Çantanın ağız kısmını overlok makinesinde overlok çek.

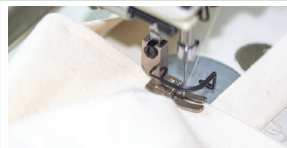
9-Çantanın ağız kısmını ütüle.

10-Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştir.

95

ETKİNLİK 1

11 -Çantanın ağız kısmını makine dikişi ile dönerek dik.

12-Çantayı son kez ütüle.

Öğrencilere vermiş olduğunuz performans çalışması “Çanta Dikiyorum” etkinliği için sınıfı atölye düzenine benzer bir duruma getirmeye çalışınız. Öğrencileri ikiye bölün. Üçerli oturma düzeninde dikiş makinelerine oturtunuz. Birkaç öğrenciniz kalite kontrol veya yardımcı personel rolünde görevlendirilebilir. Öğrencilere “Bu adımları takip ederek çanta diki” yönergesi veriniz.

Usta Dikişçi rolündeki öğrencilerin sırayla “Çalışma alanını düzenle” resimli kartına uygun hazırlığı yapmaları ve diğer 12 adımı takip etmeleri beklenir. Öğrencilerin doğru tepkileri “Aferin, harikası!” vb. ifadelerle pekiştiriniz.

Öğrencilerin yanlış tepki vermesi veya tepkisiz kalınması durumunda ilgili görsel kartı göstererek “Sapları şimdi dikmeniz gerekiyor” deyiniz. İlgili görsel kartı tahtaya asınız. Tüm beceri basamaklarını yukarıdaki deneme benzeri uygulayınız. Son olarak tahtaya asılan tüm görsel kartları sırayla sayarak dersi özetleyiniz.

Bağımsız Uygulama:

Öğretmen “Şimdi, neler öğrendiğimizi görmek için kendimizi değerlendireceğiz. Kitabımızdaki ‘Sıra Bende’ etkinliğinde bulunan Etkinlik 1 ‘Boşlukları Dolduruyorum’ etkinliğini açalım.” der. Öğrencilerin tamamının kitabın ilgili bölümünü açtığından emin olduktan sonra yönerge cümlelerini göstererek “Bakin burada sorular var. Boşluklara uygun olan kelimeleri yerleştireceğiz.” der ve sınıftan bir öğrenciye ilk soruyu okutur.

Sonrasında şu soruyu yöneltir “Çanta yapımına başlamadan önce ilk adım, kendi ihtiyacımıza uygun belirlemektir. Sizce en uygun kelime hangisi?” 4 saniye bekler. Öğrencilerden gelen yanıtları dinler. Doğru yanıt (“ölçüsünü”) pekiştirir. Eğer doğru yanıt gelmezse öğretmen hata düzeltmesi olarak doğru yanıtı söyler. Uygun boşluğu doldurarak sonraki boşluk doldurma cümleleri için de yukarıdaki deneme benzeri bir aşama tekrarı yapar.

5

Sıra
Bende!

Bu etkinlikte öğrendiklerimi kullanacağım.

► Etkinlik 1: Başlukları Dolduruyorum!

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yazacağım.

süsleme çanta ölçüsünü çizim sabunu mezura kumaş bitmiş

1. Çanta yapımına başlamadan önce ilk adım, kendi ihtiyacımıza uygun belirlemektir.
2. Kumaş üzerine işaretleme yapmak için kullanılır.
3. Tasarım becerisini geliştirmek için, iplik ve seçimini zevke göre yapmak gerekir.
4. Çanta dikimi bittikten sonra çantanın ütüsü yapılır.
5. Çanta parçalarının ölçüsünü almak için kullanılır.

96

Kitabımızdaki 'Sıra Bende' etkinliğinde bulunan Etkinlik 2 Öğretmen "Şimdi Ece'nin Hayalindeki Çanta" hikayesini okuyacağız. Hikayeyi dinleyelim ve soruları cevaplayalım." der. Öğrencinin dikkatini topladıktan sonra hikayeyi baştan sona okur (veya bir öğrenciye okutur).

ETKİNLİK 2

► Etkinlik 2: Okuyorum Cevaplıyorum!

Aşağıdaki hikâyeyi okuyup sorularını cevaplayacağım.

Ece'nin Hayalindeki Çanta

Ece, yeni bir bez çanta dikmeye karar vermişti. İlk iş, makasları ve iğneleri eline almadan önce, çantasının ölçüsünü kendi ihtiyacına göre belirlemek oldu. Laptop'unun rahatca sığabileceği boyutları not etti.

Sıra kesime gelmişti. Kuşaşını masanın üzerine serdi, tüm buruşuklukları düzelterek kumaşı düz ser-

me becerisini gösterdi. Ölçüleri işaretledi ve büyük bir dikkatle makası kullandı. Dikkatli kesim yapmanın ne kadar önemli olduğunu biliyordu, çünkü yamuk kesim, dikisi de bozar.

Daha sonra tasarım aşamasına geçti. Hemen rengarenk ipliklerle küçük bir kelebek applike/süsleme işlemi yaptı. Artık Ece, sadece bir çanta dikmeyi değil, aynı zamanda kendi özgün tasarımını yapmayı da öğrenmişti.

Ana gövdeyi dikmeden önce annesi, "Önce sapları bitirmelisin," diye uyardı. Ece, bu dersi hemen kavradı ve parçaları doğru sırayla birleştirmeyi (sapları önce dikmek gibi) öğrendi. Sonunda çantanın kenarlarını birleştirdi. Artık tasarımını kendisinin yaptığı çantasını bitirmişti.

97

Hikaye bittikten sonra öğretmen ilk soruyu sorar: “Ece, çantanın ölçüsünü belirlerken neye göre karar verdi?” 4 saniye bekler ve öğrencilerden gelen yanıtları dinler. Doğru yanıtları (“Laptop’unun rahatça sığabileceği boyutlara”) pekiştirir. Sonraki sorular için de aynı uygulama tekrarı yapılır.

Öğrencilere vermiş olduğunuz “Çanta dikimi” kapsamında, bu beceriyi arkadaşlarıyla birlikte canlandırmayı yapanlardan ne hissettiğini anlatmak isteyen gönüllü öğrencilere söz hakkı veriniz.

ETKİNLİK 2

SORULAR

1. Ece, çantanın ölçüsünü belirlerken neye göre karar verdi?

2. Ece, çantanın ana gövdesini dikmeden önce hangi parçayı hazırlamayı öğrendi?

3. Çantayı tamamen bitirmeden önce, Ece çantanın görünümünü güzelleştirmek için hangi işlemi yaptı?

4. Ece, tasarım yaparken zevkine göre hangi üç ana unsuru seçmeyi öğrendi?

D. Değerlendirme

Beceri basamaklarını değerlendirmek için öğrenci kitabının “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümündeki etkinlikler kullanılır. Öğrenciler her beceri basamağını tamamladıktan sonra, o beceriyi nasıl yaptıkları hakkında konuşmaları istenir (“Yardımla yaptım”, “Yardımsız yaptım” veya “Yapamadım”). Öğrencinin uygun cevabı işaretlemesi sağlanır.

6

Kendimi
Değerlendiriyorum

Aşağıdaki adımları takip ederek performansımı değerlendiriyorum.

Basamak No	Beceri Basamağı	Görsel	Yaptım	Yardımla Aldım	Yapamadım
1.	İstenilen ölçüde çanta kumaşını kestim. Örneğin 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).				
2.	İstenilen ölçüde çanta saplarını kestim. Örneğin 60 cm uzunluk x 8 cm genişlik (isteğe göre değişebilir).				
3.	Sap parçalarını uzunlu- masına ikiye katladım.				

99

4.	Kenarlarını dikişle birleştirdim.				
5.	Dikiş payını ütüyle düzleştirdim.				
6.	Çantanın üzerine zevkime göre süsleme, baskı veya aplike ekledim.				
7.	Çantanın altını ve yanlarını diktim.				
8.	Çantanın ağız kısmını overlok makinesinde overlok çektim.				
9.	Çantanın ağız kısmını ütüledim.				

100

10.	Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştirdim.				
11.	Çantanın ağız kısmını makine dikişi ile dönerek diktim.				
12.	Çantayı son kez ütüledim.				

Beceri basamaklarını değerlendirmek için öğrenci kitabının 99, 100, 101. sayfasında bulunan “Kendimi Değerlendiriyorum” başlığında yer alan etkinlikleri, öğrencilerin nasıl uygulayacaklarını anlatınız. Öğrencilerden kitaplarında kendimi değerlendiriyorum bölümünü açmalarını isteyiniz. Sonra da öğrencilere sıra ile etkinlikte bulunan yönergeyi okumasını resmi incelemesini ve beceri basamağı adımını yapmasını isteyiniz. Beceri basamağı tamamlandıktan sonra öğrenciye bu beceriyi nasıl yaptığı hakkında konuşması isteyiniz. “Yardımla yaptım”, “yardımsız yaptım” veya “yapamadım” seçeneklerinden birisine ulaşması sağlayınız ve öğrenciden uygun cevabı işaretlemesi isteyiniz. Tüm öğrenciler ilgili beceri basamağını bitirdikten sonra bir sonraki beceri basamağına geçiniz. Öğrencinin uygun seçeneği işaretlediğinden emin olunuz. Değerlendirme sonucunda öğrencilerinizi katılımları için pekiştiriniz.

Öğretim esnasında öğrencinin ilerlemesini değerlendirmek için ön değerlendirmede önerilen ölçüt bağımlı ölçü aracını kullanınız. Öğrencinizin öğretim sırasında bağımsız olarak gerçekleştirdiği basamakları ölçüt bağımlı ölçü aracındaki kayıt çizelgesinde ilgili basamağın karşısına işaretleyerek öğretimdeki ilerlemeleri kaydediniz.

Öğretimde kullanmış olduğunuz araç setlerimiz ile değerlendirme almamaya dikkat etmelisiniz. Öğretimde kullanılan bu araç ve materyale olan aşinalıktan dolayı değerlendirme sonuçlarınızın doğruluğu olumsuz etkilenebilir. Öğretimdeki ilerlemenin kaydedilmesi bir sonraki öğretim oturumunda öğretime hangi basamaktan başlanacağı, öğretimin sistemli bir şekilde takip edilmesi bakımından da oldukça önemlidir. Öğretimdeki ilerlemeleri, öğrencinizin tüm davranışlarının video kayıt sistemine alınmasıyla belirleyebilirsiniz.

Kontrol Listesi

Adı – Soyadı:	Tarih:		
Hedef	Çanta dikiş.		
Hedef davranışlar	Evet	Hayır	Açıklama
1. Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla.			
2. Çantanın ölçüsünü belirle.			
3. Saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kes.			
4. Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla (düz yüzü içeride).			
5. Kenarlarını dikişle birleştir.			
6. Dikiş payını ütülle düzleştir, sapı ters çevir.			
7. Çantanın üzerine zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekle.			
8. Yanlardan ve alttan dikiş payı bırakarak (yaklaşık 1 cm) dik.			
9. Çantanın ağız kısmını overlok makinasında overlok çek.			
10. Çantanın ağız kısmını ütüle.			
11. Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştir.			
12. Çantanın ağız kısmını makine dikiş ile dönerek dik.			
13. Çantayı son kez ütüle.			
14. Dikişleri kontrol et (açılma veya dengesizlik varsa düzelt).			
Hedef davranışın gerçekleşmesi durumunda “Evet” hüccresine ‘+’ gerçekleşmemesi durumunda “Hayır” hüccresine ‘-’ yazınız.			

Örnek Veri Kayıt Formu

Adı – Soyadı:				Tarih:											
Hedef				Çanta diker.											
Yönerge				Çanta dik.											
Hedef Davranışlar				Denemeler											
				Öğretim Öncesi Ölçüt :....			Öğretim Sonrası Ölçüt:					İzleme Ölçüt:			
				1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	
1. Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla. (Kumaş, makas, iplik, mezura, ütü, toplu iğne, dikiş makinesi vb.)															
2. Çantanın ölçüsünü belirle: Örneğin; 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).															
3. Saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kes.															
4. Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla (düz yüzü içerde).															
5. Kenarlarını dikişle birleştir.															
6. Dikiş payını ütyle düzleştir, sapı ters çevir.															
7. Çantanın üzerine zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekle.															
8. Yanlardan ve alttan dikiş payı bırakarak (yaklaşık 1 cm) dik.															
9. Çantanın ağız kısmını overlok makinasında overlok çek.															

10. Çantanın ağız kısmını ütüle.											
11. Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştir.											
12. Çantanın ağız kısmını makine dikişi ile dönerek dik. (üstten düzgün bir dikiş hattı oluştur).											
13. Çantayı son kez ütüle.											
Doğru Basamak Sayısı											
Doğru Basamak Yüzdesi											
Bağımsız tepki: B Model olma: MO Sözel ipucu: Sİ Fiziksel Yardım: FY											

Çanta Dikme Becerisi Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Yönerge	Ölçüt	Ana Yönerge: Siparişi al	Fiziksel Yardım	Model Olma	Sözel İpucu	Bağımsız
1. Çalışma alanını düzenle, gerekli araç gereci hazırla. (Kumaş, makas, iplik, mezura, ütü, toplu iğne, dikiş makinesi vb.)	3/4					
2. Çantanın ölçüsünü belirle. Örneğin; 40 cm genişlik x 45 cm yükseklik (isteğe göre değişebilir).	3/4					

3. Saplar için 60–70 cm uzunluğunda ve 6–8 cm genişliğinde iki parça kes.	3/4					
4. Sap parçalarını uzunlamasına ikiye katla (düz yüzü içerde).	3/4					
5. Kenarlarını dikişle birleştir.	3/4					
6. Dikiş payını ütülle düzleştir, sapı ters çevir.	3/4					
7. Çantanın üzeri- ne zevkine göre süsleme, baskı veya aplike ekle.	3/4					
8. Yanlardan ve alttan dikiş payı bırakarak (yaklaşık 1 cm) dik.	3/4					
9. Çantanın ağız kısmını overlok makinasında over- lok çek.	3/4					
10. Çantanın ağız kısmını ütüle.	3/4					
11. Sapların uçlarını, çantanın ağız kısmına her iki yandan eşit mesafede yerleştir. (Genellikle kenardan 8–10 cm içeriden.)	3/4					

12. Çantanın ağız kısmını makine dikişi ile dönerek dik. (üstten düzgün bir dikiş hattı oluştur).	3/4					
13. Çantayı son kez ütüle.	3/4					
14. Dikişleri kontrol et (açılma veya dengesizlik varsa düzelt).	3/4					

E. Öğretimsel Uyarlamalar

Alıcı dil becerilerini desteklemek için çanta dikimindeki basamakları anlatan sıralı görsel kartlar hazırlayabilirsiniz. Öğrencinin bir kartı seçip o adımı uygulamasını isteyebilirsiniz. (Yönerge Takibi).

- ◆ İfade Edici dil becerilerini desteklemek için çanta dikimi tamamlandıktan sonra, öğrencilere “Çantayı dikerken neler hissettin? Hangi kısım seni zorladı?” gibi sorularla duygularını ve deneyimlerini anlatması için fırsat verebilirsiniz.
- ◆ Çanta dikme becerisini erken kazanan öğrenciler için farklı dikiş teknikleri gerektiren (fazladan bir bölmesi olan, dikim uygulaması daha zorlayıcı; kanvas, kalın gabardin vb. kumaşlar ile çalışabilirsiniz).
- ◆ Dikiş makinesinin farklı dikiş ayarlarını (zigzag, süsleme dikişleri) dijital ekranlarda görsel olarak incelemelerini ve bu ayarları kullanarak dikim yapmalarını sağl

Öğretmen Kılavuzu (Bilgi Düzeyi)

Meslek Alanı /Dalı: Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı

Hedef ve Davranışlar:

5.2.1. Süsleme yapmada kullanılan araç gereci tanır.

5.2.1.1. Süsleme yapmada kullanılan araç gereci gösterir.

5.2.1.2. Süsleme yapmada kullanılan araç gerecin adını söyler.

Ön Koşul Beceriler:

- * Günlük hayatta kullanılan basit araç gereci tanıyabilir.
- * Nesneleri görsel özelliklerine göre ayırt edebilir.
- * Nesnelerin adlarını dinleyip tekrar edebilir.
- * Basit yönergeleri (göster, söyle, seç gibi) takip edebilir.
- * Görsel ve sözel 2-3 adımlı yönergeyi uygulayabilir.

Çalışmanın Adı: Süsleme Yapmada Kullanılan Araç Gereci Tanıyorum

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Doğrudan öğretim, anlatım, ipucunun giderek arttırılması, eşzamanlı ipucu, rol oynama, etkinlik çizelgeleri.

Öğretim Araç Gereci

Süsleme malzemeleri; pul – payet, boncuk, kurdele, fisto, hazır aplike, fermuar, düğme, biye, kapitone kumaş, dantel kumaş, agra, görsel kartlar, videolar.

Öğrenme – Öğretme Uygulamaları

Ön Değerlendirme:

Ders öncesinde bireyin temel dikiş araç gerecini ne kadar tanıdığını belirlemek için bir etkinlik çizelgesi kullanınız. Öğrenciye basit dikiş araçları ile dikişte kulla-

nılmayan araçları gösteriniz (ör. makas, toplu iğne, el sabunu, çatal). Öğrenciye “Bu nedir?” sorusunu sorunuz ve cevapları; isim söyleme, işaret etme vb. ölçüt bağımlı ölçü aracına not ediniz. Bu süreç, öğrencinin mevcut performans seviyesini belirleyerek dersin başlangıç noktasını oluşturacaktır.

Öğretim Öncesi Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Adı – Soyadı:	Tarih:		
Hedef	Süsleme yapmada kullanılan araç gereci tanır.		
Yönerge	 göster. Gösterildiğinde adını söyler.		
Hedef davranışlar	Denemeler		
	Öğretim Öncesi		
	1	2	3
1. Süsleme yapmada kullanılan araç gereci atölye içinden seçer.			
2. Pul-payeti gösterir/söyler.			
3. Boncuğu gösterir/söyler.			
4. Kurdeleyi gösterir/söyler.			
5. Fistoyu gösterir/söyler.			
6. Hazır aplikeyi gösterir/söyler.			
7. Fermuarı gösterir/söyler.			
8. Biyeyi gösterir/söyler.			
9. Kapitone kumaş/dantel kumaşı gösterir/söyler.			
Doğru Basamak Sayısı			
Hedef davranışın gerçekleşmesi durumunda “Evet” hüccresine ‘+’ gerçekleşmemesi durumunda “Hayır” hüccresine ‘-’ yazınız.			

Ortam Düzenlemesi: Dersin yapılacağı sınıf veya atölye, dikkat dağıtıcı unsurlardan arındırılmış olmalıdır. Masaya görsel kartları ve diğer öğretim araç gerecini (kumaş makası, düğme, pul, boncuk, kurdele, fisto, hazır aplike, fermuar, düğme, biye vb.) öğrencinin kolayca görebileceği ve erişebileceği bir şekilde

yerleştiriniz. Mümkünse dikiş makinelerinin gerçek hallerinin bulunduğu bir “dikiş atölyesi köşesi” oluşturunuz. Öğrenci ile yüz yüze olacağınız ve rahat bir şekilde oturacağınız sınıf ortamı oluşturunuz.

Öğrencilerinizin kişisel hijyen kurallarına uygun sınıfa/atölyeye gelmesine özen gösteriniz. Saçlarını toplamış, tırnakları temiz vb. hijyen kurallarına uyması için teşvik ediniz. Öğrencilerin hijyen kurallarına uyup uymadığını, işe özgü kişisel koruyucu donanımları (parmak koruyucu, önlük vb.) dersten önce mutlaka kontrol etmelisiniz.

Atölye ortamında çalışılacaksa havalandırmanın şartlara uygun şekilde yapılmasına dikkat ediniz. Çalışma ortamının temizliği sırasında yerlerin iyice kuru- lanmasına dikkat etmelisiniz. Kurulama işlemi tamamlanana kadar kesici ve delici aletlerin (iğne, makas) güvenli bir şekilde muhafaza edildiğinden emin olunuz.

A. Derse Giriş

Dikkat Çekme: Sınıfa pul, kurdele, dantel kumaş ile süslenmiş bir elbise veya süslenmemiş sade bir elbise getirebilirsiniz. “Bu iki giysi arasındaki fark ne? Hangi kıyafet daha dikkat çekici? Kıyafeti dikkat çekici yapan ne?” gibi sorularla öğrencilerin dikkatini süsleme konusuna çekiniz.

Güdüleme: “Aferin! Süslemeler bir giysiyi veya çantayı daha **güzel, özgün ve değerli** yapar. Bugün bu güzellikleri yaratmak için hangi malzemeleri kullanacağımızı öğreneceğiz. Bu malzemeleri tanırsak, kendi tasarımlarımızda doğru yerlerde kullanabiliriz.”

Gözden Geçirme: Bu kısımda öğrenciye eski öğrenmelerini hatırlatıp yeni öğreneceği bilgi ve beceriler hakkında ön bilgilendirme yapınız. “Geçen derslerde basit dikiş için hangi araçları kullanıyorduk, kim söylemek ister?” (Örn: İğne, iplik, makas.) “Evet, o temel araçlar yanımızda olacak. Şimdi bu temel araçlara ek olarak, “süsleme yapmada kullanılan araç gereci göstermeyi” ve “araç gerecin adını söylemeyi” öğreneceğiz diyerek derse geçişi sağlayınız.

B. Öğretim Süreci

Bu kısımda doğrudan öğretim yöntemi ve etkinlik çizelgeleri kullanılarak öğretim gerçekleştirilecektir. Öğrencilere derste öğrenecekleri kazanımları açıkladıktan sonra, süsleme araç gerecini gösteren bir “Etkinlik Çizelgesi Kartları” klasörünü veya panosunu gösteriniz.

Öğretim yapılacak olan tüm süsleme araç gerecini (pul, boncuk, kurdele, fisto, aplike, fermuar, düğme, kumaş, biye vb.) tek tek masanın üzerine diziniz. Her bir malzemeyi elinize alarak, adını (ör. “Bu bir pul”), ne işe yaradığını (ör. “Elbiseye parlaklık katar”) ve nasıl kullanıldığını (ör. “Tek tek dikilir”) anlatınız.

Sonrasında öğrenciye “Pul’u göster” veya “Bana Fermuar’ın adını söyle” ana yönergesini vererek öğretime başlayınız. Öğrenci doğru tepkide bulunursa “Aferin” diyerek pekiştiriniz. Hata yaparsa veya tepki vermezse ipucunu öğrencinin var olan performans düzeyine göre artırarak veriniz.

Bağımsız Tepki Bekleme: Öğrencinin beceriyi kendiliğinden yapmasını bekleyiniz. (Ölçüme + koyulur.)

Görsel İpucu (En Az Destek): Öğrencinin görmesi için Etkinlik Çizelgesi Kartları arasından ilgili kartı gösteriniz. (Hedef 5.2.1.1 için)

Sözel İpucu: Öğrenci ile paralel bir konumda arkasına geçiniz. “Halkaya benzeyen, parlak olan malzeme neydi?” veya “P harfiyle başlayan...” gibi ipuçları veriniz. (Hedef 5.2.1.2 için)

Model Olma: Öğrenci ile karşılıklı konum alınız. “Şimdi bana bak.” yönergesini veriniz, ilgili malzemeyi elinize alıp adını söyleyiniz (veya gösteriniz). Ardından “Şimdi sen yap” yönergesini veriniz.

Fiziksel Yardım (En Fazla Destek): Öğrenci ile paralel bir konumda arkasına geçiniz. “Şimdi seninle birlikte pulu göstereceğiz, eline dokunacağım hadi yapalım!” deyiniz ve elini tutarak doğru malzemeyi işaret etmesini sağlayınız (veya ağzını hafifçe yönlendirerek ismini söyletiniz).

Bu süreç, listede yer alan tüm süsleme araç gereci için sırayla ve sistemli bir şekilde tekrarlanır.

Doğrudan öğretim ile tanıtım yapıldıktan sonra, öğrencinin araç gerecin isimlerini söyleme becerisini bağımsızlaştırması için sabit bekleme süreli öğretim yöntemi kullanılır.

Doğrudan öğretimin ardından, pul görsel kartını göstererek “Bu nedir?” diye sorunuz ve “pul” diyerek sözel ipucu veriniz. Daha sonra yönergeyi tekrar ederek “bu nedir şimdi sen söyle” deyiniz ve öğrencinin cevap vermesi için 4 saniye bekleyiniz. Eğer öğrenci 4 saniye içinde doğru cevabı verirse, “Aferin, doğru!” gibi sözel pekiştireçler veriniz ve ardından sonraki nesneye geçiniz. Eğer öğrenci cevap vermezse veya yanlış cevap verirse, hemen doğru cevabı söyleyiniz: “Bu pul.” Sonrasında farklı bir nesne ile öğretime devam ediniz. Tüm nesneler için yukarıdaki denemede olduğu gibi öğretimi desenleyiniz. Sabit bekleme süreli öğretimin doğası gereği öğretim esnasında değerlendirme alabilirsiniz. Ölçüt bağımlı ölçü aracınızı her bir öğrenci için 4 saniye bekleme süresinde doldurabilirsiniz.

C. Pekiştirme Çalışmaları

Rehberli Uygulama: “Adım Adım Yapalım”

► Etkinlik 1: Haydi Eşleştir!

Öğrenci kitabındaki “Haydi Eşleştir!” etkinliğini kullanınız. Bu aşamada, öğrencilerin doğru tepki vermelerini sağlayarak rehberli uygulama yapınız.

- ◆ Öğrencilerden, verilen görseller ile bu görselleri ifade eden kelimeleri eşleştirmelerini isteyiniz.
- ◆ Öğrencilerin eşleştirdikleri araç gereci uygun boşluğa yazmasını isteyiniz.
- ◆ Yanlış tepki veren veya tepkisiz kalan öğrencilere sözel ipucu vererek doğru cevaba yönlendiriniz.

ETKİNLİK 1

4

Adım Adım
Yapalım

► Etkinlik 1: Haydi Eşleştirelim!

Aşağıda görselleri verilen araç gereci, isimleri ile eşleştirip, isimlerini altındaki boşluklara yazalım.

Dantel kumaş

Fisto

Kapitone kumaş

Boncuk

Fermuar

Kurdele

Düğme

66

Bağımsız Uygulama: “Sıra Bende!”

► Etkinlik 1: Doğru Olanı Buluyorum!

Öğrencilerden verilen araç gereç isimlerini ait doğru resimleri bulup işaretlemelerini isteyiniz. Bu etkinlik, tanıma (gösterme) ve adını söyleme becerilerini görsel tanıma yoluyla pekiştirir.

ETKİNLİK 1

5

Sıra
Bende!

Bu etkinlikte öğrendiklerimi kullanacağım.

► Etkinlik 1: Doğru Olanı Buluyorum!

Aşağıda verilen araç gereç isimlerine ait doğru resimleri bulup işaretliyorum.

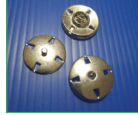
1. "Düğme" hangisi?

☐

☐

☐

2. "Hazır aplike" hangisi?

☐

☐

☐

67

ETKİNLİK 1

3. "Pul -payet" hangisi?

☐

☐

☐

4. "Kopça/agraf" hangisi?

☐

☐

☐

5. "Fisto" hangisi?

☐

☐

☐

68

► Etkinlik 2: Söylüyorum ve Yazıyorum!

Öğrenci kitabındaki doğru/yanlış etkinliğini kullanınız.

- ◆ Öğrencilerden, etkinlikte verilen görsellerin isimlerini sırasıyla söyleyip görsellerin altında verilen uygun boşluğa yazmalarını isteyiniz.
- ◆ Bu etkinlik, tanıma (gösterme), adını söyleme ve yazma becerilerini görsel tanıma yoluyla pekiştirir.

ETKİNLİK 2

► Etkinlik 2: Söylüyorum ve Yazıyorum!

Aşağıda numaralandırılmış araç gereç resimlerinin isimlerini söyleyip uygun boşluklara yazıyorum.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.

69

D. Değerlendirme

Öğrenci kitabının “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümündeki çoktan seçmeli soruları kullanınız (6. bölüm).

Öğretmen: İlk soruyu okur: “Giysi üzerinde geçici sabitleme yapmak için kullanılan, başı olan keskin metal araç hangisidir?”

Öğrencilerden doğru cevabı (C. Toplu İğne) işaretlemelerini isteyiniz.

Her sorudan sonra öğrenciye bu soruyu “Yardımla yaptım” veya “Yardımsız yaptım” seçeneklerinden birini işaretlemesini sağlayınız.

6

Kendimi
Değerlendiriyorum

Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyerek neler öğrendiğimi değerlendiriyorum.

1. Aşağıdaki malzemelerden hangisi, giysinin kenarlarını temizlemek ve süslemek için kullanılan dar kumaş şerididir?

- A. Biye
- B. Kurdele
- C. Fisto
- D. Dantel

2. Elbiseye parlaklık ve ısıltı katmak amacıyla tek tek dikilen küçük, dairesel, delikli süsleme malzemesi hangisidir?

- A. Düğme
- B. Hazır nakış süslemeleri
- C. Pul / payet
- D. Biye

3. Kurdele genellikle hangi amaçla kullanılır.

- A. Giysi süsleme
- B. Kumaş işleme
- C. Kumaş temizleme
- D. Kalıp çizme

4. Giysi üzerine sonradan dikilen hazır çiçek veya figür motiflerine ne ad verilir?
- A. Boncuk
B. Dantel kumaş
C. Hazır aplike
D. Biye
5. Genellikle ceket ve mont gibi ürünlerde kullanılan, iki kumaş katmanı arasına elyaf doldurulup dikişlerle sabitlenerek desen verilen kumaş türü hangisidir?
- A. Deri kumaş
B. Kapitone kumaş
C. Dantel kumaş
D. Kumaş
6. Aşağıdaki süsleme malzemelerinden hangisi doğrudan kumaşa ısı ile sabitlenebilen aynı zamanda dikilerek de sabitlenebilen süsleme gerecidir?
- A. Pul /payet
B. Düğme
C. Dikiş iğnesi
D. Hazır aplike

71

Öğretim Sonrası Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Adı – Soyadı:	Tarih:		
Hedef	Süsleme yapmada kullanılan araç gereci tanıtır.		
Yönerge	 göster. Gösterildiğinde adını söyle.		
Hedef davranışlar	Denemeler		
	Öğretim Sonrası		
	1	2	3
1. Süsleme yapmada kullanılan araç gereci atölye içinden seçer.			
2. Pul-payeti gösterir/söyler.			
3. Boncuğu gösterir/söyler.			

4. Kurdeleyi gösterir/söyler.			
5. Fistöy gösterir/söyler.			
6. Hazır aplkeyi gösterir/söyler.			
7. Fermuarı gösterir/söyler.			
8. Biyei gösterir/söyler.			
9. Kapitone kumaşı/dantel kumaşı gösterir/söyler.			
Doğru Basamak Sayısı			
Hedef davranışın gerçekleşmesi durumunda '+' gerçekleşmemesi durumunda '-' yazınız.			

E. Öğretimsel Uyarlamalar

- ◆ **Alıcı Dil Becerileri:** Her bir süsleme malzemesini etiketleyen büyük, okunaklı **etiketler** hazırlayınız.
- ◆ **İfade Edici Dil Becerileri:** Öğrencinin, bir süsleme malzemesini seçerek (ör. Dantel) bununla neler yapılabileceğini anlatmasını isteyiniz.
- ◆ **Uygulamalı Süsleme:** Araç gereci erken tanıyan öğrenciler için, Pul ve boncuk dikimini veya hazır applike'yi ütülle kumaşa sabitleme gibi **kısa uygulamalı görevler** veriniz.
- ◆ **Tasarım Karşılaştırması:** Kapitone kumaş (dolgu/yalıtım amaçlı) ve dantel (dekoratif/boşluklu) gibi zıt özelliklere sahip kumaş türlerinin kullanım amaçlarını derinlemesine inceletin.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	1.1.1. Elde kesim yapmada kullanılan araç gereci tanıır. Elde kesim için kullanılan araç gereci gösterir. Elde kesim yapmada kullanılan araç gerecin adını söyler.
Ön Koşul Beceriler	Günlük hayatta kullanılan basit araç gereci tanıır. Nesneleri görsel özelliklerine göre ayırt eder. Nesnelerin adlarını dinleyip tekrar eder. Basit yönergeleri (göster, söyle, seç gibi) takip eder.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Elde Kesim Yapmada Kullanılan Araç Gereci Tanıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş makası, küçük makas, T cetveli, eğri cetvel, mezura, kumaş ağırlıkları, toplu iğneler, çizim sabunu, işaretleme kalemi, kumaş, giysi kalıpları, görsel kartlar (moda tasarım atölyesinde kullanılan elde kesim araç gerecinin ayrı ayrı görsel kartları) kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte doğrudan öğretim, akran destekli öğretim, fırsat öğretimi, sabit bekleme süreli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 10. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya kesim araç gerecini (kumaş makası, mezura, cetveller, sabun vb.) yerleştirerek öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Öğrencilere araç gereci tanıtmadan önce şu güvenlik açıklamasını yapabilirsiniz: “Bugün elde kesimde kullanılan araç gereci tanıyacağız. Bu araçlardan bazıları kesici ve sivri olabilir. Bu nedenle araçları dikkatli tutmalı, elimizi kesici bölümlere yaklaştırmamalı ve araç gereçlerle şaka yapmamalıyız. Ayrıca araç gereci sadece öğretmenin verdiği yönergeye göre kullanmalı, kullanmadığımız zamanlarda araçları masanın üzerine düzenli ve güvenli şekilde bırakmalıyız.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilerin güvenli davranışlarını gözlemleyerek şu ifadeyi kullanabilirsiniz:

“Araç gereci güvenli kullanmak hem kendimizi hem de arkadaşlarımızı korumak için çok önemlidir.”

Sonrasında: “Sizce kesim yaparken hangi araçları kullanıyoruz?” diyerek onları derse güdüleyebilirsiniz.

Öğrencilerden gelen doğru cevapları dinleyip sözel olarak pekiştirebilirsiniz.

Sonrasında “Evet, kesim yaparken doğru aracı seçmek çok önemlidir. Şimdi bu araçları birlikte tanıyacağız.” diyerek öğretim aşamasına geçebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Araçları tanıma ve gösterme

Masanızdaki kumaş makasını elinize alıp, “Bu bir kumaş makasıdır. Kumaşı kesmek için kullanılır.” diyerek makası gösterebilirsiniz.

Öğrencilere “Bu hangi araç?”

Burada 0 saniye bekleme ile model cevap vermelisiniz.

“Bu bir kumaş makasıdır.” dedikten sonra “Makası tutarken parmaklarımızı kesici kısmına yaklaştırmıyoruz. Makası kullanmadığımız zaman kapalı şekilde masaya bırakıyoruz. Ayrıca makası arkadaşımıza verirken eline uzatmıyoruz, masanın üzerine bırakıyoruz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Birkaç denemeden sonra 4 saniye bekleme süresi uygulamalısınız.

Örneğin; “Bu hangi araç?” (kumaş makasını gösterip) deyip 4 saniye beklemelisiniz.

Öğrenci doğru cevap verirse

“Evet, bu kumaş makası. Çok güzel söyledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermez veya yanlış söylerse doğru cevabı siz vermelisiniz:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Bu kumaş makası. Kumaşı kesmek için kullanılır.” diyebilirsiniz.

Araçları gösterme becerisi

Masadaki araçlar karışık şekilde yerleştirildikten sonra öğrencilere;

“Şimdi sizden söylediğim aracı göstermenizi isteyeceğim.

Kumaş makasını göster.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada öğrencinin tepki vermesini 4 saniye beklemlisiniz.

- * Doğru gösterirse pekiştirmelisiniz.
- * “Aferin, doğru aracı gösterdin.” diyebilirsiniz.
- * Yanlış gösterirse veya tepki vermezse sözel ipucu sunmalısınız.

“Kumaşı kesmek için kullandığımız makası göster.” diyebilirsiniz.

Hâlâ yanlışsa sırasıyla görsel ipucu, model ipucu ve son aşamada ise fiziksel ipucu sunmalısınız.

Araçların adını söyleme

Eğri cetveli (riga)elinize alıp “Bu eğri cetveldir. Kavisli çizgiler çizmek için kullanılır.” dedikten sonra öğrenciye “Bu nedir” diye sorabilirsiniz.

“Bu ne?”

4 saniye bekledikten sonra,

Doğru cevap verildiğinde:

“Evet, eğri cetvel.”

Yanlış cevap verildiğinde ise:

“Bu eğri cetvel.” diyerek doğru cevabı verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Akran destekli kısa uygulama (Akran destekli öğretim)

Öğrenciler ikili gruplara ayrılır.

Bir öğrenci aracı seçer ve arkadaşına sorar:

“Bu hangi araç, haydi söyle?”

Diğer öğrenci cevap verir.

Doğru cevapları; “Çok güzel, doğru söyledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış cevapların doğrusunu söyleyerek dönüt verebilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında kesim etkinliği öncesinde öğrenciden araç getirmesini isteyebilirsiniz.

Öğrencilere;

“Kesim yapacağız. Bana mezurayı getir.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci doğru aracı getirirse:

“Aferin, doğru aracı seçtin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış getirirse:

“Kesimde ölçü almak için kullandığımız aracı getir.” diyerek sözel ipucu sunabilirsiniz.

Dersin Sonlandırılması

Masadaki araçları göstererek öğrencilere:

“Bugün hangi araçları öğrendik? Bu ne?” gibi sorular sorabilir, öğrencilerin cevaplarını pekiştirebilirsiniz.

Ayrıca; “Çalışma bittikten sonra tüm araç gereci güvenli ve düzenli şekilde yerine bırakıyoruz. Bu, iş güvenliğinin önemli bir parçasıdır.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Sonrasında, “Artık elde kesimde kullanılan araçları tanıyabiliyoruz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Ön değerlendirme:

Öğrencinin elde kesim araç gerecini tanıma, gösterme ve adlandırma becerisine ilişkin başlangıç performansını belirlemek amacıyla gözlem formu, beceri analizi kontrol listesi ve performans kayıt tablosu kullanabilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Öğretim süreci boyunca öğrencinin performansını izlemek amacıyla beceri analizi veri kayıt formu ve performans izleme çizelgesi kullanabilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden araç gereci bağımsız olarak göstermesi ve adlandırmasını isteyerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrencinin, öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümüne yönlendirerek öğrencinin öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle elde kesim yapmada kullanılan araç gereci tanımayı desteklemek için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz.

İki Seçenekten Doğru Olanı Seçme:

Öğrenciye iki araç gereç sunulur. Söylenen aracın hangisi olduğu sorulur ve doğru olanı işaretlemesi ya da göstermesi istenir.

Aynı Olanı Eşleştirme:

Araç gereç fotoğrafları ile gerçek nesneler eşleştirilir. Öğrenciden fotoğraftaki araç gerecin aynısını bulup yanına koyması istenir.

Tek Araçla Tanıma Çalışması:

Aynı etkinlikte sadece bir araç gereç (örneğin, kumaş makası) kullanılır. Öğrenci o aracı gösterme, adını söyleme ve diğer nesnelerden ayırt etme çalışmaları yapar.

Elde kesim araç gerecini bağımsız olarak tanıyan öğrencilerle aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

Araç Gereç Tanıtım Görevi (Teknik sunum):

Öğrenci; seçtiği bir aracın değişik modellerini, güvenlik kurallarını ve kullanım özelliklerini anlatan kısa bir sunum hazırlar.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	1.1.5. Elde kesim yapmaya hazırlık yapar. Kumaşı ütü masasında düz boy ipliği yönünde ütüler. Kumaşı kesim masasına düz boy ipliği yönünde serer. Kumaş kenarındaki eğrilikleri kumaş makası ile keser. Kalıpları düz boy ipliğine uygun şekilde kumaşa yerleştirir. Kalıpları belirtilen yerlerinden kumaşa çizim sabunu ile çizer.
Ön Koşul Beceriler	Öğrenci makas, çizim sabunu, cetveller, giysi kalıpları gibi kesim malzemelerini tanır. Elde kesim araç gerecini güvenli kullanabilir. Moda tasarım atölyesi kurallarını bilir. “Giysi kalıpları”, “kumaş ağırlıkları”, “eğri cetvel ” gibi kavramları bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Elde Kesim Yapmaya Hazırlık Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Mezura, gönye, çizim sabunu / işaret kalemi, kumaş makası, kesim masası, giysi kalıbı, buharlı ütü, ütü masası, toplu iğneler, kumaş mandalları, kumaş ağırlıkları, görsel kartlar (moda tasarım atölyesinde kullanılan elde kesim araç gerecinin ayrı ayrı görsel kartları) kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Doğrudan öğretim yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, ipucunun giderek artırılması tekniği, sabit bekleme süreli öğretim, fırsat öğretimi (doğal ortamda pekiştirme) yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme, Güdüleme Derse başlamadan önce Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 16. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Daha sonra kesim masasını ve ütü masasını hazırlayabilirsiniz. Kumaş, kalıplar, kumaş makası ve çizim sabununu çalışma alanına düzenli şekilde yerleştirebilirsiniz. Çalışma alanında yalnızca gerekli araç gerecin bulunmasına dikkat ederek öğrencilerin güvenli ve düzenli bir ortamda çalışmasını sağlayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Çalışmaya başlamadan önce öğrencilere iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Bugün kesim hazırlığı yapacağız. Çalışmaya başlamadan önce güvenliğimizi sağlamamız gerekir. Kumaş makasını kullanırken elimizi makasa yaklaştırmadan kesim yapıyoruz. Toplu iğneleri dikkatli kullanıyoruz ve elimize batırmamaya özen gösteriyoruz. Ütü kullanırken sıcak yüzeyine ve buharına dokunmuyoruz. Araç gerecimizi dikkatli kullanıyor ve işlem bittikten sonra düzenli şekilde yerine bırakıyoruz.”

Öğrencilerin çalışma alanında güvenli konumda durduklarını ve araç gereci doğru şekilde tuttuklarını kontrol edebilirsiniz.

Daha sonra kesime hazırlanacak kumaşı elinize alarak öğrencilerin dikkatini materyale yönlendirebilirsiniz.

Öğrencilere:

“Bugün kesim yapmadan önce kumaşı nasıl hazırladığımızı öğreneceğiz. Sizce kumaşı hazırlamadan kesim yapılır mı?” sorusunu yöneltebilirsiniz.

Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra doğru cevapları:

“Evet, doğru söyledin. Kesimden önce kumaşı hazırlamazsak kesim düzgün olmaz.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Ardından:

“Şimdi kesim yapmadan önce kumaşı nasıl hazırladığımızı birlikte öğreneceğiz.” diyerek öğretim sürecine geçiş yapabilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

1. Basamak: Kumaşı düz boy ipliği yönünde ütüleme

Bu aşamada doğrudan öğretim ve model olma yöntemini kullanabilirsiniz. Kumaşı ütü masasına yerleştirerek:

“İlk olarak kumaşı düz boy ipliği yönünde ütölüyoruz. Kumaşın esnememesi ve düzgün kesilebilmesi için bu yön çok önemlidir. Şimdi beni izleyin.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Ütü güvenli şekilde tutarak işlem basamağını modelleyebilirsiniz. Bu sırada iş güvenliği hatırlatması yapabilirsiniz:

“Ütü sıcaktır. Ütünün tabanına dokunmuyoruz ve kablosuna takılmamaya dikkat ediyoruz.” diyebilirsiniz.

Daha sonra gösterip yaptırma yöntemi ile öğrenciye yönerge verebilirsiniz:

“Şimdi sen kumaşı düz boy ipliği yönünde ütüle.” diyebilirsiniz.

Yönerge verdikten sonra sabit bekleme süreli öğretim gereği 4–5 saniye bekleyerek öğrencinin bağımsız tepki vermesine fırsat tanıyabilirsiniz.

* Öğrenci doğru ütülirse:

* “Aferin, kumaşı doğru yönde ütüledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

* Öğrenci yanlış yönde ütülirse, ipucunun giderek artırılması tekniğini kullanabilirsiniz:

Önce sözel ipucu veriniz:

“Düz boy ipliği yönünde ütüle.”

Gerekirse model ipucu sunabilirsiniz:

“Bana bak, kumaşı bu yönde ütülüyorum. Şimdi sen yap.”

Gerekli durumlarda kısmi fiziksel yardım sunarak öğrencinin doğru tepkiyi gerçekleştirmesini sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Kumaşı kesim masasına yerleştirirken kumaşın düz yüzü içeride kalacak şekilde kumaş boy iplik yönünde ikiye katlama

Kumaşı kesim masasına yerleştirirken;

“Şimdi ütölediğimiz kumaşı kesim masasına seriyoruz. Kumaşı sererken düz boy ipliği yönüne doğru ve kumaşın düz yüzü içte kalacak şekilde ikiye katlayarak yerleşmesine dikkat ediyoruz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi sen kumaşı kesim masasına ser.” yönergesini verip 4–5 saniye bekleyiniz.

* Öğrenci doğru yaparsa: “Evet, kumaşı doğru şekilde serdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

* Öğrenci yanlış yaparsa ipucunun giderek artırılması tekniğini uygulayabilirsiniz:

Önce sözel ipucu vererek;

“Kumaşı düz boy ipliği yönünde ser.” diyebilirsiniz.

Sonrasında gerekirse sıra ile model olma ve fiziksel yardım ipucunu kullanabilirsiniz.

3. Basamak: Kumaş kenarındaki eğriliği kesme

Kumaş kenarını göstererek:

“Bak, bu kenar düzgün değil. Kesime başlamadan önce bu kısmı düzeltmemiz gerekir.” diyebilirsiniz.

Burada iş güvenliği uyarısı yapabilirsiniz:

“Makasla çalışırken dikkatli olmalıyız. Makası kendimize doğru tutmuyoruz ve kullanmadığımız zaman güvenli şekilde masaya bırakıyoruz.”

Doğru kesim işlemini modelleyerek:

“Kumaş makasını bu şekilde tutuyorum ve çizgi boyunca kesiyorum.” diyebilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi kumaş kenarındaki eğriliği kes.” yönergesini verip 4–5 saniye bekleyiniz.

Öğrenci doğru şekilde keserse:

“Aferin, kenarı doğru şekilde düzelttin.” diyerek pekiştiriniz.

Öğrenci doğru şekilde kesemezse:

Önce sözel ipucu veriniz:

“Eğri olan kenarı kesiyoruz.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Sonrasında gerekirse sıra ile model olma ve fiziksel yardım ipucunu kullanabilirsiniz.

Bu yöntem (model olma) ile 4. Basamağı (Kalıpları düz boy ipliğine dikkat ederek kumaşa yerleştirme) ve 5. Basamağı (Kalıpların etrafını çizim sabunu ya da işaret kalemi ile çizme) da tamamlayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Rehberli uygulamalardan sonra ipuçlarını azaltarak öğrenciye:

“Şimdi kesime hazırlık basamaklarını baştan sona sen yap: ütüle, ser, kenarı düzelt, kalıbı yerleştir ve çiz.” yönergesini verebilirsiniz.

Bu aşamada yalnızca gerekli durumlarda ipucu sunarak öğrencinin bağımsız performansını destekleyebilirsiniz.

Fırsat öğretimi kapsamında, kesim etkinliği öncesinde yönerge vermeden bekleyerek öğrencinin kendiliğinden kesim hazırlığı yapıp yapmadığını gözlemleyebilirsiniz.

Öğrenci hazırlığa kendiliğinden başlarsa:

“Aferin, kesime hazırlık basamaklarını kendin hatırladın.” diyerek doğal pekiştirici sunabilirsiniz.

Ders sonunda: “Kesim yapmadan önce hangi hazırlıkları yaptık?” sorusunu yönelterek öğrencilerin süreci tekrar etmelerini sağlayabilirsiniz.

Doğru cevapları: “Evet, doğru hatırladın.” diyerek pekiştirerek öğretimi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön değerlendirme: Yoklama oturumu düzenleyerek öğrencinin düz boy ipliğini ayırt etme ve araç gereci tanıma düzeyini belirleyebilirsiniz.

Süreç değerlendirme: Beceri analizi formu veya performans kayıt çizelgesi kullanarak öğrencinin her basamağı (ütüleme, serme, düzeltme, yerleştirme, çizim) bağımsız veya ipucu ile gerçekleştirme düzeyini kaydedebilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Son değerlendirme: Öğrenciden kesime hazırlık becerisini bağımsız olarak yapması istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü kullanabilirsiniz.

Genelleme değerlendirmesi: Öğrencinin beceriyi farklı atölye ortamlarında bağımsız uygulama performansını gözlemleyerek genelleme düzeyini değerlendirebilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle, elde kesim yapmaya hazırlık becerisini desteklemek için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz.

Düz boy ipliği yönünü gösterme çalışması: Kumaş üzerine ok işareti yerleştirebilir, öğrenciden düz boy ipliği yönünü göstermesi ve işaretle aynı yönde ütülmesini isteyebilirsiniz.

Basamak sıralama kartları: Ütüleme, serme, kenar düzeltme, kalıp yerleştirme ve çizim basamaklarını gösteren görsel kartları karışık olarak verebilir ve öğrenciden doğru sıraya dizmesini isteyebilirsiniz.

Kısmi görev öğretimi:

Öğrenciye tüm süreç yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin sadece kumaşı kesim masasına serme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Deneme kumaşı üzerinde uygulama: Gerçek uygulama öncesinde küçük kumaş parçaları üzerinde ütülme, yerleştirme ve çizim çalışmaları yaptırarak öğrencinin motor becerileri destekleyebilirsiniz.

Elde kesim yapmaya hazırlık becerisini bağımsız olarak gerçekleştiren öğrencilerle aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

Kesim planı oluşturma çalışması: Öğrenciden kesim öncesi yapılacak basamakları sıralamasını ve kesim hazırlık planını oluşturmalarını isteyebilirsiniz.

Akran rehberliği etkinliği:

Öğrencinin, kesime hazırlık basamaklarını bir arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilir ve öğrenmenin pekişmesi destekleyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	2.1.2. Ütüyü Hazırlar Su tankına su doldurur. Ütüyü çalıştırır. Kumaşın özelliğine göre ütüyü uygun sıcaklık derecesine getirir.
Ön Koşul Beceriler	Basit iş güvenliği kurallarını bilir. (sıcak yüzeye dokunmama, fiş-priz ilişkisi vb.) Şişe-tank gibi bölmelere su doldurabilir. Açma-kapama düğmelerini ayırt eder ve kullanır. Kumaş türlerini (pamuk, sentetik vb.) temel düzeyde ayırt eder. Sıcaklık sembollerini ya da derece göstergelerini tanır.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Ütüyü Hazırlıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; sanayi tipi ütü ve ya buharlı ütü, ütü masası / paskalalı (vakumlu) ütü masası, teflon taban, ütü su kabı, ölçü çubuğu kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, fırsat öğretimi, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 23. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya ütü, su kabı ve iki farklı kumaş parçası – bu kumaşlardan bir tanesi kırışık, diğeri düz ütölü olabilir – koyarak öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Çalışmaya başlamadan önce öğrencilere iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili şu açıklamayı yapabilirsiniz: “Ütünün fişini prize takarken ellerimizin kuru olmasına, su haznesini belirtilen seviyeye kadar doldurmaya, ütü kablosunun düzgün ve güvenli konumda olmasına ve ütünün kaymaz tabanlılık üzerinde kullanılmasına iş güvenliği açısından dikkat etmeliyiz.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilere: “Bugün ütü yapmadan önce ütüyü nasıl hazırladığımızı öğreneceğiz. Sizce ütüyü hazırlamadan hemen kullanabilir miyiz?”

Öğrenci cevaplarını aldıktan sonra doğru cevapları pekiştirebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

1. Su tankına su doldurma

Öğrencilere ütünün su tankını gösterip “Önce ütünün su tankına su dolduruyoruz. Şimdi beni izleyin.” diyerek hazneyi açıp ve suyu doldurabilirsiniz.

Sonrasında, “Hazneyi taşırmadan dolduruyorum su miktarını ölçü çubuğu ile ölçüyorum ve kapağını kapatıyorum.” deyip, öğrenciye “Şimdi sen su tankına su doldur.” diyebilirsiniz.

Öğrencinin tepki vermesi için 4–5 saniye bekleyiniz.

Öğrenci doğru yaparsa: “Aferin, suyu dikkatli doldurdun.”

Tepki vermez veya yanlış yaparsa, sözel ipucu sunarak “Su kabını al ve hazneye doldur.” diyebilirsiniz.

Yine de zorlanırsa, model ipucu sunarak “Bana bak, suyu böyle dolduruyorum. Şimdi sen dene.” diyerek ipucunu artırabilirsiniz.

Gerekirse, “Elini tutuyorum, birlikte dolduralım.” fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

2. Ütüyü çalıştırma

Öğrencilere fişi ve düğmeyi gösterip “Şimdi ütüyü çalıştırıyoruz. Önce fişi prize takıyorum, ama fişi prize takarken kendi güvenliğimi sağlamak için elimin kuru olmasına dikkat ediyorum sonra düğmeye basıyorum gibi iş güvenliği kurallarına dikkat etmesi gerektiği vurgulanır.” dedikten sonra “Şimdi ütüyü sen çalıştır.” diyebilirsiniz.

Öğrencinin tepki vermesi için 4–5 saniye bekleyiniz.

Doğru yaparsa, “Evet, ütüyü doğru şekilde çalıştırdın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Yanlış yaparsa bir önceki basamakta olduğu gibi ipucunun giderek artırılması yöntemi ile sırasıyla; Sözel ipucu – Model ipucu – Fiziksel ipucu ile yönlendirme yapabilirsiniz.

3. Kumaşa göre sıcaklık ayarlama

Öğrencilere iki farklı kumaş parçasını gösterip “Her kumaş aynı sıcaklıkta ütülenmez. Bu pamuk kumaş, bu da sentetik kumaş.” diyerek ütünün ayar düğmesini gösterebilirsiniz.

Sonrasında, “Pamuk kumaş için sıcaklığı yükseltiyorum. Sentetik kumaş için daha düşük sıcaklık seçiyorum.” dedikten sonra öğrenciye; “Bu pamuk kumaş. Ütünün sıcaklığını ayarla.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrencinin tepki vermesi için 4–5 saniye bekleyiniz.

Doğru yaparsa: “Aferin, doğru sıcaklığı seçtin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa, ilk basamakta olduğu gibi ipucunun giderek artırılması yöntemi ile sırasıyla; Sözel ipucu – Model ipucu – Fiziksel ipucu ile yönlendirme yapabilirsiniz.

Tüm Basamakların Birlikte Uygulanması

Öğrencilere, “Şimdi ütüyü baştan sona sen hazırlayacaksın. Önce suyu doldur, sonra ütüyü çalıştır, sonra sıcaklığı ayarla.” dedikten sonra sadece gerektiğinde ipucu vermelisiniz.

Doğru uygulamalarda, “Aferin, ütüyü doğru sırayla hazırladın.” diyerek öğrenciyi pekiştirebilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Öğrenciye atölye çalışması sırasında ütü yapılacak bir kumaş verebilir ve yönerge vermeden bekleyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden ütüyü hazırlarsa:

“Aferin, ütüyü hazırlamayı kendin hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci beklerse:

“Ütü yapmadan önce ne yapmamız gerekiyordu?” sorusunu yöneltebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Dersin Sonlandırılması Öğrencilere, “Bugün ütüyü nasıl hazırladık? İlk ne yaptık?” gibi sorular sorabilir, öğrencilerin cevaplarını alabilir ve pekiştirebilirsiniz. Sonrasında, “Evet, önce su doldurduk, sonra ütüyü çalıştırdık ve sıcaklığı ayarladık. Artık ütüyü güvenli şekilde hazırlayabiliyoruz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön Değerlendirme: Öğrencinin ütü hazırlamaya ilişkin ön koşul becerilerini yoklama oturumu ile değerlendirebilir, kontrol listesi veya performans kayıt tablosu kullanılarak başlangıç performans düzeyini belirleyebilirsiniz. Süreç Değerlendirme: Öğretim sürecinde ütü hazırlama basamaklarını beceri analizi formu ile ayrı ayrı gözlemleyebilirsiniz. Öğrencinin her basamağı bağımsız, ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini sistematik olarak kaydedebilirsiniz ve ipucunun azaltılması sürecindeki ilerlemeyi veriye dayalı olarak izleyebilirsiniz. Son Değerlendirme: Öğrenciden ütü hazırlama sürecini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz. ölçüt bağımlı değerlendirme yaparak basamakların doğru sıra ve teknikle uygulanıp uygulanmadığı belirleyebilirsiniz. Ayrıca öğrenciyi, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünün doldurması için yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını ve kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle ütüyü hazırlama becerisini desteklemek için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Basamak Kartı ile Ütü Hazırlama: Ütüyü hazırlama basamaklarını (fişi kontrol etme, su haznesini doldurma, ısı ayarını yapma, ütüyü açma) görsellerle desteklenmiş kartlar halinde sunabilirsiniz.

Öğrenci her kartı takip ederek işlemi sırasıyla yapar.

Renk Kodlama Çalışması: Ütünün su haznesi, ısı ayar düğmesi ve açma-kapama düğmesini renkli etiketlerle belirginleştirebilirsiniz.

Öğrenciden “Mavi etiketi bul ve kontrol et.” gibi yönergelerle dikkatini doğru bölüme yönlendirmesini isteyebilirsiniz.

Güvenlik Sembollerini Eşleştirme: Öğrencilerin sıcak yüzey, elektrik, buhar gibi uyarı sembolleri ile gerçek ütü üzerindeki bölümleri eşleştirmelerini sağlayabilirsiniz.

Bu etkinlik iş güvenliği farkındalığını artırır.

Ütüyü hazırlama becerisini bağımsız olarak gerçekleştiren öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz.

Kumaşa Göre Isı Ayarı Seçme: Öğrenciye farklı kumaş örnekleri (pamuk, sentetik, yün vb.) vererek uygun ütü sıcaklığını seçmesini isteyebilirsiniz.

Kontrol Listesi Oluşturma: Öğrenciden ütü hazırlama sürecine ait bir kontrol listesi hazırlamasını isteyebilirsiniz.

Örneğin:

- * Fiş kontrol edildi mi?
- * Su haznesi uygun seviyede mi?
- * Isı ayarı doğru mu?

Hata Analizi Çalışması: Yanlış hazırlanmış bir ütü senaryosu verilebilir (örneğin; su haznesi boş, yanlış ısı ayarı yapılmış), öğrenciden hatayı fark etmesini ve düzeltmesini isteyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	3.1.2. Ev Tipi Dikiş Makinesine üst iplik takar. Ev Tipi Dikiş Makinesine üst iplik takmada kullanılan bobini çardağa koyar. İpliği sırasıyla işaretli yerlerden geçirir.
Ön Koşul Beceriler	Ev tipi dikiş makinesinin temel bölümlerini tanır. İş güvenliği konusunda temel bilgiye sahiptir. Dikiş makinasına ilişkin temel kavramları bilir. Sözlü ve makine üzerindeki yazılı yönerge ve işaretlere uyar. (numaralandırılmış veya renkli iplik geçiş yolları).
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Ev Tipi Dikiş Makinesine Üst İplik Takıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; dikiş ipliği, ev tipi dikiş makinesi, anlatımlı videolar kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu kazanımda; doğrudan öğretim, gösterip yaptırma, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 27. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce ev tipi dikiş makinesini kapalı konumda ve fişi çekili olacak şekilde hazırlayabilirsiniz. Dikiş ipliği, çardak, iplik kılavuzları, tansiyon ve iğne bölümü öğrencilerin net görebileceği şekilde hazırlanabilir. Öğrencilerin dikkatini makinenin üst bölümüne yönlendirebilirsiniz. Öğrencilere: “Bugün dikiş makinesine üst ipliği takmayı öğreneceğiz. Üst iplik doğru takılmazsa makine düzgün dikiş yapmaz.” diyebilirsiniz. İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz: “Makine kapalıyken çalışıyoruz. İpliği takarken elimizi iğne bölgesine yaklaştırmıyoruz. İpliği dikkatli ve kontrollü şekilde yerleştiriyoruz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Doğrudan öğretim yöntemi ile süreci özetleyebilirsiniz:

“Üst ipliği takarken 5 adım vardır:

Bobini çardağa koyarız,

İpliği küçük kancadan geçiririz,

İpliği üst iplik gerdiriciden (tansiyon) geçiririz,

İpliği iplik vericiden (horoz) geçiririz,

İpliği iğneden geçiririz.” diyebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip yaptırma yöntemini kullanarak model olabilir ve sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

1. Basamak: Bobini çardağa koyma

Bobini elinize alarak:

“Önce bobini çardağa yerleştiriyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Bobini doğru şekilde yerleştirdikten sonra öğrenciye bobini verip:

“Şimdi sen bobini çardağa koy.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra;

Öğrenci doğru tepki verirse:

“Aferin, bobini doğru yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verirse veya tepki vermezse, ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Bobini çardağa koy.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Çardağı gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Bobini tekrar yerleştirerek gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

2. Basamak: İpliği küçük kancadan geçirme

İpliği elinize alarak küçük kancayı gösterip:

“Şimdi ipliği küçük kancadan geçiriyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Sonrasında öğrenciye ipliği verip:

“Şimdi sen ipliği buradan geçir.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye bekledikten sonra;

Öğrenci doğru tepki verirse:

“Aferin, ipliği doğru yerden geçirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verirse veya tepki vermezse, ipucunun giderek artırılması yöntemini uygulayabilirsiniz.

Sonrasında;

3. Basamak: İpliği üst iplik gerdiriciden (tansiyon) geçirme

4. Basamak: İpliği iplik vericiden (horoz) geçirme

5. Basamak: İpliği iğneden geçirme

basamaklarını da 1 ve 2. basamakta gösterildiği şekilde sırasıyla uygulayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi

Bağımsız Uygulama

Rehberli uygulamalar tamamlandıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi üst ipliği baştan sona sen tak.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Bu aşamada sabit bekleme süresi uygulayarak 4–5 saniye bekleyiniz ve öğrencinin beceriyi bağımsız başlatmasına fırsat tanıyınız.

Öğrenci basamakları doğru sırayla gerçekleştirirse:

“Aferin, üst ipliği doğru sırayla taktın.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Çok güzel, makineyi doğru şekilde hazırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci hata yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz. Öğrenci doğru yapmaya başladıkça ipuçlarını kademeli olarak azaltarak beceriyi bağımsız gerçekleştirmesini sağlayabilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında veya bir dikiş etkinliği öncesinde doğal öğretim fırsatı oluşturabilirsiniz.

Makineyi hazırlama aşamasında öğrenciye doğrudan yönerge vermeden kısa süre bekleyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden üst ipliği takmaya başlarsa:

“Aferin, üst ipliği takman gerektiğini hatırladın.”

“Çok güzel, makineyi kullanıma hazır hale getirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse doğal bir sözel ipucu sunabilirsiniz:

“Dikişe başlamadan önce makineyi nasıl hazırlıyorduk?” diyebilirsiniz.

Öğrenci doğru basamağı gerçekleştirirse:

“Evet, doğru hatırladın. Önce ipliği çardağa yerleştiriyoruz.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Bu süreç, öğrencinin öğrendiği beceriyi doğal ortamda bağımsız olarak kullanmasını ve becerinin genellenmesini destekler.

Dersin sonunda öğrencilere şu iş güvenliği hatırlatmasını yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesi ile çalışmayı tamamladıktan sonra makineyi kapatıyor ve fişini kontrol ediyoruz. İpliği takarken ve çıkarırken elimizi iğne bölgesine yaklaştırmamaya dikkat ediyoruz. Çalışma bittikten sonra makineyi temiz ve düzenli bırakmak, araç gereci güvenli şekilde yerine kaldırmak hem kendi güvenliğimiz hem de atölye düzeni için önemlidir.”

Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri

Ön değerlendirme:

Öğrencinin dikiş makinesi parçalarını tanıyıp tanımadığını ve ipliği çardak, tansiyon ve iğneden geçirme becerilerine yönelik hazırbulunuşluk düzeyini belirlemek amacıyla yoklama oturumu düzenleyebilirsiniz. Elde edilen verileri beceri analizi formu veya performans kayıt tablosu ile kayıt altına alabilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Öğretim süreci boyunca her bir basamağa yönelik öğrencinin tepkilerini (bağımsız, ipucu ile doğru, hatalı, tepkisiz) sistematik gözlem ve veri kayıt formu kullanarak izleyebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden ev tipi dikiş makinesine üst ipliği baştan sona bağımsız olarak takması istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Öğrencinin beceriyi doğru sıra ve uygun teknikle gerçekleştirme düzeyini kontrol listesi ile değerlendirebilirsiniz.

Genelleme ve öz değerlendirme:

Farklı makine veya farklı iplik ile uygulama yaptırarak becerinin genellenme düzeyini gözlemleyebilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümüne yönlendirerek öğrencinin öz değerlendirme yapmasını ve kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel
Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için üst iplik takma becerisi, somutlaştırma ve basamak netliği sağlayabilirsiniz.

Dikiş makinesi üzerindeki iplik geçiş noktalarını, renkli oklar veya numaralandırılmış etiketlerle belirgin hâle getirilebilirsiniz. Öğrencinin ipliği bu görsel ipuçlarını takip ederek geçirmesini sağlayabilirsiniz.

Basamak Kartları (Beceri Analizi) hazırlayarak “Bobini çardağa koy”, “İpliği birinci noktadan geçir”, “İpliği ikinci noktadan geçir” gibi her basamağı ayrı ayrı gösteren görsel kartlar kullanılarak öğretim destekleyebilirsiniz. Öğrenci her kartı tamamladıkça sıradaki karta geçmesini sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrencinin hata yaptığı basamaklar belirlenerek yalnızca bu basamaklar üzerinde ek tekrar çalışmaları yapılabilirsiniz..

Öğrenciden farklı ev tipi dikiş makinelerinde (iplik yolu değişen modellerde) üst iplik takma çalışması yapmasını isteyebilirsiniz. Bu sayede becerinin genellenmesi destekleyebilirsiniz.

Üst ipliği bilinçli olarak yanlış takılmış bir makine gösterilerek öğrenciden hatalı basamağı bulması ve düzeltmesini isteyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	3.1.3. Ev tipi dikiş makinesine alt iplik takar Masuraya iplik sarma işlemini gerçekleştirir. Masurayı mekiğe takar. Mekiği çağanoza takar.
Ön Koşul Beceriler	* Masura ve mekik parçalarını tanır (masura, mekik yuvası, çağanoz). * Masura sarma düzeneklerini kullanır. (masura mili, iplik gergi noktası, sarma kolu). * Üst ipliği takmayı bilir. (masura sarımı için makineye iplik yerleştirme). * Makineyi güvenli şekilde çalıştırma becerisine sahiptir. (makineyi doğru hızda çalıştırma, parmak kontrolü).
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Ev Tipi Dikiş Makinesine Alt İplik Takıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Dikiş ipliği, makas, ev tipi dikiş makinesi, masura, mekik, anlatımlı videolar kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Doğrudan öğretim, gösterip yaptırma, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 31. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce ev tipi dikiş makinesini kapalı konumda ve fişi çekili olacak şekilde hazırlayabilirsiniz. Masura, dikiş ipliği, mekik ve çağanoz parçalarını öğrencilerin net görebileceği şekilde masanın üzerine yerleştirebilirsiniz. Öğrencilerin dikkatini makinenin alt bölümüne yönlendirebilirsiniz. Öğrencilere: “Bugün dikiş makinesine alt ipliği takmayı öğreneceğiz. Alt iplik doğru takılmazsa makine düzgün dikiş yapmaz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Makine kapalıyken çalışıyoruz. Makine çalışırken elimizi çağanoz ve iğne bölgesine yaklaştırmıyoruz. Parçaları dikkatli ve kontrollü şekilde yerleştiriyoruz.” diyebilirsiniz.

Doğrudan öğretim yöntemi ile süreci özetleyebilirsiniz:

“Alt ipliği takarken 7 adım vardır:

Dikiş ipliğini çardağa yerleştiriz,

Masura sarma tertibatından ipliği geçiririz,

Masuraya beş dolaşım iplik sararız,

Masura sarma tertibatına masurayı yerleştiriz,

Makine pedalına basarak masuraya iplik sararız,

İpliği mekik yarığından ve mekik yaprağından geçirerek masurayı mekiğe takarız,

Mekiği makinedeki çağanoz yuvasına yerleştiririz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip yaptırma yöntemini kullanarak model olabilir ve sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

1. Basamak: Dikiş ipliğini çardağa yerleştirme

Dikiş ipliğini elinize alarak:

“Önce dikiş ipliğini çardağa yerleştiriyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

İpliği çardağa doğru şekilde yerleştirdikten sonra öğrenciye ipliği verip, “Şimdi sen ipliği çardağa yerleştir.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra;

Öğrenci doğru tepki verirse:

“Aferin, ipliği doğru yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verirse veya tepki vermezse, ipucunun giderek artırılması yöntemini doğru hiyerarşi ile kullanabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Sözel ipucu: “İpliği çardağa yerleştir.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Çardağı gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: İpliği masura sarma tertibatından geçirme

Öğrenciye, masura sarma bölümünü gösterip:

“Şimdi ipliği masura sarma tertibatından geçiriyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Sonrasında: “Şimdi sen ipliği buradan geçir.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye bekledikten sonra;

Öğrenci doğru tepki verirse:

“Aferin, ipliği doğru yerden geçirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verirse veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini doğru hiyerarşi ile kullanabilirsiniz.

Sonrasında 3, 4, 5, 6, ve 7. basamakları da aynı şekilde uygulayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi

Bağımsız Uygulama

Öğrenciye, rehberli uygulamalar tamamlandıktan sonra:

“Şimdi alt ipliği baştan sona sen tak.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Bu aşamada sabit bekleme süresi uygulayarak 4–5 saniye bekleyiniz. Öğrencinin beceriyi bağımsız başlatmasına fırsat tanıyınız.

Öğrenci basamakları doğru sırayla gerçekleştirirse:

“Aferin, alt ipliği doğru sırayla taktın.”

“Çok güzel, makineyi doğru şekilde hazırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci hata yaparsa veya tepki vermezse, ipucunun gide-
rek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Öğrenci doğru yapmaya başladıkça ipuçlarını kademeli ola-
rak azaltarak beceriyi bağımsız gerçekleştirmesini sağlaya-
bilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında veya farklı bir dikiş etkinliği önce-
sinde, doğal bir öğretim fırsatı oluşturabilirsiniz.

Makineyi hazırlama aşamasında öğrenciye doğrudan yö-
nerge vermeden kısa süre bekleyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden masurayı hazırlamaya veya mekiği
yerleştirmeye başlarsa:

“Aferin, alt ipliği takman gerektiğini hatırladın.”

“Çok güzel, makineyi kullanıma hazır hale getirdin.” diyerek
davranışı pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse, doğal bir sözel ipucu sunabilirsiniz:

“Dikişe başlamadan önce makineyi nasıl hazırlıyorduk?” di-
yebilirsiniz.

Öğrenci doğru basamağı gerçekleştirirse:

“Evet, doğru hatırladın. Önce masurayı hazırlıyoruz.” di-
yerek pekiştirebilirsiniz.

Bu süreç, öğrencinin öğrendiği beceriyi doğal ortamda, ba-
ğımsız ve kendiliğinden kullanmasını destekler ve becerinin
genellenmesini sağlar.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Öğretim sürecinin değerlendirilmesinde, öğrencinin ev tipi dikiş
makinesine alt iplik takma becerisini beceri analizi temelli ola-
rak ele alabilirsiniz. Bu amaçla, masuraya iplik sarma, masurayı
mekişe takma ve mekiği çağanoza yerleştirme basamaklarını
içeren performans gözlem formu kullanılabilir.

Değerlendirme sırasında öğrencinin her bir basama-
ğı bağımsız olarak, sözel/model ipucu ile ya da yar-
dım ile gerçekleştirip gerçekleştirmediğini kaydediniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Özellikle ipucunun giderek artırılması yöntemi ile yapılan öğretimde, öğrencinin doğru tepki verdiği ipucu düzeyinin belirlenmesi, bir sonraki ders için destek düzeyini planlamasına yardımcı olacaktır.

Ayrıca öğrencinin mekiği ve çağanozu doğru yerleştirme, parçaları zorlamadan kullanma ve makinenin alt bölümünü dikkatli şekilde kapatma gibi güvenli çalışma davranışlarını gözlem yoluyla değerlendirebilirsiniz. Sürecin sonunda kısa bir öz değerlendirme çalışması ile öğrencinin kendi performansını fark etmesini sağlayabilirsiniz.

Elde ettiğiniz değerlendirme verileri doğrultusunda, öğrencinin bağımsızlık düzeyi belirlenerek öğretim sürecinin tekrar, pekiştirme veya ilerletme aşamalarını planlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için alt iplik takma becerisi, somutlaştırma ve görsel netlik sağlayarak destekleyebilirsiniz.

Numaralandırılmış Parça Kullanımı:

Masura, mekik ve çağanoz üzerinde küçük numaralar veya renkli etiketler kullanılarak parçaların takılma sırasını belirginleştirilebilirsiniz. Öğrencinin bu sıralamayı takip ederek işlemi gerçekleştirmesini sağlayabilirsiniz.

Basamak Kartları (Alt İplik Takma):

“Masuraya iplik sar”, “Masurayı mekiğe tak”, “Mekiği çağanoza yerleştir” basamaklarını içeren görsel kartlar kullanılarak öğretimi destekleyebilirsiniz. Öğrenci her basamağı tamamladıkça sıradaki karta geçer.

Hedefli Tekrar Çalışmaları:

Öğrencinin en çok hata yaptığı basamak belirlenerek (örneğin masurayı mekiğe takma) yalnızca bu basamak üzerinde ek tekrar yapabilirsiniz. İpucunun giderek artırılması yöntemiyle doğru uygulamayı destekleyebilirsiniz.

Beceriye bağımsız olarak gerçekleştirebilen öğrenciler için öğrenme süreci genelleme ve farkındalık odaklı genişletilebilir.

Öğretimsel Uyarlamalar

Farklı Mekik Türleriyle Uygulama:

Öğrencilerden farklı ev tipi makinelerde kullanılan mekik modellerini incelemeleri öğrenci seviyesine göre sanayi tipi makinası mekik masura takma işlemini yapmalarını isteyebilirsiniz .Bu çalışma becerinin farklı araçlara genellenmesini sağlayacaktır.

Hata Tespit Etme Çalışması:

Alt ipliği bilinçli olarak yanlış takılmış bir makine gösterilerek öğrenciden hatalı basamağı bulması ve düzeltmesini isteyebilirsiniz. Bu etkinlik problem çözme ve dikkat becerilerini destekler.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	3.2.4. Ev tipi dikiş makinesini beden ergonomisine uygun olarak kullanır. Makine sandalyesini fiziksel özelliğine uygun olarak ayarlar. Makine sandalyesine dik oturmuş sergiler. İşlem yaparken başı ile makine arasındaki doğru mesafeyi korur.
Ön Koşul Beceriler	Doğru oturmuş kavramını bilir ve uygular. Sandalye ayarlama becerisine sahiptir. Görüş mesafesi ayarlar. Uzun süreli çalışmalarda bedenini koruma bilinci vardır. Fiziksel farklılıkları ayırt eder.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Ev Tipi Dikiş Makinesini Beden Ergonomisine Uygun Olarak Kullanıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Makine Sandalyesi (ergonomik oturma koltuğu, dikiş makinası, makine masası, bel yastığı, kaymaz zemin veya pedal sabitleyici kullanabilirsiniz).
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, fırsat öğretimi, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Dikkat çekme kısmında aşağıdaki şekilde gösterim ve soru-cevap tekniği uygulayabilirsiniz. Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 37. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce dikiş makinesine bilinçli olarak yanlış bir duruşla (öne eğilmiş, başı makineye çok yakın) oturur ve birkaç saniye bu pozisyonda kalır şekilde oturabilirsiniz. “Ben şu an makineyi kullanıyorum. Sizce böyle çalışmak doğru mu?” diye sorabilirsiniz. Öğrencilerin tepkileri ve yorumları alınır. Öğrenciler fark ettikçe yanlış duruşu biraz daha abartarak dikkat çekmeyi sürdürebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Bu şekilde çalışırsam sizce ne olur?” diye sorabilirsiniz
 (“Boynum ağrır”, “Gözüm yorulur” gibi cevaplar beklenir.)

Bu aşamada amaç, öğrencinin bedensel farkındalığını uyan-
dırmak ve konuya doğal bir merak oluşturmaktır.

“Yanlış oturuş zaman içerisinde kişi sağlığını da olumsuz şe-
kilde etkiler. Ayrıca makineye çok yakın oturmak makinenin
iğnesi kırıлма durumunda gözümüze kaçmasına neden olabilir.
Makinaya otururken makina kablolarının düzgün durduğunu
kontrol etmemiz gerekiyor.” diyerek iş sağlığı ve güvenliği için
de bir uyarıda bulunabilirsiniz.

Güdüleme kısmında ise neden-sonuç ilişkisi kurmalarını sağ-
layarak öğrencilerin derse güdülenmelerini sağlayabilirsiniz.

Doğru duruşa geçip öğrencilerle göz teması kurup;

“Dikiş makinesini uzun süre kullanıyoruz. Yanlış oturursak hem
çabuk yoruluruz hem de vücudumuz zarar görür. Doğru
oturursak daha rahat çalışırız ve daha uzun süre yorulma-
dan dikiş yapabiliriz.” diyerek ilgi çekmeye devam edebilirsiniz.

Ardından kazanımı net biçimde ifade edebilirsiniz.

“Bugün dikiş makinesini bedenimize uygun şekilde kullanmayı
öğreneceğiz. Sandalyemizi ayarlayacağız, dik oturacağız ve
makineyle aramızdaki doğru mesafeyi koruyacağız.”

Sonrasında öğrencilerin ön koşul becerilerini harekete ge-
çirmek için kısa ve somut sorular sorabilirsiniz.

“Daha önce doğru oturuş nasıl olur konuşmuştuk. Kim söy-
lemek ister?”

“Sandalyeyi ayarlarken nelere dikkat ediyorduk?”

“Çok yakından çalışmak gözlerimiz için iyi midir?”

Öğrencilerin verdiği doğru cevapları sözel olarak pekişti-
rebilirsiniz.

“Evet, doğru. Şimdi bu bildiklerimizi dikiş makinesinde uygu-
layacağız.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Bu aşama, öğrenciyi hazırlama, zihinsel geçişi sağlama ve öğretime hazır hâle getirme işlevi görür.

İşlem Basamaklarının Sıralanışı

Bu aşamada; doğrudan öğretim + gösterip-yaptırma + ipucunun giderek artırılması yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz.

1. Basamak: Makine sandalyesini fiziksel özelliğine uygun olarak ayarlama

Öğrencilerin sandalyelerini ayarlamadan önce kısa ve net bir açıklama yapabilirsiniz.

“Makineyi doğru kullanmak için önce sandalyemizi kendimize uygun ayarlamalıyız. Çünkü hepimizin farklı fiziksel özellikleri var, bazılarımızın boyu uzun bazılarımızın kısa. Makineye oturduğumuzda ayaklarımız yere tam basmalı ve rahat oturmalıyız.” diyerek sandalyeyi ayarlayarak model olabilirsiniz.

“Bakın, sandalyeyi biraz yükselttim. Ayaklarım yere tam bastı.” diyebilirsiniz.

Ardından öğrenciye yönelim sağlayarak; “Şimdi sandalyeni kendine uygun şekilde ayarla.” diyebilirsiniz.

Öğrenci ayarlama yaparken gözlem yapabilirsiniz.

Zorlanma durumunda ipucunun giderek arttırılması yöntemini uygulayabilirsiniz.

Sözel ipucu: “Ayakların yere basıyor mu?” diye sorabilirsiniz.

İşaret ipucu: Ayak-sandalye ilişkisini gösterme

Gerekirse kısa model olma ve fiziksel yardım ile tekrar edilir

Doğru ayarlama yapıldığında “Aferin, sandalyeni bedenine uygun ayarladın.” şeklinde sözel pekiştirme yapabilirsiniz.

2. Basamak: Makine sandalyesine dik oturuş sergileme
doğru oturuşu gösterebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Dik oturuyoruz. Sırtımız düz, omuzlarımız rahat.”

Öğrencilerden aynı şekilde oturmalarını isteyebilirsiniz.

“Şimdi sen de dik otur.”

Öğrenci otururken, “Sırtın biraz öne gitti, biraz doğrul.”,
“Evet, şimdi doğru.” gibi betimleyici geri bildirim verebilirsiniz.

Gerekli durumlarda kısa sözel ipuçlarıyla öğrencinin duruşunu düzeltebilirsiniz. Doğru duruşu mutlaka pekiştirmelisiniz.

Doğru duruşu sergileyemeyen öğrenciler için; ipucunun giderek artırılması hiyerarşisini doğru sıra ile uygulayabilirsiniz.

3. Basamak: Başı ile makine arasındaki doğru mesafeyi koruma

Baş-makine mesafesini yanlış ve doğru şekilde gösterebilirsiniz.

“Başımız makineye çok yakın olursa gözlerimiz ve boynumuz yorulur.” diyebilirsiniz.

Ardından doğru mesafeyi gösterebilirsiniz.

“Böyle çalıştığımızda daha rahat görürüz.” diyebilirsiniz.

Öğrenciden mesafeyi ayarlamasını isteyebilirsiniz.

“Şimdi sen başınla makine arasındaki mesafeyi ayarla.” deyip öğrenciden yapmasını isteyebilirsiniz.

Öğrenci çok yaklaşırsa:

Sözel ipucu olarak: “Biraz geriye gel.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu olarak: El ile mesafeyi gösterme çalışması yapabilirsiniz.

Gerekirse model olma ve fiziksel yardım ile ipucu sağlayabilirsiniz.

Doğru mesafe sağlandığında sözel pekiştirme yapabilirsiniz.

Rehberli Uygulamadan Bağımsızlığa Geçiş

Öğrenciden tüm süreci birlikte uygulamasını isteyebilirsiniz.

“Şimdi sandalyeni ayarla, dik otur ve makineyle arandaki doğru mesafeyi koru.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci uygulamayı yaparken yalnızca gerekli durumlarda en düşük düzeyde ipucu verebilirsiniz. Amaç öğrencinin süreci bağımsız gerçekleştirmesidir.

Dersi soru-cevap ve sözel pekiştirmeler yaparak sonlandırabilirsiniz.

“Makineyi kullanırken sandalyemizi neden ayarlıyoruz?”

“Dik oturmak neden önemli?”

“Makineye çok yaklaşıncı ne olur?” gibi sorular sorabilirsiniz.

Öğrencilerin doğru cevaplarını sözel olarak pekiştirebilirsiniz.

“Evet, doğru. Bedenimizi korursak daha rahat ve güvenli çalışırız.”

diyerek ders kapanışını yapabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Bu kazanımın değerlendirilmesinde, öğrencinin ev tipi dikiş makinesini beden ergonomisine uygun kullanma becerisi süreç ve davranış temelli olarak ele alınabilir. Değerlendirme amacıyla, sandalyeyi fiziksel özelliğine uygun ayarlama, dik oturuş sergileme ve baş-makine arasındaki doğru mesafeyi koruma basamaklarını içeren bir performans gözlem formu kullanabilirsiniz.

Değerlendirme sırasında öğrencinin her bir basamağı bağımsız olarak, sözel ipucu ile ya da yardımla gerçekleştirip gerçekleştirmediği kaydedebilirsiniz. Özellikle öğrencinin ergonomik duruşu ne kadar süreyle koruyabildiği ve öğretmen hatırlatması olmadan bu davranışı sürdürebilmesi, bağımsızlık düzeyini belirlemede dikkate alınır.

Elde edilen değerlendirme sonuçları doğrultusunda, öğrencinin ergonomik kullanım becerisini ne düzeyde alışkanlık haline getirdiği belirlenerek öğretim sürecinin hangi aşamasına döneceğini planlayabilirsiniz.

Ayrıca öğrencilerin öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için ergonomik kullanım becerisi, görsel destek, tekrar ve bedensel farkındalık artırılarak destekleye-bilirsiniz.

Görsel Ergonomi İpuçları:

Doğru ve yanlış oturuşu, sandalye yüksekliğini ve baş-makine mesafesini gösteren görselleri çalışma alanına asabilirsiniz.. Öğrencinin bu görselleri referans alarak duruşunu düzenlemesini sağlayabilirsiniz.

Basamak Hatırlatma Kartları:

“Sandalyeni ayarla”, “Dik otur”, “Mesafeni kontrol et” ifadelerini içeren kısa hatırlatma kartları kullanılarak öğrencinin süreci sıralı biçimde uygulamasını destekleyebilirsiniz.

Sık Aralıklı Geri Bildirim:

Öğrencinin duruşunu kısa aralıklarla gözlemleyerek, doğru davranışları anında sözel olarak pekiştirebilirsiniz. Hatalı duruşlarda kısa ve net sözel ipuçlarıyla düzeltme yapabilirsiniz.

Ergonomik kullanım becerisini bağımsız olarak sergileyebilen öğrenciler için öğrenme süreci farkındalık ve genelleme odaklı genişletebilirsiniz.

Ergonomi Kontrol Görevi:

Öğrencilerden, atölyede çalışan bir arkadaşının oturuşunu gözlemleyerek “doğru-düzeltilmesi gereken” noktaları söylemesini isteyebilirsiniz. Bu çalışma, ergonomi bilincini güçlendirir.

Uzun Süreli Çalışma Farkındalığı:

Öğrencilerden, belirli bir süre (örneğin 10-15 dakika) çalıştıktan sonra kendi duruşlarını kontrol etmeleri ve gerekirse düzeltmelerini isteyebilirsiniz. Bu etkinlik, ergonomik davranışın alışkanlık hâline gelmesini destekler.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	3.2.6. Ev tipi dikiş makinesinin günlük temizliğini yapar. Makinenin kapalı olup olmadığını kontrol eder. Fırça ile çağanozu temizler. Makine yüzeyindeki tozu nemli bezle siler.
Ön Koşul Beceriler	Makine güvenliği kurallarını bilir ve uygular. Makinenin temel parçalarını tanır. Temizlik araçlarını doğru kullanır. Mekanik parçalara ıslak bezle müdahale etmemesi gerektiğini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Ev Tipi Dikiş Makinesinin Günlük Temizliğini Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Fırça, küçük tornavida, cımbız, makina yağı mikro-fiber, toz bezi, makas, lamba, eldiven, hava üfleme makinası (kompresör) kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu kazanımın öğretiminde; Doğrudan öğretim, gösterip-yaptırma ipucunun giderek arttırılması fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 42. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya temiz ve tozlu iki makine görseli koyarak öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Öğrencilere: “Bu iki makineye bakın. Hangisi daha güvenli ve kullanışlı görünüyor?” diyebilirsiniz. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra; “Evet, temiz olan makine daha güvenlidir ve daha düzgün çalışır. Bugün ev tipi dikiş makinesinin günlük temizliğini nasıl yaptığımızı öğreneceğiz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğretime başlamadan önce;

“Dış makinesini temizlemeden önce mutlaka kapalı olduğundan emin olmalıyız. Çalışan veya elektrik bağlantısı olan bir makineyi temizlemek tehlikelidir. Bu nedenle temizliğe başlamadan önce makineyi kapatır, ellerimizin kuru olmasına dikkat eder ve hareketli parçalara dikkatli yaklaşırız. Bu kurallara uymak hem kendi güvenliğimiz hem de makinenin zarar görmemesi için önemlidir.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

(Bu aşamada doğrudan öğretim ve gösterip yaptırma yöntemlerini kullanabilirsiniz.)

Makinenin yanında durarak;

“Makineyi temizlerken belirli bir sırayı takip ederiz.

1. Basamak: Makinenin kapalı olduğunu kontrol etme

Öğrencilere düğmeyi gösterip, “Önce makinenin kapalı olduğunu kontrol ediyoruz.” dedikten sonra, “Makinenin kapalı olup olmadığını kontrol et, gerekirse fişi prizden çıkar .” yönergesini verebilirsiniz.

Önce makinenin kapalı olduğunu kontrol ederiz.

Makinedeki iplikleri, mekik ve masurayı çıkarırız.

Küçük tornavida yardımıyla iğne plakasını dikkatlice sökeriz.

Daha sonra çağanozu fırça ile temizleriz.

Sonra temizlediğimiz tüm parçaları (mekik,masura ve dişli plakası) yerine takarız.

En son makinenin yüzeyini nemli bezle sileriz.” diyerek öğrencilere doğrudan anlatım yapabilirsiniz.

Sonrasında 4 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru tepkiyi verirse:

“Aferin, makinenin kapalı olduğunu kontrol ettin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparlarsa veya tepki vermezlerse sözel ipucu sunmalısınız.Hâlâ yanlışsa sırasıyla işaret ipucu, model ipucu ve fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

2. Basamak: Makinedeki iplikleri, mekik ve masurayı çıkarma
Bu basamakta öğrencilere;

Bu aşamada öğretmen, işlemi öğrencinin yapmasını sağlayarak adım adım rehberlik eder:

Öğretmen:

“Şimdi makinedeki iplikleri, mekik ve masurayı çıkarma işlemini birlikte yapacağız. Şimdi üst ipliği çıkarıyoruz. İpliği dikkatlice iğneden çıkar ve iplik yolunu takip ederek makineden tamamen çek.” yönergesini verebilirsiniz.

Sonrasında öğrencinin yapmasını bekleyebilirsiniz.

“Sıradaki adımda masurayı çıkaracağız. Masura kapağını aç. Masurayı bulunduğu yerden yavaşça çıkar.”

“Şimdi mekik kısmını çıkarıyoruz. Mekik mandalını dikkatlice tut ve hafifçe kendine doğru çek. Parçayı düşürmemeye özen göster.”

“Çıkardığımız parçaları düzenli bir şekilde masanın üzerine yerleştir. Parçaların kaybolmaması ve zarar görmemesi için dikkatli ol.”

Öğretmen, işlem boyunca öğrencinin el becerisini, dikkatini ve güvenli çalışma alışkanlığını gözlemler ve gerektiğinde düzeltici geri bildirim verir.

Doğru yaparlarsa:

“Aferin, makinenin parçalarını doğru şekilde çıkardın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparlarsa veya tepki vermezlerse sözel ipucu sunmalısınız. Hâlâ yanlışsa sırasıyla işaret ipucu, model ipucu ve fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

3. Basamak: Yumuşak fırça ile mekik yuvası, iğne çevresi bölgelerini temizleme

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Bu basamakta öğrencilere;

“Şimdi çağanozu fırça ile temizliyoruz. Sıkışan iplikler varsa cımbız kullanarak iplikleri çıkarıyoruz. Mekik yuvası, iğne çevresi bölgelerini temizliyoruz.” diyerek ve göstererek model olabilirsiniz.

Sonrasında öğrenciye:

“Fırça ile çağanozu temizle. İplikleri cımbız ile çıkar. Mekik yuvası, iğne çevresi bölgelerini temizle.” diyerek yönerge verebilirsiniz. Yönergenin ardından 4 saniye beklemelisiniz.

Doğru tepki gelirse “Aferin! Doğru şekilde temizledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki gelirse veya tepki gelmezse sırasıyla sözel ipucu ⇒ işaret ipucu ⇒ model ipucu ⇒ fiziksel ipucu uygulamalısınız.

4. Basamak: Temizlediğin tüm parçaları (mekik, masura ve dişli plakası) yerine takma

Bu basamakta öğrencilere;

Öğretmen:

“Şimdi temizlediğimiz parçaları yerine takacağız. İlk olarak mekik masurayı takıyoruz. Doğru yönde olduğundan emin ol ve hafifçe iterek yerine oturt. Sıradaki adımda dişli plakasını takıyoruz. Plakayı yuvasına dikkatlice yerleştir ve vidalarını uygun şekilde sık.” diyerek model oluyorum.

Sonrasında öğrenciye:

“Mekik masurayı tak. Doğru yönde olduğundan emin ol ve hafifçe iterek yerine oturt. Dişli plakasını tak ve vidalarını uygun şekilde sık.” diyerek yönerge verebilirsiniz. Bu işlemleri yaparken öğrencinin eline tornavida batırmamasına dikkat etmesini için gerekli uyarıyı yapınız.

Doğru tepki gelirse “Aferin! Doğru şekilde parçaları taktın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki gelirse veya tepki gelmezse sırasıyla sözel ipucu ⇒ işaret ipucu ⇒ model ipucu ⇒ fiziksel ipucu uygulamalısınız.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

5. Basamak: Makine yüzeyini silme

Bu basamakta öğrencilere;

“En son makinenin yüzeyini nemli bezle siliyoruz.” diyerek ve göstererek model olabilirsiniz.

Sonrasında öğrenciye:

“Makinenin yüzeyini sil.” diyerek yönerge verebilirsiniz. Yönergenin ardından 4 saniye beklemelisiniz.

Doğru tepki gelirse “Aferin, makineyi temizledin!” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki gelirse veya tepki gelmezse sırasıyla sözel ipucu
⇒ işaret ipucu ⇒ model ipucu ⇒ fiziksel ipucu uygulayabilirsiniz.

Tüm basamakların birlikte uygulanması

Bu aşamada öğrenciye; “Şimdi makineyi baştan sona sen temizle.” yönergesini verebilirsiniz. Doğru tepkileri pekiştirmeli, yanlış tepkilerde gerektiğinde ipucu vermelisiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması bittikten sonra, öğrencilerin doğal ortamda öğrendikleri beceriyi kendiliğinden kullanmalarını gözlemlemek için yönerge vermeden kısa bir süre bekleyebilirsiniz. Bu süreçte öğrencilerin makineyi nasıl bıraktıklarını izleyerek fırsat öğretimi gerçekleştirebilirsiniz.

“Dikişimiz bitti. Makineyi nasıl bırakmalıyız?”

sorusunu yöneltebilir ve öğrencilerin düşüncelerine fırsat verebilirsiniz.

Öğrenci makinenin kapalı olup olmadığını kontrol eder, pedala basar veya temizliğe başlarsa:

“Aferin, makine temizliğini kendin hatırladın.”

“Çok güzel, makineyi güvenli ve temiz bıraktın.” gibi sözel pekiştireçler sunabilirsiniz.

“Dikiş bittikten sonra makineye ne yapıyorduk?”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci hatırlarsa ve temizliğe başlarsa:

“Evet, doğru hatırladın. Makineyi temiz bırakıyoruz.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci hâlâ hatırlamazsa:

“Önce makinenin kapalı olduğunu kontrol ediyorduk.” şeklinde sözel ipucu vererek süreci başlatabilirsiniz.

Öğrenci temizliği tamamladığında:

“Harika, makineyi doğru sırayla temizledin.”

“Artık makineyi her zaman bu şekilde bırakabilirsin.” gibi ifadelerle davranışı güçlendirebilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön değerlendirme:

Öğrencinin makineyi tanıyıp tanımadığı ve temizlik araçlarını ayırt edip edemediği kısa sorular ve gözlemle kontrol edebilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Beceri analizi veya performans gözlem formu kullanılarak şu basamakları izleyebilirsiniz.

- * Makinenin kapalı olduğunu kontrol etme
- * Pedala basma
- * Çağanozu temizleme
- * Makine yüzeyini silme

Her basamak için öğrencinin bağımsız mı yoksa ipucu ile mi yaptığını kaydedebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden makine temizliği basamaklarını doğru sırayla yapması isteyebilir ve performansını gözlemleyebilirsiniz.

Ayrıca öğrencilerin, öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını için yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle makine temizliği becerisini desteklemek için aşağıdaki etkinlikleri yapabilirsiniz.

Araç gereç eşleştirme etkinliği: Fırça, bez, pedal, makine düğmesi gibi parçaların görselleri ile gerçek nesneleri eşleştirme çalışması yaptırabilirsiniz.

Sıralama kartları: Makine temizliği basamaklarını gösteren görsel kartlar hazırlayarak öğrencinin doğru sıraya dizmesini isteyebilirsiniz. (kapat ⇒ pedala bas ⇒ çagaanozu temizle ⇒ sil).

Kısmi görev uygulaması: Öğrenciye tüm süreci yaptırmak yerine sadece tek bir basamak (örneğin yüzeyi silme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Renk veya sembol ipuçları: Makine düğmesi, pedal ve temizlik alanlarını renkli etiketlerle işaretleyerek öğrencinin doğru adımı hatırlamasını destekleyebilirsiniz.

Beceri basamaklarını bağımsız şekilde tamamlayan öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz.

Öğrenciden atölyedeki makinelerin temizlik durumunu kontrol eden basit bir kontrol listesi hazırlamasını ve uygulamasını isteyebilirsiniz.

Öğrenci, makine temizliği basamaklarını arkadaşına göstererek süreci anlatabilir ve model olabilir.

Öğrenciden günlük, haftalık ve aylık makine bakım görevlerini içeren basit bir temizlik çizelgesi hazırlamasını isteyebilirsiniz.

Öğrenci, makine temizliğinin doğru adımlarını gösteren kısa bir video hazırlayarak sınıfla paylaşabilir.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	4.1.4. Düz sanayi tipi dikiş makinesine iğne takar. İğneyi iğne yuvasına yerleştirir. İğne vidasını tornavida ile sıkıştırır.
Ön Koşul Beceriler	Sanayi tipi dikiş makinesinin temel bölümlerini bilir. Dikiş iğnesinin yapısını ve yönünü bilir. İnce ve kalın kumaşlar için uygun iğne seçimi yapmayı bilir. Tornavida kullanmayı bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Düz Sanayi Tipi Dikiş Makinesine İğne Takıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Dikiş makinesi iğnesi, tornavida (küçük uçlu veya makine tornavidası), küçük pense, kullanım kılavuzu (makineye özel) kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte doğrudan öğretim yöntemi, model olma yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, ayna(eş zamanlı) öğretim, sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek arttırılması yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 49. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce düz sanayi tipi dikiş makinesini kapalı konumda ve elektrik bağlantısı kesilmiş şekilde hazırlayabilirsiniz. Makine iğnesini, iğne tutucu vidasını ve tornavidayı öğrencilerin görebileceği şekilde masaya yerleştirebilirsiniz. Öğrencilerin dikkatini makinenin iğne bölümüne yönlendirmek için makineyi iğnesiz çalıştırırız. Öğrencilerin dikkatini iğne olmayan bölüme çekeriz. Öğrencilere: “Bugün düz sanayi tipi dikiş makinesine iğne takmayı öğreneceğiz. İğne doğru takılmazsa makine düzgün dikiş yapmaz ve iğne kırılabilir.” diyebilirsiniz. İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz: “İğne takarken makinenin kapalı olmasına dikkat ediyoruz. Parmaklarımızı iğne ucuna yaklaştırmıyoruz ve pedala basmıyoruz.” diyebilirsiniz.Tornavida kullanırken dikkatli oluyoruz, elimize tornavidayı batırmamaya dikkat ediyoruz.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Doğrudan öğretim yöntemi ile süreci özetleyebilirsiniz:

“Güvenlik için makine fişini çek veya güç düğmesini “kapalı/ off ” konuma getiririz.

Makinenin iğne kelepçesi vidasını küçük tornavida ile gevşetiriz.

Eski iğneyi dikkatlice aşağı doğru çekerek çıkarırız.

İğnenin uzun oluklu tarafı dışarıya bakacak şekilde iğneyi yerleştiririz.

İğneyi yukarı doğru, yuvasına kadar iterek yerleştiririz.

İğne kelepçesi vidasını önce hafifçe parmakla sonra tornavida ile sıkıştırırız.

İğnenin tam dik durduğunu ve düzgün yerleştiğini gözle kontrol ederiz.

Bir parça artık kumaş üzerinde deneme dikişi yaparak iğnenin doğru takıldığını emin oluruz.”

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada doğrudan öğretim, gösterip-yaptırma, sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini kullanabilirsiniz.

1. Basamak: Güvenlik için makine fişini çek veya güç düğmesini “kapalı/ off ” konuma getirme

Makine açma kapama düğmesine basarak öğrenciye:

“Makineye iğne takma işlemine başlamadan önce güvenliğiniz için mutlaka makina düğmesinden makineyi kapatmalısınız.” diyerek model olabilirsiniz.

Öğrenciye:

“Şimdi sen makineyi kapat.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4-5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci doğru şekilde kapatırsa:

“Aferin, doğru şekilde makineyi kapattın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa ipucunun giderek artırılması yöntemini aşağıdaki sıralama ile uygulayabilirsiniz:

Sözel ipucu: Öğrenciye “Makineyi kapat.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Makinenin açma kapama düğmesini gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar açma kapama işlemini gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Makinenin iğne kelepçesi vidasını küçük torna-vida ile gevşetme

İğne kelepçe vidasını göstererek:

“Tornavidayı kalem kullandığımız elimize alarak kelepçe vidasına yerleştiriyorum ve vidayı gevşetiyorum.” diyerek model olduktan sonra öğrenciye:

“Şimdi tornavidayı sen yerleştir ve vidayı gevşet.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4-5 saniye bekledikten sonra;

Öğrenci doğru yaparsa:

“Evet, tornavidayı doğru yerleştirdin, şimdi vidayı gevşet.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa ipuçlarını doğru sıralama (ipucunun giderek artırılması) ile sunabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarının öğretimini de sırasıyla bu şekilde yapabilirsiniz.

Ayna (Eşzamanlı) Öğretim Yöntemi ile Öğretim

Ayna öğretim yöntemi, öğrencinin öğretmeni eş zamanlı olarak izleyip aynı anda uygulama yapmasını sağlayan etkili bir öğretim yöntemidir. Bu yöntem, düz sanayi tipi dikiş makinesine iğne takma becerisinde öğrencinin doğru ve güvenli uygulama yapmasını destekler. Öğrenci öğretmenle birlikte aynı anda işlem yaptığı için doğru beceriyi model alarak öğrenir ve hata yapma olasılığı azalır.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Bu yöntemi uygularken öğrenci ile aynı makine üzerinde yan yana veya karşılıklı, birbirinizi net görebilecek şekilde konumlanabilirsiniz. Siz işlem basamaklarını yaparken öğrenci de aynı anda uygular. Gerekğinde sözel ve işaret ipuçları kullanarak öğrenciyi destekleyebilirsiniz.

1. Basamak: Güvenlik için makine fişini çek veya güç düğmesini “kapalı/ off ” konuma getirme

Makineyi göstererek öğrenciye:

“İğne takmadan önce güvenlik için makineyi kapatıyoruz. Benimle birlikte güç düğmesini kapat veya fişi çek.” diyebilirsiniz.

Siz makineyi kapatırken öğrenci de aynı anda kendi makinesini kapatır.

Öğrenci tereddüt ederse şu sözel ipucunu verebilirsiniz:

“Güç düğmesini ‘kapalı’ konumuna getir.”

Gerekirse işaret ipucu vererek düğmeyi gösterebilirsiniz.

Öğrenci doğru yaptığında:

“Aferin, makineyi güvenli şekilde kapattın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenciye:

“Makine açıkken iğne takmak tehlikelidir. Bu nedenle işlemden önce makineyi mutlaka kapatmalıyız.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

2. Basamak: İğne kelepçesi vidasını gevşetme

İğne bölümünü ve tornavidayı göstererek:

“Şimdi iğne kelepçesi vidasını tornavida ile gevşetiyoruz. Benimle birlikte vidayı gevşet.” diyebilirsiniz.

Siz tornavida ile vidayı gevşetirken öğrenci de aynı anda uygular.

Öğrenci zorlanırsa sözel ipucu verebilirsiniz:

“Vidayı sola doğru çevir.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Gerekirse vida yerini işaret ederek işaret ipucu sunabilirsiniz.

Öğrenci doğru yaptığında:

“Çok güzel, iğne vidasını doğru şekilde gevşettin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenciye:

“Tornavidayı dikkatli kullanmalı ve elimizi iğne ucundan uzak tutmalıyız.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarını da bu şekilde uygulayarak tamamlayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi

Bağımsız Uygulama

Rehberli uygulamalar tamamlandıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi dikiş makinesine iğneyi baştan sona sen tak.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci basamakları doğru sırayla gerçekleştirirse:

“Aferin, iğneyi doğru şekilde taktın.”

“Makineyi güvenli şekilde hazırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci hata yaparsa gerekli ipuçlarını verebilir ve sonrasında ipuçlarını zamanla azaltabilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında makineyi kullanma öncesinde öğrenciye doğrudan yönerge vermeden kısa süre bekleyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden iğneyi kontrol eder veya takmaya başlarsa:

“Aferin, makineyi hazırlaman gerektiğini hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse:

“Dikişe başlamadan önce ne yapmamız gerekiyordu?” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Atölye çalışması sırasında, düz sanayi tipi dikiş makinesinde dikişe başlamadan önce öğrenciye doğrudan yönerge vermeden kısa bir süre (4–5 saniye) bekleyebilirsiniz. Bu bekleme süresi, öğrencinin öğrenmiş olduğu iğne takma becerisini kendiliğinden hatırlaması ve uygulamaya başlatması için fırsat oluşturur.

Öğrenci makineye yaklaşarak iğneyi kontrol eder, gevşek olup olmadığını inceler ya da iğne takma sürecini başlatırsa:

“Aferin, dikişe başlamadan önce iğneyi kontrol etmen gerektiğini hatırladın.”

“Çok güzel, makineyi güvenli şekilde hazırlamaya başladın.”

şeklinde sözel pekiştirme yapabilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse doğal bir sözel ipucu sunabilirsiniz:

“Dikişe başlamadan önce ne yapmamız gerekiyordu?”

veya

“Makineyi kullanmadan önce hangi kontrolü yapıyoruz?” diyebilirsiniz.

Öğrenci doğru basamağı başlatırsa hemen pekiştiriniz. Eğer hâlâ tepki vermezse, daha belirgin bir sözel ipucu veya model ipucu kullanabilirsiniz.

Bu süreç, öğrencinin beceriyi yalnızca öğretim oturumunda değil, gerçek atölye ortamında ve doğal görev akışı içinde kullanmasını destekler. Böylece becerinin genellenmesi ve kalıcılığı artırılmış olur.

Süreç sonunda öğrencilere:

“İğne takma işlemi bittikten sonra makinenin kapalı olduğundan tekrar emin oluyoruz. Tornavida ve eski iğneyi güvenli şekilde yerine kaldırıyoruz. Çıkardığımız kırık veya eski iğneleri açıkta bırakmıyor, uygun atık kutusuna atıyoruz. Makineyi kullanmadan önce iğnenin sıkı ve dik durduğunu kontrol ediyoruz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön Değerlendirme Öğretim öncesinde öğrencinin makineyi kapatma, tornavida kullanma ve iğne bölgesini tanıma gibi ön koşul becerileri yoklama oturumu ile değerlendirilebilir. Öğrenciden makineyi güvenli şekilde kapatması ve iğne vidasını göstermesi istenerek başlangıç performans düzeyi belirlenebilir. Elde edilen veriler performans kayıt formuna işlenebilir. Süreç Değerlendirme Öğretim süreci boyunca beceri analizi kontrol listesi kullanılarak kazanımdaki basamaklar ayrı ayrı gözlemlenebilir: Her basamak için öğrencinin performansı bağımsız, sözel ipucu ile, model ipucu ile veya fiziksel yardım ile şeklinde kaydedilebilir. Bu kayıtlar doğrultusunda öğretim sürecinde hangi basamaklarda desteğe ihtiyaç duyulduğu belirleyebilirsiniz. Son Değerlendirme Öğrenciden iğne takma işlemini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapılabilir. Öğrencinin güvenlik basamaklarını doğru uygulaması, iğneyi doğru yönde yerleştirmesi ve deneme dikişiyile kontrol etmesi değerlendirme ölçütü olarak alınabilir. Ayrıca öğrenciyi, öğrenci kılavuz kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümüne yönlendirerek öğrencini öz değerlendirme yapmasını isteyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle aşağıdaki uygulamaları yapabilirsiniz. İlk aşamada yalnızca makineyi kapatma ve iğne kelepçesini gevşetme basamakları çalıştırabilirsiniz. Öğrenci bu iki basamakta bağımsızlaştıkça diğer basamakları ekleyebilirsiniz. İğnenin uzun oluklu tarafını renkli kalemle işaretleyerek doğru yerleştirme yönü belirgin hâle getirebilirsiniz. Gerçek makineye geçmeden önce büyük model iğne ve vida görselleri üzerinde tak-çıkart çalışması yaptırabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Beceriği bağımsız gerçekleştirebilen öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz:

Kalın, ince ve farklı numara iğneleri karşılaştırarak hangi kumaşta hangi iğnenin kullanılacağını tartışmalarını sağlayabilirsiniz.

Yanlış takılmış bir iğneyi inceleyip hatayı bulmalarını isteyebilirsiniz.

İğne takma basamaklarını içeren kontrol listesi ile kendi uygulamasını değerlendirmesini sağlayabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	4.2.1. Sürdürülebilir çevre için atık kâğıtları kullanarak düz sanayi tipi dikiş makinesinde ipliksiz dikiş çalışmaları yapar. Makineyi çalıştırır. Kâğıdı baskı ayağının altına yerleştirir. Pedala basarak çizgi üzerinden kâğıdı diker. Makineyi kapatır.
Ön Koşul Beceriler	Sürdürülebilirlik ve geri dönüşüm kavramlarını bilir. Makineyi güvenli şekilde çalıştırma ve durdurmayı bilir. Pedal ile hız ayarlama yapmayı bilir. Çizgi takibi yapmayı becerir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Sürdürülebilir Çevre için Atık Kâğıtları Kullanarak Düz Sanayi Tipi Dikiş Makinesinde İpliksiz Dikiş Çalışmaları Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; düz sanayi tipi dikiş makinesi, kumaş parçaları, dikiş kâğıtları (egzersiz şablonları), toplu iğne, kumaş mandalları kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte doğrudan öğretim, gösterip yaptırma, ileri zincirleme yöntemi, ipucunun giderek artırılması yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 57. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya çizgili dikiş kâğıtları ve atık kâğıtlardan yapılmış örnek çalışmalar koyarak öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Öğrencilere: “Öğrencilere üzerinde farklı çizgiler bulunan (düz çizgi, köşeli çizgi, yuvarlak çizgi) atık kâğıtlar gösterilir. Bu kâğıtlara bakın. Sizce bunlar ne için kullanılmış olabilir?” diye sorabilirsiniz. Cevaplar alındıktan sonra: “Bu kâğıtlar, dikiş makinesinde düzgün dikiş dikmeyi öğrenmek için kullanılmış. Böylece hem makineyi tanıyoruz hem de atık kâğıt ve kumaşları değerlendirmiş oluyoruz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Bugün iplik kullanmadan kâğıt üzerinde dikiş çalışması yapacağız ama kağıdımızın altına kumaş parçası yerleştirmeyi unutmuyoruz. Bu işlem dikiş makinesini korumak için gerekli bir işlemdir.” diyebilirsiniz.

Ayrıca “Dikiş makinesini kullanmaya başlamadan önce ellerimizin kuru olmasına, oturduğumuzun güvenli olmasına ve parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutmamız gerektiğine dikkat etmeliyiz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada doğrudan öğretim ve gösterip-yaptırma yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

Makinenin yanında durarak:

“İplik kullanmadan dikiş çalışması yaparken belirli bir sırayı takip ederiz.” dedikten sonra işlem basamaklarını aşağıdaki gibi sıralayabilirsiniz.

- Önce makineyi çalıştırırız.
- Sonra kâğıdı baskı ayağının altına yerleştiririz.
- Baskı ayağını indiririz.
- Pedala basarak çizgi üzerinden dikiş yaparız.
- Çizgi takibini çizgi şekline uygun olarak yaparız.
- En son makineyi kapatırız.

şeklinde süreci açık ve net bir şekilde anlatabilirsiniz.

Bu sırada “Kağıdı baskı ayağının altına yerleştirirken makinenin kapalı olduğundan emin olmalı ve parmağımıza iğne batmasına dikkat etmeliyiz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Gösterip- Yaptırma Yöntemi ile Öğretim

Bu yöntemle birlikte ipucunun giderek artırılması yöntemini basamakların öğretiminde aşağıdaki gibi kullanabilirsiniz.

1. Basamak: Makineyi çalıştırma

Öğrenciye düğmeyi göstererek:

“Önce makineyi çalıştırıyoruz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenciye: “Makineyi çalıştır.” diyerek yönergeyi verebilirsiniz.

Doğru yaparsa:

“Aferin, makineyi çalıştırdın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa:

“Düğmeye bas.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Gerekirse işaret ipucu, model olma ipucu ve ardından fiziksel ipucu verebilirsiniz.

2. Basamak: Kâğıdı baskı ayağının altına yerleştirme

Öğrenciye:

“Kâğıdı, çizgi ortada kalacak şekilde baskı ayağının altına yerleştiriyorum.” diyerek basamağı gösterip model olduktan sonra “Kâğıdı baskı ayağının altına yerleştir.” yönergesini verebilirsiniz.

“Yanlış tepki verir veya tepki vermezse, sırasıyla sözel ipucu, işaret ipucu, model olma ipucu ve gerekirse fiziksel ipucu sunabilirsiniz.”

Doğru tepki verirse:

“Evet, doğru yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verir veya tepki vermezse sırasıyla sözel ipucu, işaret ipucu, model olma ipucu ve gerekirse fiziksel ipucu sunabilirsiniz.”

Bu aşamadan sonra kalan 5 basamağın öğretimini de bu şekilde yapabilirsiniz.

Zincirleme Öğretim (İleri Zincirleme Yöntemi)

Gizli fermuar dikme becerisi, birbiriyle bağlantılı ve belirli bir sırayla yapılan basamaklardan oluştuğu için ileri zincirleme yöntemi kullanılabilir. Bu yöntemde beceri, ilk basamaktan başlanarak öğretilir ve öğrenci her öğrendiği basamağa yeni bir basamak ekleyerek tüm beceriyi tamamlamayı öğrenir.

Bu süreçte, öğrencinin yapamadığı basamaklarda model olup ipucu sunmalısınız ve öğrenci doğru yapmaya başladıktan sonra ipuçlarını azaltmalısınız.

Uygulama Aşamaları

1. Aşama: İlk basamağın öğretimi

Öğrencilere

“Önce makineyi çalıştırıyoruz. Şimdi beni izleyin.” diyerek model olabilirsiniz.

Daha sonra:

“Şimdi makineyi sen çalıştır.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrenci doğru yaparsa:

“Aferin, makineyi doğru şekilde çalıştırdın” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Eğer öğrenci basamağı yapmakta zorlanırsa model olup ipucu verebilirsiniz.

Öğrenci bu basamağı bağımsız yapana kadar diğer basamağa geçmemelisiniz.

2. Aşama: İkinci basamağın eklenmesi

Öğrenci artık ilk basamağı bağımsız yapıyorsa:

“Kağıdı, çizgi ortada kalacak şekilde baskı ayağının altına yerleştiriyorum.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci, makineyi çalıştırır sonra da kağıdı baskı ayağının altına yerleştirir.

Eğer öğrenci basamağı yapmakta zorlanırsa işaret ipucu verebilirsiniz.

Daha sonraki basamaklarda ipucunu giderek azaltarak sözel ipucu kullanarak devam edebilirsiniz.

Öğrenci iki basamağı da bağımsız yapabildiğinde üçüncü basamağa geçebilirsiniz.

Bu şekilde tüm basamakları birbirine ekleyerek ilerledikten sonra zincirin bağımsız olarak uygulanması aşamasına geçebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Son aşamada öğrencilere:

“Şimdi sen de tüm basamakları uygulayarak makinede ipliksiz dikiş dik.” dedikten sonra, öğrenci tüm basamakları sırayla yapar.

Öğrenci doğru yaptığında:

“Aferin, doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında öğrencilere farklı çizgi şablonları verilebilirsiniz.

Öğrenciye:

“Yeni kâğıdı al ve makinede dik.” diyerek doğal görev oluşturabilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden makineyi çalıştırıp süreci başlatırsa:

“Aferin, makineyi doğru sırayla kullandın.” şeklinde pekiştirme yapabilirsiniz.

Dersin Sonlandırılması aşamasında öğrenciye:

“Bugün makineyi iplik kullanmadan nasıl kullandık?” sorusunu sorabilir, öğrencilerin cevaplarını alıp pekiştirebilirsiniz.

Daha sonra; “Önce makineyi çalıştırdık, sonra kâğıdı yerleştirdik, çizgi üzerinden diktik ve makineyi kapattık. Makineyi kapattıktan sonra ellerimizi iğne ve hareketli parçalardan uzak tutuyoruz. Ayrıca Çalışma alanını düzenli bırakmak hem güvenlik hem de atölye düzeni için önemlidir.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Ön değerlendirme:

Öğrencinin makineyi tanıma, pedalı ve düğmeyi ayırt etme gibi ön koşul becerilerini doğrudan gözlem ve kısa yönergelerle belirleyebilirsiniz. Elde edilen veriler öğrencinin başlangıç performans düzeyini gösterir.

Süreç değerlendirme:

Öğretim sırasında beceri analizi formu veya performans kayıtları tablosu kullanılarak her basamağı ayrı ayrı izleyebilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Öğrencinin tepkilerini bağımsız, sözel ipucu, model ipucu veya fiziksel ipucu düzeyine göre kaydedebilir ve ipucunun geri çekilmesine veri temelli karar verebilirsiniz. Son değerlendirme: Öğrenciden beceri zincirini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilir ve performansını gözleyebilirsiniz. Ayrıca öz değerlendirme amacıyla öğrenci kılavuz kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını isteyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz: Büyük çizgili kâğıt çalışması: İlk aşamada kalın ve düz çizgiler bulunan büyük kâğıtlar kullanarak öğrencinin çizgiyi takip etmesini kolaylaştırabilirsiniz. Basamak sıralama kartları: Makineyi çalıştırma, kâğıdı yerleştirme, dikme ve kapatma adımlarını gösteren görsel kartları karışık vererek öğrencinin doğru sıraya dizmesini isteyebilirsiniz. Kısmi görev öğretimi: Öğrenciye tüm süreci yaptırmak yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin sadece çizgi üzerinden dikme) çalıştırılarak beceri adım adım öğretilebilir. Renkli yönlendirme ipuçları: Başlangıç noktası, çizgi yönü ve durma noktası renkli etiketlerle işaretlenerek öğrencinin takip etmesi kolaylaştırılabilir. Beceri basamaklarını bağımsız şekilde tamamlayan öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz. Farklı çizgi çalışmaları: Düz çizgi, dalgalı çizgi, köşe dönüşleri ve geometrik şekiller içeren kâğıt şablonlarıyla dikiş kontrol çalışmaları yaptırabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Kâğıttan ürün oluşturma:

Öğrenciden dikişli kâğıt parçalarını kullanarak basit bir dosya, kart veya zarf hazırlamasını isteyebilirsiniz.

Akran rehberliği:

Başarılı öğrenci, makineyi kullanma basamaklarını bir arkadaşına göstererek model olabilir.

Sürdürülebilirlik görevi:

Öğrenciden atık kâğıtları sınıflandırması ve dikiş çalışmaları için uygun olanları seçmesi isteyebilir, böylece çevre bilincini destekleyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	5.2.4. Makine dikişi ile applike yapar. Aplike parçalarını keser. Aplike parçalarına tela yapıştırır. Aplike parçasını makine dikişi diker.
Ön Koşul Beceriler	Aplike tekniğinin ne olduğunu bilir. Kumaş türlerini tanır. Kumaş kesme bilgisine sahiptir. Ev veya sanayi tipi dikiş makinesini temel düzeyde kullanır.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Makine Dikişi ile Aplike Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; Kumaş, kumaş makası, dikiş makinası, dikiş ipliği, ütü ve ütü masası, tela kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, beceri kartı ile bağımsız çalışma tekniği, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz Dikkat Çekme ve Güdüleme Sınıfa üzerinde applike bulunan bir ürünle girerek öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Bu çanta, tişört, önlük vb. olabilir. Öğretmen sorar: “Bu desen kumaşa nasıl eklenmiş olabilir?”. “Bu desen sonradan mı dikilmiş, kumaşın kendi deseni mi?”, “Çantanızda ya da kıyafetinizde hiç sonradan dikilmiş bir desen var mı?”, “Yırtılan bir yeri kapatmak için ne yapılabilir?” diye sorabilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Evet, applike tekniğidir. Bugün makine dikişi ile applike tekniğinin nasıl yapıldığını öğreneceğiz. Ayrıca bugün sadece bir dikiş çalışması yapmayacağız; kendi tasarımınızı kumaşa yansıtmayı öğreneceğiz” diyebilirsiniz. Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 73. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Parmaklar iğneden en az 2–3 cm uzakta tutulmalı, ayak pedalı kontrollü kullanılmalı, kumaş ile kesim yaparken elimize dikkat etmeliyiz, ütü kullanırken ütünün sıcaklığını doğru ayarlamalı ve kablolarının düzgün olduğunu kontrol etmeliyiz.”

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip – yaptırma ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

İşlem basamaklarını açıklayıp, ardından model olarak gösterip öğrenciden uygulamasını isteyebilirsiniz.

Öğrencilere:

“Aplike desenini keseceğin kumaşa çizeceğiz

Aplike parçalarını düzgün bir şekilde kenarlarından keseceğiz

Aplike parçalarının ters yüzüne tela yapıştıracağız

Aplike parçasını dikeceğin kumaşın üzerine yerleştireceğiz

Aplike parçasını makine dikişi ile kenarlarından dikeceğiz” diyebilirsiniz.

1. Basamak: Aplike Desenini Kumaşa Çizme

Öğrenciye deseni ve kumaşı göstererek:

“Şablonu kumaşın üzerine yerleştiriyoruz ve çizim kalemi ile kenarlarından çiziyoruz.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından öğrenciye:

“Şimdi deseni kumaşa çiz.” yönergesini verebilirsiniz.

4–5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, deseni doğru çizdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Desen kenarından çiz.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Çizilecek kenarı gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

2. Basamak: Aplike parçalarının kenarlarını kesme

Aplike parçalarını göstererek:

“Şimdi applike parçasının kenarlarını kesiyorum” diyerek model olduktan sonra “Şimdi applike parçasının kenarlarını kes” diyebilirsiniz.

4-5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, applike parçasını doğru kestin ” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa ipucu hiyerarşisini uygulayabilirsiniz.

Bu aşamada:

“Makas kullanırken çok dikkatli olmalı elimizi makasa yaklaştırmamalıyız. Kumaş parçalarını keserken deseni düzgün kesmeliyiz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarının öğretimini de bu şekilde sırası ile uygulayabilirsiniz.

Beceri Kartı ile Bağımsız Çalışma Tekniği

Makine dikişi ile applike dikimi işlem basamaklarını içeren görsel ve yazılı beceri kartları hazırlayabilirsiniz.

Her beceri kartında applike dikiminin bir basamağı yer alabilir.

Hazırladığınız beceri kartlarını öğrencilerin kolay görebileceği şekilde çalışma masasına yerleştirebilirsiniz.

Öğrencilerden beceri kartında yer alan yönergeyi okumalarını veya görseli incelemelerini isteyebilirsiniz.

Ardından öğrencilerden kartta gösterilen işlemi bağımsız olarak yapmalarını isteyebilirsiniz.

Öğrenci işlemi tamamladıktan sonra bir sonraki beceri kartına geçmesini sağlayabilirsiniz.

Öğrencinin doğru yaptığı işlemleri

“Aferin, beceri kartına bakarak doğru şekilde yaptın.” şeklinde sözel olarak pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci zorlandığında sözel ipucu, görsel ipucu veya model olma yöntemlerini kullanabilirsiniz.

Tüm beceri kartlarını tamamlayan öğrencinin aplike dikme işlemini baştan sona bağımsız olarak yapmasını isteyebilirsiniz.

Bu teknik ile öğrencilerin bağımsız çalışma becerileri gelişir, işlem basamaklarını sırasıyla öğrenmeleri ve kendi kendini kontrol etmeleri sağlanır

Fırsat Öğretimi(Genelleme)

Öğrenciye doğrudan yönerge vermek yerine uygun bir öğretim fırsatı oluşturup, öğrencinin davranışı başlatmasını bekleyebilirsiniz. Böylece becerinin sadece öğretim anında değil, gerçek çalışma ortamında da bağımsız olarak kullanılmasını sağlayabilirsiniz.

Atölye çalışması sırasında öğrenciye renkli bir kumaş ve desen verip doğrudan “Aplike yap.” demek yerine kısa süre bekleyebilirsiniz. Öğrencinin aplike hazırlama sürecini kendiliğinden başlatıp başlatmadığını gözlemleyebilirsiniz.

Öğrenci aplike parçasını kesmeye veya deseni çizmeye başlarsa:

“Aferin, aplike yapman gerektiğini biliyorsun .” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci başlatmazsa doğal bir sözel ipucu sunabilirsiniz:

“Bu renkli kumaş ve desen ile ne yapmamız gerekiyordu?”

Öğrenci doğru basamağı gerçekleştirdiğinde:

“Evet, önce deseni kumaşa çiziyoruz.” diyerek davranışı pekiştirebilirsiniz.

Bu yöntem, öğrencinin aplike yapma basamaklarını doğal bağlamda hatırlamasını, bağımsız başlatma becerisi geliştirmesini ve öğrenilen beceriyi farklı durumlara genellemesini destekler.

Ders sonunda öğrencilere şu güvenlik hatırlatmasını yapabilirsiniz:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	“Çalışmamız bittikten sonra dikiş makinesini kapatıyoruz, ütünün fişini çekiyoruz ve sıcak yüzeyin soğuduğundan emin oluyoruz. Toplu iğneleri açıkta bırakmıyor, iğneliğe yerleştiriyoruz. Makas ve diğer araç gereci güvenli şekilde yerine kaldırıyoruz.” Ayrıca: “Çalışma alanını düzenli bırakmak hem güvenliğimiz hem de atölye düzeni için önemlidir.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön Değerlendirme: Öğrencinin makinede applike dikimine ilişkin ön koşul becerilerini yoklama oturumu ile değerlendirebilir, kontrol listesi veya performans kayıt tablosu kullanılarak başlangıç performans düzeyini belirleyebilirsiniz. Süreç Değerlendirme: Öğretim sürecinde applike dikim basamaklarını beceri analizi formu ile ayrı ayrı gözlemleyebilirsiniz. Öğrencinin her basamağı bağımsız, ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini sistematik olarak kaydedebilirsiniz ve ipucunun azaltılması sürecindeki ilerlemeyi veriye dayalı olarak izleyebilirsiniz. Son Değerlendirme: Öğrenciden applike dikim sürecini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz. Ölçüt bağımlı değerlendirme yaparak basamakların doğru sıra ve teknikle uygulanıp uygulanmadığı belirleyebilirsiniz. Ayrıca öğrenciyi, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünün doldurması için yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını ve kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle applike dikme becerisini desteklemek amacıyla aşağıdaki uyarlamaları yapabilirsiniz:

Kısmi görev öğretimi:

Öğrenciye tüm applike dikim süreci yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin; tela yapıştırma veya applike parçasını dikileceğin kumaşın üzerine yerleştirme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Önceden hazırlanmış çizgi ve işaretleme:

Applike parçasının dikileceği kumaşı önceden kesebilir, öğrenciden sadece yerleştirme ve dikme basamağını yapmasını isteyebilirsiniz.

Büyük ve kolay yönetilebilir materyaller kullanımı:

İnce motor becerilerde zorlanan öğrenciler için daha kolay, büyük detayı olmayan desenler, belirgin çizgiler ve kaymayan kumaşlar kullanabilirsiniz.

Beceriye bağımsız gerçekleştirebilen öğrencilerle aşağıdaki ileri düzey çalışmalar yapılabilir:

Bağımsız applike dikimi uygulaması:

Öğrenciden applike dikim sürecini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz.

Farklı applike modelleri ile çalışma:

Öğrencinin farklı büyüklükte, detaylı desen veya farklı kumaş türlerinde applike dikimi yapmasını sağlayarak beceriyi genellemesine olanak tanıyabilirsiniz.

Akran rehberliği:

Öğrencinin, applike dikim basamaklarını arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilir ve akran öğrenmesini destekleyebilirsiniz.

Ürün tamamlama görevi:

Öğrenciden hayal ettiği bir deseni (ay yıldız, çizgi film karakteri ve ya bir kahraman logosu olabilir) istediği renk ve kumaşı kullanarak herhangi bir ürün üzerine yapmasını sağlayarak becerinin işlevsel kullanımını destekleyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	5.2.5. Hazır gereç boncuk ile süsleme yapar. Deseni kumaşa çizer. Desenin üzerine boncukları dikiş iğnesi ile diker.
Ön Koşul Beceriler	Desen aktarma işlemini yapar. Temel el dikiş işlemlerini yapar. (düz dikiş, tutturma dikişi). Boncuk çeşitlerini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Hazır Gereç Boncuk ile Süsleme Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; değişik yapı ve boyutta boncuklar, boncuk iğnesi, naylon boncuk ipliği, boncukları dikeceğin yüzey, küçük el işi makası, işaret kalemi, desen kitabı kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte doğrudan öğretim, gösterip yaptırma, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 82. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya boncuklarla süslenmiş bir kumaş ve süslenmemiş bir kumaş koyarak öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz. Öğrencilere: “Bu iki kumaşa bakın. Sizce hangisi daha dikkat çekici görünüyor?” diyebilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Evet, boncuklarla süslenen kumaş daha estetik görünür. Bugün sizlerle kumaş üzerine boncuk dikerek süsleme yapmayı öğreneceğiz.” diyebilirsiniz. Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından öğrencilere şu açıklamayı yapabilirsiniz: “Boncuk dikerken iğne kullanacağız. İğneler sivri olduğu için dikkatli çalışmalıyız. İğneyi arkadaşlarımıza doğru tutmamalı ve kullanmadığımız zamanlarda güvenli şekilde masaya bırakmalıyız. Boncukların şekil olarak çok güzel görünürler ama yutarsak bize zararlı olabilir.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Gerekirse öğrencilerin parmaklarını korumak için yüksek kullanabileceklerini gösterebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada doğrudan öğretim ve gösterip yaptırma yöntemini birlikte kullanarak basamakların öğretimini yapabilirsiniz.

Öğrencilere:

“Boncuk ile süsleme yaparken belirli bir sırayı takip ederiz.

Önce süsleme yapmak istediğimiz deseni kâğıda çizeriz.(Bu çiçek, dal, geometrik şekil olabilir)

Sonra deseni süsleme yapacağımız yüzeye çizeriz.Daha sonra iğneye boncuk ipliğini geçiririz. Dikiş iğnesi ve iplik kullanarak boncukları dikeriz.

Son olarak boncukları çizdiğimiz desenin üzerine yan yana sıralayarak tüm deseni tamamlarız.” diyerek beceri basamaklarını açık ve net şekilde anlatabilirsiniz.

Öğrencilere iğnenin nasıl tutulacağını gösterirken:

“İğneyi dikkatli tutuyoruz. İğneyi elimize batırmamaya özen gösteriyoruz.” diyerek güvenlik uyarısı yapabilirsiniz.

1. Basamak: Süsleme yapmak istediğin deseni kâğıda çizme.

Öğrencilere desen kitabını göstererek:

“Önce süsleme yapmak istediğimiz deseni belirliyoruz. Desen olarak çiçek, yıldız veya farklı şekiller seçebiliriz. Şimdi ben bir desen seçip kâğıda çiziyorum, beni dikkatlice izleyin.” diyebilirsiniz.

Seçtiğiniz basit bir deseni kâğıt üzerine çizerek model olabilir (gösterip yaptırma) ve şu açıklamayı yapabilirsiniz.

“Deseni kâğıda çizerken çizgileri yavaş ve dikkatli şekilde takip ediyorum.”

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi sen de seçtiğin deseni kâğıda çiz.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Bu aşamada öğrencinin tepki vermesi için 4–5 saniye beklenir.

Öğrenci doğru şekilde deseni çizmeye başlarsa:

“Aferin, deseni doğru şekilde çizmeye başladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse veya ne çizeceğini bilemezse (1. düzey ipucu – sözel ipucu):

“Desen kitabından bir şekil seç ve kâğıda çiz.” diyebilirsiniz.

Öğrenci hâlâ zorlanırsa (2. düzey ipucu – görsel ipucu):

Öğrencinin seçtiği deseni işaret ederek:

“Bu deseni kâğıda çizebilirsin.” diyebilirsiniz.

Öğrenci hâlâ başlatamazsa (3. düzey ipucu – model ipucu):

“Bana bak, deseni böyle çiziyorum.” diyerek desenin küçük bir bölümünü çizip

“Şimdi sen devam et.” diyebilirsiniz.

Gerekirse (4. düzey ipucu – fiziksel ipucu):

Öğrencinin eline hafifçe rehberlik ederek çizimi başlatmasına yardımcı olabilirsiniz.

Öğrenci deseni tamamladığında:

“Çok güzel, seçtiğin deseni dikkatli şekilde çizdin.” diyerek sözel pekiştirici sunabilirsiniz.

Süreç ilerledikçe öğrencinin bağımsız çizim yapabilmesi için verilen ipuçları kademeli olarak azaltılır ve öğrencinin deseni bağımsız çizmesi sağlanır.

2. Basamak: Deseni süsleme yapacağın yüzeye çizme

Öğrencilere çizim kalemi gösterilerek

“Önce istediğimiz deseni kumaşın üzerine çiziyoruz.” diyebilirsiniz.

Deseni çizme işlemini model olarak gösterdikten sonra öğrenciye:

“Şimdi sen seçtiğin deseni kumaşa çiz.” yönergesini verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

4 -5 saniye bekledikten sonra gerekli dönütü verebilirsiniz.

Doğru yaparsa:

“Aferin, deseni doğru şekilde çizdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse:

“Deseni çizgi üzerinden takip ederek çiz.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz. Öğrenci hala yapamıyorsa, sırasıyla işaret/görsel ipucu, model ipucu, gerekirse fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Bu aşamada öğrencilerin kalemi ağızlarına götürmemeleri ve dikkatli kullanmaları gerektiğini hatırlatabilirsiniz.

3. Basamak: Boncukları iğne ile dikme

Öğrencilere iğne, iplik ve boncuğu göstererek:

“Şimdi boncuğu iğne ile kumaşa dikeceğiz. İğneyi dikkatli kullanıyoruz ve elimizi iğnenin ucundan uzak tutuyoruz.” diyebilirsiniz.

İğneye boncuğu geçirerek ve kumaşa dikerek model olabilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi boncuğu çizdiğin desenin üzerine dik.” yönergesini verebilirsiniz.

4 -5 saniye bekledikten sonra gerekli dönütü verebilirsiniz.

Doğru yaparsa:

“Aferin, boncuğu doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse:

“Boncuğu iğne ile kumaşa geçir.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Öğrenci hala yapamıyorsa sırasıyla işaret/görsel ipucu, model ipucu, gerekirse fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Ayrıca öğrencilerin iğneyi masaya gelişigüzel bırakmamaları ve işlem bittikten sonra iğneyi güvenli şekilde iğnelik üzerine bırakmaları gerektiğini hatırlatabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

4. Basamak: Boncukları yan yana sıralayarak tüm deseni bitirme

Öğrencilere:

“Şimdi boncukları iğne ile kumaşa yan yana dikerek deseni tamamlayacağız. Boncukları dizerken çizdiğimiz deseni takip ediyoruz ve iğneyi dikkatli kullanıyoruz.” diyebilirsiniz.

Sonrasında boncuğu iğneye geçirip kumaşa dikerek model olup

“Boncuğu iğneye geçiriyorum, deseni takip ederek kumaşa di-kiyorum ve boncukları yan yana yerleştiriyorum.” diyebilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye yönerge verip:

“Şimdi sen boncukları deseni takip ederek yan yana dik ve deseni tamamlamla.” diyebilirsiniz.

Yönerge verildikten sonra 4–5 saniye beklenir.

Öğrenci doğru şekilde dikmeye başlarsa:

“Aferin, boncukları doğru şekilde diziyorsun.” diyerek pekiş-tirebilirsiniz.

Öğrenci tepki vermezse veya yanlış yere dikerse; “Boncuğu çizginin üzerine dik.” diyerek sözel ipucu sunabilirsiniz.

Öğrenci hâlâ zorlanırsa, sırasıyla işaret/görsel ipucu, model ipucu, gerekirse fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Tüm basamakların birlikte uygulanması

Bu aşamada öğrenciye:

“Şimdi deseni seç, çiz ve boncukları desenin üzerine yan yana dik.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrencinin doğru tepkilerini pekiştirebilir, yanlış tepkilerde ipucu sunabilirsiniz.

Çalışma sonunda:

“Kullandığımız iğne, iplik ve boncukları toplayarak çalışma alanımızı düzenli bırakıyoruz.” diyerek iş güvenliği ve düzen alışkanlığı kazandırabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında veya farklı bir etkinlikte öğrencilere boncuk ve kumaş vererek:

“Bu kumaşı nasıl süsleyebilirsin?” diyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden deseni çizip boncuk dikmeye başlarsa:

“Aferin, boncuk ile süsleme yapmayı hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Ayrıca öğrencinin iğneyi doğru ve güvenli şekilde kullandığını fark ettiğinizde:

“İğneyi çok dikkatli kullanıyorsun, bu çok önemli.” diyerek iş güvenliği davranışını da pekiştirebilirsiniz.

Ders sonunda:

“Bugün kumaşa boncuk ile süsleme yapmayı öğrendik. Çalışırken iğneyi güvenli kullanmanın ne kadar önemli olduğunu da gördük.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön değerlendirme:

Öğrencinin boncuk, iğne, iplik ve işaret kalemi, desen kitabı gibi araçları tanıyıp tanımadığını ve yönergeyi takip etme becerisini doğrudan gözlem ile değerlendirebilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Öğrencinin performansını beceri analizi formu kullanarak aşağıdaki basamaklara göre izleyebilirsiniz.

Deseni kumaşa çizme

Boncuğu iğne ile kumaşa dikme

Her basamak için öğrencinin tepkisini bağımsız, sözel ipucu, model ipucu veya fiziksel ipucu düzeyinde gerçekleştirme durumuna göre kaydedebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden boncuk süsleme becerisini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilir ve performansını gözlemleyebilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü uygulamasını isteyerek öğrencinin öz değerlendirme becerisini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Boncuk süsleme becerisinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki destekleyici etkinlikleri uygulayabilirsiniz: Araç gereç tanıma ve eşleştirme çalışması: Boncuk, iğne, iplik, işaret kalemi ve kumaş gibi araçların görselleri ile gerçek nesnelerini eşleştirme etkinliği yaptırabilirsiniz. Bu çalışma öğrencinin materyalleri tanımasını ve doğru aracı seçmesini destekler. Desen takip etkinliği: Öğrenciye noktalı veya kesikli çizgilerden oluşan basit desenler vererek çizgiyi takip etmesini isteyebilirsiniz. Bu etkinlik öğrencinin el-göz koordinasyonunu ve çizgi kontrol becerisini geliştirir. Büyük boncuk ve kalın iğne kullanımı: İnce motor becerilerde zorlanan öğrenciler için daha büyük boncuklar ve daha kolay tutulabilen iğneler kullanabilirsiniz. Bu uyarlama öğrencinin başarı yaşamasını kolaylaştırır. Basamaklandırılmış öğretim: Öğrencinin tüm süreci yapması beklenmeden, sadece deseni çizme veya sadece boncuk dikme gibi tek bir basamak üzerinde çalışarak beceriyi aşamalı olarak öğretebilirsiniz. Beceri basamaklarını bağımsız şekilde tamamlayan öğrencilerle aşağıdaki ileri düzey etkinlikleri uygulayabilirsiniz: Yeni desen oluşturma çalışması: Öğrenciden kendi özgün desenini tasarlaması ve bu deseni kumaşa uygulaması istenebilir. Bu çalışma öğrencinin yaratıcılığını ve tasarım becerisini geliştirir.

Öğretimsel Uyarlamalar

Farklı materyallerle süsleme çalışması:

Öğrenciler boncuk dışında pul, taş veya farklı süsleme materyallerini kullanarak yeni süsleme çalışmaları yapabilirler. Bu etkinlik becerinin genellenmesini destekler.

Ürün süsleme projesi:

Öğrenciden çanta, cep veya küçük bir kumaş parçasını boncuk ile süsleyerek tamamlaması istenebilir. Bu çalışma becerinin işlevsel kullanımını artırır.

Akran model olma etkinliği:

Öğrenci, boncuk süsleme becerisini arkadaşlarına göstererek model olabilir. Bu süreç öğrencinin öz güvenini ve sosyal öğrenme becerilerini destekler.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	6.2.1. Overlok makinesinde kenar temizleme yapar. Makineyi çalıştırır. Kumaşın kenarına overlok çeker. Makineyi kapatır.
Ön Koşul Beceriler	Overlok makinesinin temel bölümlerini bilir. Makineyi açma-çalıştırma-kapatma sırasını bilir. Pedal kontrol becerisine sahiptir. Overlok makinesine iplik takmayı bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Overlok Makinesinde Kenar Temizleme Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; sanayi tipi overlok makinesi, kumaş parçaları, iplikler, makas kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim, model olma, gösterip yap-tırma, akran öğretimi, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 87. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce overlok yapılmış ve yapılmamış iki farklı kumaş örneğini öğrencilere gösterebilirsiniz. Öğrencilere: “Bu iki kumaş kenarına bakın. Sizce hangisi daha düzenli ve temiz görünüyor?” diye sorabilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Evet, overlok yapılan kumaş kenarı daha düzenli görünür ve kumaşın sökülmesini önler. Bugün overlok makinesinde kenar temizleme yapmayı öğreneceğiz.” diyebilirsiniz. İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz: “Overlok makinesi çok hızlı çalışan ve kesici bıçağı olan bir makinedir. Makine çalışırken parmaklarımızı iğne ve bıçak bölgesine yaklaştırmıyoruz, kumaşı dikkatli ve kontrollü şekilde yönlendiriyoruz.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip yaptırma, sabit bekleme süreli öğretimi, ipucunun giderek artırılması yöntemlerini birlikte uygulayabilirsiniz.

Overlok makinesinin yanında durarak süreci açık ve net şekilde açıklayabilirsiniz:

“Overlok makinesinde kenar temizleme yaparken belirli bir sırayı takip ederiz:

Önce makineyi çalıştırırız.

Kumaşın kenarını makineye yerleştiririz.

Pedala basarız.

Overlok dikişiyle kenarları temizleriz.

Kumaşı hafifçe çekip iplikleri temizleriz.

Son olarak makineyi kapatırız.”

1. Basamak: Overlok makinesini çalıştırma

Makinenin düğmesini göstererek:

“Önce overlok makinesini çalıştırıyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından öğrenciye:

“Şimdi sen makineyi çalıştır.” yönergesini verebilirsiniz.

4-5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, makineyi doğru şekilde çalıştırdın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini uygulayabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Makineyi aç.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Açma düğmesini gösterebilirsiniz.

Model olma ipucu: Tekrar gösterebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

Bu aşamada öğrenciye:

“Makineyi çalıştırırken elimizi iğne ve bıçak bölgesinden uzak tutuyoruz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

2. Basamak: Kumaşı makineye yerleştirme

Kumaşı elinize alarak:

“Kumaşın kenarını baskı ayağını kaldırarak overlok makinesine yerleştiriyorum. Bu işlemi yaparken elimizi bıçağa çok yaklaştırmıyoruz ve pedaldan ayağımızı çekiyoruz.” diyerek model olabilirsiniz.

Öğrenciye:

“Şimdi kumaşı makineye yerleştir.” yönergesini verebilirsiniz.

4-5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Evet, kumaşı doğru yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa ipucunun giderek artırılması hiyerarşisine göre ipuçlarınızı sunabilirsiniz.

Bu aşamada öğrenciye:

“Kumaşı yerleştirirken parmaklarımızı bıçak kısmına yaklaştırmıyoruz.” diyebilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarını da bu şekilde uyguladıktan sonra öğrenciye bağımsız uygulama yaptırabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama

Gösterip-Yaptırma aşamalarını tamamladıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi overlok makinesinde kenar temizleme işlemi baştan sona sen yap.” diyebilirsiniz.

4-5 saniye bekleyerek öğrencinin bağımsız başlatmasını sağlayabilirsiniz.

Doğru yaparsa:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Aferin, overlok makinesini doğru ve güvenli kullandın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa ipucunun giderek artırılması yöntemini uygulayabilirsiniz.

Akran Öğretimi

Bu becerinin öğretiminde akran öğretimi yöntemini kullanarak öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini destekleyebilirsiniz. Bu yöntemde beceriyi daha iyi yapan öğrenci, diğer öğrenciye model olur ve öğrenme sürecini destekler.

Öncelikle öğrencileri ikili gruplara ayırabilirsiniz. Bir öğrenciyi “gösteren öğrenci”, diğer öğrenciyi “uygulayan öğrenci” olarak belirleyebilirsiniz.

Öğrencilere şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Şimdi akran öğretimi çalışması yapacağız. Biriniz overlok makinesinde kenar temizleme işlemini gösterecek, diğeriniz izleyip aynı işlemi uygulayacak. Daha sonra rollerinizi değiştireceksiniz.”

Öğrencilere:

“Arkadaşınıza yardım ederken makine çalışırken parmaklarınızı iğne ve bıçak bölgesinden uzak tutmaya dikkat edin.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

1. Aşama: Gösteren öğrencinin model olması

Gösteren öğrenciye şu yönergeyi verebilirsiniz:

“Kumaşı overlok makinesine yerleştir ve kenar temizleme işlemini yap. İşlem yaparken arkadaşına ne yaptığını anlat.”

Gösteren öğrenci şu şekilde açıklama yapabilir:

“Önce makineyi çalıştırıyorum.”

“Kumaşı makineye yerleştiriyorum.”

“Şimdi pedala basarak kumaşı dikiyorum.”

“Son olarak makineyi kapatıyorum.”

Bu sırada uygulayan öğrenci arkadaşını dikkatle izler.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğretmen olarak şu pekiştireçleri verebilirsiniz:

“Aferin, işlemi doğru şekilde gösterdin.”

“Çok güzel, arkadaşına doğru model oldun.”

2. Aşama: Uygulayan öğrencinin işlemi gerçekleştirmesi

Uygulayan öğrenciye şu yönergeyi verebilirsiniz:

“Şimdi aynı işlemi sen yap. Kumaşı makineye yerleştir ve kenar temizleme işlemi yap.”

Gösteren öğrenci, arkadaşına sözel destek verebilir:

“Kumaşı buraya yerleştirebilirsin.”

“Şimdi pedala yavaş bas.”

Öğretmen olarak süreci gözlemleyerek gerekli durumlarda ipucu verebilirsiniz.

Doğru uygulamada:

“Aferin, overlok makinesini doğru kullandın.”

“Çok güzel, kumaşı doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

3. Aşama: Rollerinin değiştirilmesi

Öğrencilerin rollerini değiştirerek diğer öğrencinin de model olmasını sağlayabilirsiniz.

Bu aşamada öğrencilerin hem uygulama hem de model olma becerileri gelişir.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında öğrenciye farklı kumaşlar vererek:

“Bu kumaşın kenarını nasıl temizleriz?” diye sorabilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden overlok makinesini kullanmaya başlarsa:

“Aferin, overlok yapman gerektiğini hatırladın.” diyerek pekiştiriniz.

Ders sonunda:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	“Bugün overlok makinesinde kenar temizleme yapmayı öğrendik. Makineyi kullanırken parmaklarımızı iğne ve bıçak bölgesinden uzak tutmamız ve makineyi güvenli şekilde kapatmamız gerektiğini unutmayalım.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz. Ön değerlendirme: Öğretim öncesinde öğrencinin overlok makinesini tanıma, makineyi açma-kapama ve kumaşı makineye yerleştirme becerilerini yoklama oturumu ile değerlendirebilirsiniz. Gerçek makine üzerinde verilen yönergeler doğrultusunda öğrencinin başlangıç performansı performans kayıt formu kullanarak belirleyebilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Son değerlendirme: Öğrenciden overlok makinesinde kenar temizleme işlemini bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öğrencinin öz değerlendirme becerisini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle aşağıdaki destekleyici etkinlikleri uygulayabilirsiniz: Çizgi rehberli kumaş kullanımı: Kumaş kenarına renkli çizgiler çizerek öğrencinin dikiş hattını takip etmesini kolaylaştırabilirsiniz. Makine üzerinde görsel ipucu kullanımı: Açma-kapama düğmesi, kumaş yerleştirme alanı ve pedal bölgesini renkli etiketlerle işaretleyerek öğrencinin doğru basamağı hatırlamasını destekleyebilirsiniz. Beceri basamaklarını bağımsız gerçekleştiren öğrencilerle aşağıdaki çalışmalar yapılabilir: Farklı kumaş türleri ile uygulama: Öğrenciden kalın, ince veya esnek kumaşların kenar temizleme işlemini yapmasını isteyebilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Bağımsız hazırlık ve uygulama görevi: Öğrenciden overlok makinesini hazırlayıp kenar temizleme işlemini baştan sona bağımsız gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz.

Ürün oluşturma çalışması: Öğrenciden kenar temizleme yapılmış kumaş parçalarını kullanarak basit bir ürün (örneğin kumaş örnek dosyası) hazırlamasını isteyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.1.1. Giysi için vücut üzerinden ölçü almada kullanılan araç gereci tanıır. Ölçü almada kullanılan araç gereci gösterir. Ölçü almada kullanılan araç gerecin adını söyler.
Ön Koşul Beceriler	Şerit metre, mezura, cetvel gibi araçların ismini tekrar eder. Ölçü araçlarını diğer araçlardan ayırt eder. İnsan vücudu bölümlerinin isimlerini söyler. Ölçünün vücut üzerinden alındığını kavrar.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Giysi için Vücut Üzerinden Ölçü Almada Kullanılan Araç Gereci Tanıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; mezura, gönye, prova mankeni, şerit kurdele (bel hattı için), boy aynası, kalem, kağıt kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, ayırık denemelerle öğretim, ipucunun giderek silikleştirilmesi, fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Bu aşamada doğrudan öğretim yöntemini uygulayabilirsiniz. Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 103. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masanın üzerine mezura, gönye, prova mankeni ve kurdeleyi yerleştirerek öğrencilerin dikkatini bu araçlara yönlendirebilirsiniz. Öğretmen prova mankenini göstererek: “Bugün giysi dikmeden önce kullanılan ölçü araçlarını öğreneceğiz. Giysi dikmeden önce vücuttan doğru ölçü almamız gerekir. Bu gördüğünüz insan vücuduna benzer bir cansız mankendir. Bu manken üzerinden ölçü alabileceğimiz gibi arkadaşlarımızın vücudundan da ölçü alabiliriz. Bunun için özel araçlar kullanılır.” diyebilirsiniz. Mezurayı elinize alarak: “Bu bir mezuradır. Mezura, vücuttan ölçü almak için kullanılır.” diyerek açık ve net şekilde anlatabilir ve prova mankeni üzerinde göstererek model olabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Aynı şekilde diğer araçları;

“Bu bir gönye.”

“Bu bir prova mankenidir.”

“Bu bir ölçü kurdelesıdır.” gibi cümleler kullanarak tanıtabilirsiniz.

“Bu araçları dikkatli kullanıyoruz. Mezurayı arkadaşımızın boynuna dolamıyoruz ve araçları birbirimize doğru sallamıyoruz.” diyerek güvenli kullanım davranışlarını açıklayabilirsiniz.

Araç Gereci Gösterme Öğretimi

(Ayrık Denemelerle Öğretim)

Öğrenci ile masa başında karşılıklı oturarak, mezura, gönye ve kurdeleyi öğrencinin önüne, aralarında belirgin mesafe olacak şekilde yerleştirebilirsiniz. Öğrencinin tüm araçları net şekilde gördüğünden emin olmalısınız.

1. Öncül Sunma

Öğrenciye hedef davranışı gerçekleştirmesi için açık bir yönerge verebilirsiniz:

“Mezurayı göster/söyle!” diyerek başlayabilirsiniz.

Bu yönerge, öğrencinin doğru aracı seçmesi için bir tepki fırsatı oluşturur.

2. İpucu Sunma ve Silikleştirme

Öğretimi yapılan becerilerde öncülle eş zamanlı ve gerektiği kadar yardım/ipucu sunulur. Çocuğun doğru tepkiyi vermesi sağlanır.

Bu aşamada

- * Önce görsel ipucu vererek mezurayı göstermesini/ söylemesini sağlayabilirsiniz.
- * Gerekirse model ipucu vererek mezurayı gösterip: “Bu mezura.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci doğru tepki vermeye başladıkça işaret etmeyi bırakabilir, sadece yönerge vererek bağımsız tepki vermesini bekleyebilirsiniz.

3. Çocuğun Tepkisini Bekleme

Yönerge verildikten sonra öğrencinin tepki vermesi için 4–5 saniye bekleyebilirsiniz.

Öğrencinin:

- * Mezurayı işaret etmesi/ismini söylemesini
- * Mezurayı tutması veya dokunmasını

doğru tepki olarak kabul edebilirsiniz.

4. Çocuğun Tepkisine Uygun Bir Sonuç Verme

Doğru tepki verirse:

Öğretmen:

“Aferin, mezurayı doğru gösterdin/söyledin.”

“Evet, bu mezura.”

diyerek sözel pekiştirici sunabilirsiniz.

Yanlış tepki verirse:

Öğretmen doğru aracı göstererek/söyleyerek:

İşaret edebilir veya “Bu mezura” diyebilirsiniz.

5. Denemeler Arasında Bekleme

Yaklaşık 4–5 saniye bekleyerek yeni denemeye geçebilirsiniz:

“Gönye’yi göster/söyle.”

“Kurdeleyi göster/söyle.” diyerek yönergeler verebilirsiniz.

Bu süreci tüm araç gereçler için tekrarlayabilirsiniz.

Dersin Sonlandırılması

Öğretmen ders sonunda:

“Bugün ölçü almada kullanılan araçları öğrendik. Mezura, gönye ve prova mankenini tanıdık.” diyerek dersi özetler.

Araçların güvenli şekilde toplanmasını sağlar:

“Kullandığımız araçları güvenli ve düzenli şekilde yerine bırakıyoruz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön değerlendirme: Gerçek araç gereçler ve görsel materyaller kullanarak “Mezurayı göster.” ve “Bu nedir?” yönergeleri ile öğrencinin ayırt etme ve adlandırma becerisine yönelik başlangıç performans düzeyini belirlemek amacıyla yoklama oturumu düzenleyebilirsiniz. Bu süreçte elde edilen verileri performans kayıt formu veya beceri analizi kontrol listesi kullanarak kayıt altına alabilirsiniz. Süreç değerlendirme: Öğretim süreci boyunca ayırık denemelerle öğretim veri kayıt formu kullanarak öğrencinin tepkilerini (bağımsız tepki, ipucu ile doğru tepki, hatalı tepki, tepkisiz kalma) sistematik olarak kaydedebilirsiniz. Bu veriler doğrultusunda ipucunun silikleştirilmesi sürecini planlayabilir, öğrencinin ipuçlu düzeyden bağımsız düzeye geçiş performansını izleyebilirsiniz. Ayrıca her oturum sonunda kısa yoklama denemeleri yaparak öğrenmenin sürekliliğini değerlendirebilirsiniz. Son değerlendirme: Öğretim tamamlandıktan sonra öğrenciden ölçü almada kullanılan araç gereci bağımsız olarak göstermesi ve adlandırması istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Öğrencinin doğru tepki yüzdesini belirleyerek becerinin edinim düzeyini değerlendirebilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını isteyerek öz değerlendirme yapmasını sağlayabilir, öğrencinin kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki destekleyici uygulamaları kullanabilirsiniz: * Gerçek araç gereçlerle görsel eşleştirme etkinlikleri yaptırabilirsiniz (mezura görseli ile gerçek mezurayı eşleştirme). * Araç gerecin üzerine renkli etiketler veya semboller yerleştirilerek öğrencinin doğru aracı ayırt etmesini kolaylaştırabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

- * Öğrenciye aynı anda iki araç sunarak ayırt etme becerisini kademeli olarak geliştirebilirsiniz.
- * Fiziksel, model veya sözel ipuçlarını kullanarak öğrencinin doğru tepki vermesini destekleyebilir ve zamanla bu ipuçlarını azaltabilirsiniz.

Beceriye bağımsız olarak gerçekleştirebilen öğrenciler için aşağıdaki zenginleştirme çalışmalarını uygulayabilirsiniz:

- * Öğrenciden ölçü alma araç gerecini arkadaşlarına tanıtmasını ve kullanım amacını açıklamasını isteyebilirsiniz.
- * Öğrencinin prova mankeni üzerinde hangi araç gerecin hangi amaçla kullanıldığını göstermesini isteyebilirsiniz.
- * Öğrenciden ölçü alma sürecinde kullanılacak araç gereci seçerek hazırlamasını isteyebilirsiniz.
- * Öğrencinin ölçü alma araç gerecini içeren basit bir kontrol listesi hazırlamasını sağlayabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.5. Gizli fermuar diker. Fermuar yerini belirler. Dikiş makinesine gizli fermuar ayağı takar. Fermuarı belirlenen yere yerleştirir. Fermuarın sağ tarafını diker. Fermuarın sol tarafını diker. Birleştirme dikişini yapar Fermuarın bitmiş ütüsünü yapar.
Ön Koşul Beceriler	Ev tipi veya sanayi tipi dikiş makinasında düz dikiş yapar. Fermuar ayağı çeşitlerini ayırt eder. Fermuar çeşitlerini bilir. Dikiş makinası baskı ayağını değiştirir. Gizli fermuar ayağı takar. Tek taraflı fermuar ayağı takmayı bilir. İki parçayı düzgün şekilde birleştirir. Kumaş üzerinde çizim sabunu veya işaret kalemını kullanır. Kumaşın ve fermuarın ön-arka yüzünü ayırt eder. Ütüyü kullanır.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Gizli Fermuar Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, gizli fermuar, gizli fermuar ayağı, tornavida, tek taraflı fermuar ayağı, dikiş makinası, dikiş ipliği, makas, ütü, ütü masası, toplu iğne kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte doğrudan öğretim, model olma, ileri zincirleme, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 108. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Masaya gizli fermuar dikilmiş bir etek veya elbise ile normal fermuar dikilmiş bir ürün koyarak öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilere:

“Bu iki fermuarı inceleyin. Sizce hangisi dışarıdan daha az görünüyor?” diye sorabilirsiniz.

Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra:

“Evet, gizli fermuar dışarıdan görünmez ve kıyafete daha estetik bir görünüm kazandırır. Bugün gizli fermuar dikmeyi öğreneceğiz.” diyebilirsiniz.

İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesi ile çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutuyoruz. Fermuar ayağını değiştirirken makinenin kapalı olduğundan emin oluyoruz. Ütü kullanırken sıcak yüzeyine dokunmamaya dikkat ediyoruz.” diyebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada doğrudan öğretim + model olma + İpucunun giderek artırılması yöntemlerini birlikte uygulayabilirsiniz.

Makinenin yanında durarak:

“Gizli fermuar dikerken belirli bir sırayı takip ederiz.” diyerek işlem basamaklarını açıklayabilirsiniz:

Makineye gizli fermuar ayağını takarız.

Fermuar yerini işaretleriz.

Fermuarın sağ tarafını dikeriz.

Fermuarın sol tarafını dikeriz.

Fermuarı kontrol ederiz.

Ayağı değiştiririz.

Açık kısmı dikeriz.

Fermuar hattını ütüleriz.

1. Basamak: Makineye gizli fermuar ayağı takma

Gizli fermuar ayağını göstererek:

“Önce makineye gizli fermuar ayağını takıyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Sonrasında öğrenciye:

“Şimdi sen gizli fermuar ayağını tak.” yönergesini verebilirsiniz.

Fermuar ayağını takarken tornavidanın elimize kaçmamasına dikkat etmeliyiz ve ayağı yerine tam yerleştirmeliyiz.

4-5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru yaparsa:

“Aferin, fermuar ayağını doğru taktın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Ayağı buraya yerleştir.”

İşaret ipucu: Ayağın takılacağı yeri gösteriniz

Model ipucu: Tekrar gösteriniz

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz

2. Basamak: Fermuar yerini işaretleme

Cetvel ve çizim sabununu kullanarak:

“Fermuar boyunu kumaş üzerine işaretliyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Öğrenciye:

“Şimdi fermuar yerini işaretle.” yönergesini verebilirsiniz.

4-5 saniye bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci doğru yaparsa:

“Aferin, doğru şekilde işarettedin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse, sırasıyla ipucu hiyerarşisini kullanabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarını da sırasıyla bu şekilde uygulayarak, ipuçları gerektiği şekilde sunarak model olma yöntemiyle öğretimi tamamlayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Zincirleme Öğretim (İleri Zincirleme Yöntemi)

Gizli fermuar dikme becerisi, birbiriyle bağlantılı ve belirli bir sırayla yapılan basamaklardan oluştuğu için ileri zincirleme yöntemi kullanılabilir. Bu yöntemde beceri, ilk basamaktan başlanarak öğretilir ve öğrenci her öğrendiği basamağa yeni bir basamak ekleyerek tüm beceriyi tamamlamayı öğrenir.

Bu süreçte, öğrencinin yapamadığı basamaklarda model olup ipucu sunmalısınız ve öğrenci doğru yapmaya başladıktan sonra ipuçlarını azaltmalısınız.

Uygulama Aşamaları

1. Aşama: İlk basamağın öğretimi

Öğrencilere

“Önce makineye gizli fermuar ayağını takıyoruz. Şimdi beni izleyin.” diyerek model olabilirsiniz.

Daha sonra:

“Şimdi sen fermuar ayağını tak.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrenci doğru yaparsa:

“Aferin, fermuar ayağını doğru taktın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Eğer öğrenci basamağı yapmakta zorlanırsa model olarak, ipucu verebilirsiniz.

Öğrenci bu basamağı bağımsız yapana kadar diğer basamağa geçmemelisiniz.

2. Aşama: İkinci basamağın eklenmesi

Öğrenci artık iki basamağı sırayla yapıyorsa:

“Önce fermuar ayağını tak, sonra fermuar yerini işaretle.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci, önce fermuar ayağını takar sonra fermuar yerini işaretler.

Eğer öğrenci basamağı yapmakta zorlanırsa işaret ipucu verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Daha sonraki basamaklarda ipucunu giderek azaltarak sözel ipucu kullanarak devam edebilirsiniz.

Öğrenci iki basamağı da bağımsız yapabildiğinde üçüncü basamağa geçebilirsiniz.

Bu şekilde tüm basamakları birbirine ekleyerek ilerledikten sonra zincirin bağımsız olarak uygulanması aşamasına geçebilirsiniz.

Son aşamada öğrencilere:

“Şimdi gizli fermuarı baştan sona sen dik.” dedikten sonra, öğrenci tüm basamakları sırayla yapar.

Öğrenci doğru yaptığında:

“Aferin, gizli fermuarı doğru sırayla diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Öğrencinin doğal atölye ortamında karşılaştığı gerçek görevler sırasında, beceriyi kendiliğinden başlatması ve uygulaması için fırsat öğretimini kullanarak uygun anları değerlendirebilirsiniz. Bu yöntemde öğrenciye doğal bağlam içinde tepki fırsatı sunabilir ve doğru tepkileri anında pekiştirerek becerinin genellenmesi ve kalıcılığını destekleyebilirsiniz.

Atölye çalışması sırasında öğrenciye:

“Bu kumaşa fermuar nasıl dikilir?” diye sorabilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden süreci başlatırsa:

“Aferin, gizli fermuar dikmeyi hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Ders sonunda öğrencilere aşağıdaki güvenlik hatırlatmasını yapabilirsiniz:

“Dikiş işlemi bittikten sonra makineyi kapatıyoruz ve ayağımızı pedaldan çekiyoruz. Parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutuyoruz ve makine tamamen durmadan kumaşı çekmiyoruz. Ütü kullandıysak ütünün fişini çekiyor ve sıcak yüzeyine dokunmadan güvenli şekilde yerine bırakıyoruz. Kullandığımız iğne, makas ve diğer araç gereci düzenli ve güvenli şekilde yerine kaldırıyoruz.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Öğrencilerin makineyi kapattıklarını, çalışma alanını düzenlediklerini ve kesici-delici araçları güvenli şekilde bıraktıklarını kontrol ederek dersi sonlandırabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön değerlendirme: Öğrencinin dikiş makinesini kullanma, fermuar ayağını takma ve temel dikim becerilerine ilişkin hazırbulunuşluk düzeyini belirlemek amacıyla gözlem ve performans yoklama oturumu yapabilirsiniz. Bu süreçte performans kayıt formu veya kontrol listesi kullanabilirsiniz. Süreç değerlendirme: Öğretim sürecinde beceri analizi veri kayıt formu kullanarak öğrencinin kazanım basamaklarının performansını değerlendirebilirsiniz. Her basamak için öğrencinin bağımsız, ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini kaydedebilirsiniz. Son değerlendirme: Öğrenciden gizli fermuar dikme becerisini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenciyi, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümüne yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz: Basamak kartı kullanımı: Gizli fermuar dikim basamaklarını gösteren görsel kartlar hazırlayarak öğrencinin işlem sırasını takip etmesini sağlayabilirsiniz. Kısmi görev öğretimi: Öğrenciye tüm beceri yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin sadece fermuarın bir tarafını dikme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

İşaretlenmiş çalışma alanı:

Fermuar dikilecek alan renkli kalem veya işaretlerle belirgin hale getirilerek öğrencinin doğru dikiş hattını takip etmesini destekleyebilirsiniz.

Beceri basamaklarını bağımsız gerçekleştiren öğrenciler için aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz.

Farklı ürünlerde uygulama:

Öğrenciden etek, elbise veya çanta gibi farklı ürünlerde gizli fermuar dikmesini isteyebilirsiniz.

Bağımsız hazırlık görevi:

Öğrenciden fermuar ayağını seçmesini, makineyi hazırlamasını ve fermuar dikim sürecini bağımsız başlatmasını isteyebilirsiniz.

Akran model olma:

Öğrencinin, gizli fermuar dikim basamaklarını arkadaşına göstererek akran öğretimi yapmasını sağlayabilirsiniz.

Hata kontrolü görevi:

Öğrenciden dikilen fermuarı kontrol etmesini ve hataları belirlemesini isteyerek mesleki farkındalığını geliştirebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.6. Patletli fermuar diker. Fermuar yerini belirler. Dikiş makinesine tek taraflı fermuar ayağı takar. Fermuar patlet parçasını hazırlar. Fermuarı belirlenen yere yerleştirir. Fermuarın sağ tarafına çima dikişi diker. Fermuar üst dikişini diker. Fermuarın bitmiş ütüsünü yapar.
Ön Koşul Beceriler	Ev tipi veya sanayi tipi dikiş makinasında düz dikiş yapar. Dikiş makinası baskı ayağını değiştirir. Tek Taraflı fermuar ayağı takar. Fermuar çeşitlerini bilir. Düz fermuar dikimini bilir. Çima dikişi yapmayı bilir. Ütü yapar.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Patletli Fermuar Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, patlet kumaşı, kumaş makası, dikiş makinesi, dikiş ipliği, toplu iğne / kumaş mandalı, cetvel veya mezura, çizim sabunu / işaret kalemi, düz fermuar, tek taraflı fermuar ayağı kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, model olma yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması, ayrı denemelerle öğretim, ipucunun silikleştirilmesi ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 117. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce fermuarı bozuk veya açık duran bir pantolonu öğrencilere gösterebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilere:

“Bu pantolona bakın. Sizce burada bir sorun var mı?” diye sorabilirsiniz.

Öğrenciler cevap verdikten sonra fermuarı göstererek:

“Evet, fermuar doğru dikilmemiş veya düzgün yerleştirilmemiş. Bu durumda kıyafet hem düzgün görünmez hem de kullanımı zorlaşır.” diyebilirsiniz.

Ardından:

“Bugün patletli fermuar dikmeyi öğreneceğiz. Bu sayede fermuarın düzgün çalışmasını ve kıyafetin temiz görünmesini sağlayacağız.” diyebilirsiniz.

Bu giriş, öğrencide mesleki farkındalık ve ihtiyaç algısı oluşturur.

İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesi ile çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutuyoruz. Toplu iğneleri dikkatli kullanıyoruz ve ütü kullanırken sıcak yüzeyine dokunmuyoruz. Dikiş makinasının baskı ayağını değiştirirken tornavidayı dikkatli kullanacağız.” diyerek derse geçebilirsiniz.

Doğrudan öğretim yöntemi ile süreci özetleyebilirsiniz:

“Patletli fermuar dikerken şu adımları izleriz:

Fermuar ayağını takarız,

Fermuar yerini belirleriz,

Kumaşı fermuar açıklığına kadar dikeriz,

Patlet parçasını hazırlarız,

Patlet ve fermuarı yerleştiririz,

Fermuar dikişlerini yaparız,

Kontrol eder ve ütüleriz.” diyebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada model olma, gösterip-yaptırma, sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini kullanabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

1. Basamak: Dikiş makinesine tek taraflı fermuar ayağını takma

Fermuar ayağını elinize alarak:

“Önce fermuar ayağını makineye takıyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ayağı doğru şekilde taktıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi sen fermuar ayağını tak.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci:

Doğru tepki verirse:

“Aferin, fermuar ayağını doğru taktın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış tepki verirse veya tepki vermezse, ipucunun giderek artırılması yöntemini aşağıdaki gibi uygulayabilirsiniz.

Önce sözel ipucu verip: “Ayağı buraya tak.” diyebilirsiniz.

Öğrenci hala doğru tepkiyi veremediyse ayağın takılacağı yeri göstererek işaret ipucu verebilirsiniz.

Öğrenci yine de doğru tepkiyi veremediyse basamağı tekrar göstererek model ipucu verebilirsiniz.

Sonrasında gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Fermuar yerini belirleme

Cetvel ve çizim sabununu kullanarak:

“Fermuar yerini kumaş üzerine işaretliyorum.” diyerek model olduktan sonra:

“Şimdi fermuar yerini işaretle.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci doğru tepkiyi verirse: “Aferin, fermuar yerini doğru belirledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış tepki verirse veya tepki vermezse ipucu hiyerarşisini uygulayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

12. basamağa kadar bu şekilde uygulama yapabilirsiniz.

Ayrık Denemelerle Öğretim

Ayrık denemelerle öğretim, patletli fermuar dikimi becerisinin her bir basamağını ayrı ayrı ve yapılandırılmış denemelerle öğretmek için kullanılabilir. Bu yöntemde her basamak; öncül sunma, ipucu sunma, tepki bekleme, sonuç verme ve denemeler arası bekleme aşamalarından oluşur.

Öğrenci ile dikiş makinesi başında uygun oturma pozisyonunda çalışabilirsiniz. Kullanılacak kumaş, fermuar ve patlet parçası öğrencinin kolay ulaşabileceği şekilde hazırlanmalıdır. Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Makine çalışırken elimizi iğne bölgesinden uzak tutuyoruz ve işlemleri dikkatli yapıyoruz.”

1. Öncül Sunma

Öğrenciye hedef davranışı gerçekleştirmesi için açık ve net bir yönerge verebilirsiniz.

Örnek yönergeler:

“Fermuar yerini belirle.”

“Patlet parçasını hazırla.”

“Fermuarı kumaşa yerleştir.”

“Fermuarın dikişini yap.”

“Patlet ütüsünü yap.”

Bu yönergeler, öğrencinin beceri basamağını gerçekleştirmesi için fırsat oluşturur.

2. İpucu Sunma ve Silikleştirme

Öğrencinin doğru tepki vermesini sağlamak amacıyla gerekli ipuçlarını kullanabilirsiniz.

İpucu hiyerarşisi şu şekilde uygulanabilir:

Sözel ipucu:

“Fermuarı açıklık hizasına yerleştir.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

İşaret ipucu:

Fermuarın yerleştirileceği alanı gösterebilirsiniz.

Model ipucu:

“Bak, fermuarı buraya yerleştiriyorum.” diyerek işlemi gösterebilirsiniz.

Fiziksel ipucu:

Gerekirse öğrencinin elini yönlendirerek doğru yerleştirmesini sağlayabilirsiniz.

Öğrenci doğru tepki vermeye başladıkça ipuçlarını kademeli olarak azaltabilirsiniz.

Amaç, öğrencinin beceriyi bağımsız olarak gerçekleştirmesidir.

3. Öğrencinin Tepkisini Bekleme

Yönerge verildikten sonra öğrencinin tepki vermesi için 3–5 saniye bekleyebilirsiniz.

Öğrencinin şu davranışları doğru tepki olarak kabul edilebilir:

Fermuarı doğru yere yerleştirmesi

Patlet parçasını doğru şekilde hazırlaması

Fermuarı doğru yerden dikmesi

Patlet ütüsünü doğru şekilde yapması

4. Çocuğun Tepkisine Uygun Bir Sonuç Verme

Öğrenci doğru tepki verirse:

“Aferin, fermuarı doğru yerleştirdin.”

“Çok güzel, patlet parçasını doğru hazırladın.”

“Evet, fermuarı düzgün diktin.”

gibi sözel pekiştireçler kullanabilirsiniz.

Öğrenci yanlış tepki verirse:

Doğru uygulamayı model olarak gösterebilir ve yeni denemeye geçebilirsiniz.

5. Denemeler Arasında Bekleme

Her denemeden sonra yaklaşık 3-5 saniye bekleyerek yeni denemeye geçebilirsiniz.

Örneğin;

“Şimdi fermuarın diğer tarafını yerleştir.”

“Şimdi fermuar üst dikişini yap.” diyebilirsiniz.

Bu süreç her beceri basamağı için ayrı ayrı uygulanabilir.

Bu yöntemin amacı, öğrencinin patletli fermuar dikimi becerisinin her basamağını doğru sırayla, güvenli ve bağımsız şekilde gerçekleştirmesini sağlamaktır.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi

Bağımsız Uygulama

Bu uygulamada öğrenciye:

“Şimdi patletli fermuarı baştan sona sen dik.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Sabit bekleme süresi (4-5 saniye) uyguladıktan sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, patletli fermuarı doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Öğrenciye doğrudan yönerge vermek yerine uygun bir öğretim fırsatı oluşturup, öğrencinin davranışı başlatmasını bekleyebilirsiniz. Böylece becerinin sadece öğretim anında değil, gerçek çalışma ortamında da bağımsız olarak kullanılmasını sağlayabilirsiniz.

Atölye çalışması sırasında, yeni bir etek parçası verildiğinde öğrenciye doğrudan “Fermuarı dik.” demek yerine kısa bir süre bekleyebilirsiniz. Öğrencinin süreci hatırlayıp hatırlamadığını gözlemleyebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden fermuar yerleştirmeye başlarsa:

“Aferin, fermuar dikmen gerektiğini hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci başlatmazsa doğal bir sözel ipucu verebilirsiniz:

“Eteği tamamlamak için önce ne yapıyorduk?”

Öğrenci doğru basamağı gerçekleştirdiğinde tekrar pekiştirme yapabilirsiniz.

Bu yöntem, öğrencinin beceriyi genellemesini, bağımsız başlatma davranışı geliştirmesini ve işlevsel öğrenme kazanmasını destekler.

Dersin sonunda iş güvenliğini sağlamak için “Dikiş makinesi ile çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutuyoruz. Toplu iğneleri dikkatli kullanıyoruz ve ütü kullanırken sıcak yüzeyine dokunmuyoruz. Çalışma bittikten sonra araç gereci güvenli şekilde yerine bırakıyoruz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön değerlendirme:

Öğretime başlamadan önce öğrencinin fermuar, patlet parçası, dikiş makinesi ve ütü gibi araç gereci kullanma ön koşul becerilerini belirlemek amacıyla yoklama oturumu düzenleyebilirsiniz. Öğrenciden fermuar yerini işaretleme veya makinede düz dikiş yapma gibi ön becerileri gerçekleştirmesi istenerek başlangıç performans düzeyi belirlenebilir ve veriler performans kayıt formuna işlenebilir.

Süreç değerlendirme:

Öğretim süreci boyunca beceri analizi kontrol listesi kullanarak öğrencinin basamakları ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini kayıt altına alabilirsiniz. Bu veriler doğrultusunda ipucunun silikleştirilmesi sürecini planlayabilir ve öğrencinin bağımsızlık düzeyindeki ilerlemeyi izleyebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğretim tamamlandıktan sonra öğrenciden patletli fermuar dikimi becerisini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Öğrencinin doğru gerçekleştirdiği basamak sayısı ve bağımsızlık düzeyi değerlendirilerek beceri edinim düzeyi belirlenebilir.

Genelleme ve öz değerlendirme:

Farklı kumaş türleri ile uygulama yaptırarak becerinin genellenme düzeyini gözlemleyebilirsiniz. Ayrıca öğrenciyi, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünün doldurması için yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını ve kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini destekleyebilirsiniz.

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki destekleyici uygulamaları kullanabilirsiniz:

Kısmi görev öğretimi:

Öğrenciye tüm fermuar dikim süreci yerine yalnızca tek bir basamağı (örneğin fermuar yerini işaretleme veya fermuarı sabitleme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Büyük ve kontrast materyal kullanımı:

İlk öğretim aşamasında daha büyük fermuarlar ve açık renk kumaşlar kullanabilirsiniz. Bu uygulama öğrencinin fermuar hattını ve dikiş yönünü daha net görmesini sağlar.

Görsel yönlendirme kullanımı:

Fermuar yerini, dikiş çizgisini ve patlet yönünü belirgin hâle getirmek için renkli kalem veya işaret etiketleri kullanabilirsiniz. Bu uygulama öğrencinin doğru dikiş hattını takip etmesini kolaylaştırır.

Beceriye bağımsız olarak gerçekleştirebilen öğrencilerle aşağıdaki zenginleştirme çalışmalarını yapabilirsiniz:

Farklı kumaş türleri ile çalışma:

Öğrenciden farklı yapıdaki kumaşları (açık renk kumaş, ince kaygan kumaş veya kalın kumaş v.b.) kullanarak dikim çalışmaları yapmasını isteyebilirsiniz. Bu çalışma becerinin genellenmesini destekler.

Bağımsız ürün oluşturma görevi:

Öğrenciden bir etek veya pantolon üzerine patletli fermuar dikerek ürünü baştan sona tamamlamasını isteyebilirsiniz.

Akran rehberliği:

Öğrenci, fermuar dikim basamaklarını bir arkadaşına göstererek model olabilir. Bu süreç öğrencinin mesleki özgüvenini ve öğretici rolünü destekler.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.7. Açık yırtmaç diker. Yırtmaç boyunu belirtilen uzunlukta çizim sabunu ile işaretler. Yırtmaç boyunu belirlenen yere kadar diker. Yırtmacın bitmiş ütüsünü yapar
Ön Koşul Beceriler	Ev tipi veya sanayi tipi dikiş makinasında düz dikiş yapar. Başlangıç ve bitişte sabitleme dikişi yapar. Kumaş üzerine çizim sabunu veya işaretleme kalem ile cetvel kullanarak düz çizgi çizer. Kumaşın ön-arka yüzünü ayırt eder. Dikiş payının ne olduğunu bilir. Dikiş sırasında çizgiyi takip eder. Ütü yapmayı bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Açık Yırtmaç Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, kumaş makas ,dikiş makinası overlok makinası, cetvel veya mezura, çizim sabunu veya işaretleme kalem, dikiş ipliği, ütü ve ütü masası, toplu iğne veya kumaş mandalı kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, model olma yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, ipucunun giderek artırılması, ayrık denemelerle öğretim, fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 125. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere yırtmaçlı ve yırtmaçsız bir etek veya etek görseli göstererek: “Bu iki etek arasındaki fark nedir?” sorusunu sorabilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Bugün açık yırtmaç dikmeyi öğreneceğiz. Yırtmaç, kıyafet giyildiğinde rahat hareket edilmesini sağlar ve estetik bir görünüm kazandırır.” açıklamasını yapabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabındaki “Adım Adım Yapalım” etkinliğini açmalarını isteyebilirsiniz.

Açık yırtmaç dikimine başlamadan önce gerekli araç gereci çalışma alanına getirerek öğrencilere tanıtabilirsiniz.

Araç gereci tek tek göstererek:

“Bu cetveli yırtmaç boyunu ölçmek için kullanıyoruz. Bu çizim sabunu ile yırtmaç yerini işaretliyoruz. Bu dikiş makinesi ile işaretlemediğimiz yere kadar dikiyoruz.” diyerek model olabilirsiniz.

Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından öğrencilere şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesini kullanırken parmaklarımızı iğneye yaklaştırmamaya dikkat etmeliyiz. Makine çalışırken iğneye dokunmuyoruz. Toplu iğneleri kumaşa dikkatli yerleştiriyoruz ve ağızımıza götürmüyoruz. Ütü kullanırken ütünün sıcak yüzeyine dokunmuyoruz ve ütü kullandıktan sonra güvenli şekilde yerine bırakıyoruz.” diyebilirsiniz.

Öğrencilerin çalışma alanında güvenli ve doğru konumda durduklarını kontrol ettikten sonra:

“Şimdi açık yırtmaç dikme basamaklarını birlikte öğreneceğiz. Önce beni izleyin, sonra siz uygulayacaksınız.” diyerek öğretim sürecine geçebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada model olma ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini kullanabilirsiniz.

1. Basamak: Yırtmaç yerini işaretleme

Öğrencilere cetvel ve çizim sabununu göstererek:

“Şimdi yırtmacın başlayacağı yeri işaretleyeceğiz. Önce cetveli kumaşın kenarına yerleştiriyorum ve çizim sabunu ile yırtmaç boyunu işaretliyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından öğrenciye:

“Şimdi sen yırtmaç yerini cetvel ve çizim sabunu ile işaretle.” yönergesini veriniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci tepki vermez veya yanlış yere işaretlerse ipucunun giderek artırılması sürecini uygulayabilirsiniz:

Önce sözel ipucu veriniz. Örneğin; “Cetveli kumaşın kenarına yerleştir ve çizgi çiz.” diyebilirsiniz.

Öğrenci hâlâ zorlanırsa model ipucu sununuz. Örneğin; “Bana bak, cetveli buraya koyup çizgiyi buradan çiziyorum.” diyebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel ipucu vererek öğrencinin elini yönlendirebilirsiniz.

Öğrenci doğru işaretleme yaptığında:

“Aferin, yırtmaç yerini doğru işaretledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

2. Basamak: Yırtmaç boyuna kadar dikme

Dikiş makinesi başında durarak:

“Şimdi işaretlediğim çizgiye kadar kumaşı dikiş makinesinde dikiyorum. Dikiş çizginin tam üzerinde durduruyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi sen işaretlediğin yere kadar dik.” yönergesini veriniz.

Öğrenci yanlış yönde diker veya çizgiyi takip etmezse:

* Önce sözel ipucu veriniz: “Dikiş çizginin üzerinden yap.”

* Gerekirse model ipucu sununuz: “Bana bak, dikiş çizginin üzerinden yapıyorum.”

* Öğrenci hâlâ zorlanırsa fiziksel ipucu ile kumaşı yönlendirmesine yardımcı olabilirsiniz.

* Doğru tepki verdiğinde:

“Evet, çizgiye kadar doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Akran Öğretimi Yönteminin Kullanımı

Açık yırtmaç dikimi öğretiminde akran öğretimi yöntemi de kullanabilirsiniz. Bu yöntemde, beceriyi daha iyi yapan öğrenci, diğer öğrenciye model olur ve öğrenme sürecini destekler.

Öncelikle öğrencileri ikili gruplara ayırabilirsiniz. Bir öğrenciyi “gösteren öğrenci”, diğer öğrenciyi “uygulayan öğrenci” olarak belirleyebilirsiniz.

Öğrencilere şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Şimdi akran öğretimi çalışması yapacağız. Biriniz işlemi gösterecek, diğeriniz izleyip aynı işlemi uygulayacak. Daha sonra görevlerinizi değiştireceksiniz.”

Gösteren öğrenciye şu yönergeyi verebilirsiniz:

“Yırtmaç boyunu cetvel ile ölç ve çizim sabunu ile işaretle. İşlem yaparken arkadaşına ne yaptığını anlat.”

Gösteren öğrenci işlem yaparken şöyle açıklama yapabilir:

“Önce cetvel ile ölçü alıyorum.

Şimdi çizim sabunu ile yırtmaç yerini işaretliyorum.”

Bu sırada uygulayan öğrenci arkadaşını izleyebilir.

Daha sonra uygulayan öğrenciye şu yönergeyi verebilirsiniz:

“Şimdi aynı işlemi sen yapabilirsin. Arkadaşının yaptığı gibi yırtmaç yerini işaretle.”

Gösteren öğrenci arkadaşına destek olmak için şöyle söyleyebilir:

“Cetveli burada tutabilirsin.”

“Şimdi çizgiyi buraya çizebilirsin.”

Öğretmen olarak süreci izleyip şu pekiştiricileri verebilirsiniz:

“Aferin, arkadaşına çok güzel yardımcı oldun.”

“Çok güzel, doğru yerden işaretledin.”

“Harika, birbirinize destek olarak öğrendiniz.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Daha sonra öğrencilerin rollerini değiştirebilirsiniz.

Bu aşamada ikinci öğrenci dikim işlemini yaparken şöyle bir açıklama yapabilir:

“Şimdi işaretlediğim yere kadar dikiş makinesi ile dikiyorum.”

Diğer öğrenci izleyerek öğrenmesini pekiştirebilir.

Gerekirse şu yönlendirmeyi yapabilirsiniz:

“Arkadaşını dikkatlice izle. Birazdan aynı işlemi sen de yapacaksın.”

Akran öğretimi sürecinde öğrencilerin birbirlerine model olmalarını, sözel olarak destek vermelerini ve işlem basamaklarını birlikte tamamlamalarını sağlayabilirsiniz.

Bir öğrenci yırtmaç işaretleme işlemini yaparken diğer öğrenci gözlemleyebilir ve daha sonra aynı işlemi uygulayabilir.

Bağımsız Uygulama ve Fırsat Öğretimi

Beceri kartı kullanımı:

Öğrenciler işlem basamaklarını gösteren beceri kartına bakarak bağımsız çalışma yapabilirler.

Ayrıca atölye çalışması sırasında fırsat öğretimi yapabilirsiniz.

Örneğin:

“Yırtmaç boyunu neden işaretliyoruz?”

“Yırtmacın düzgün durması için ne yapmalıyız?” sorularını sorabilirsiniz.

Öğrenci doğru cevap verdiğinde:

“Aferin, doğru söyledin.” şeklinde pekiştirebilirsiniz.

Ders sonunda:

“Bugün açık yırtmaç dikmeyi öğrendik. Artık siz de bir eteğe açık yırtmaç dikebilirsiniz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Ön değerlendirme:

Öğretim öncesinde öğrencinin ön koşul becerilerini belirlemek amacıyla yoklama oturumu düzenleyebilirsiniz. Bu kapsamda öğrencinin dikiş makinesi ve ütüyü güvenli kullanma, ölçü alma ve işaretleme becerilerine yönelik performansını doğrudan gözlem ve performans kontrol listesi kullanarak değerlendirebilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Öğretim süreci boyunca öğrencinin yırtmaç yerini işaretleme, dikiş yapma ve ütüleme basamaklarındaki performansını izlemek amacıyla beceri analizi formu ve performans kayıt çizelgesi kullanabilirsiniz. Öğrencinin her basamağı bağımsız, sözel ipucu, model ipucu veya fiziksel ipucu düzeyinde gerçekleştirme durumunu sistematik olarak kayıt altına alabilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğretim tamamlandıktan sonra öğrenciden açık yırtmaç dikme becerisini bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öğrencinin öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle açık yırtmaç dikme becerisini desteklemek için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz.

İşaretleme rehber çizgisi kullanımı:

Yırtmaç boyunu belirlemek için kumaş üzerine önceden çizilmiş kalın veya renkli rehber çizgiler kullanabilirsiniz. Öğrenciden bu çizgiyi takip ederek işaretleme yapmasını isteyebilirsiniz.

Basamak sıralama kartları:

İşaretleme, dikme ve ütüleme basamaklarını gösteren görsel kartlar kullanarak öğrencinin işlem sırasını doğru şekilde takip etmesini sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Kısmi görev öğretimi:

Öğrenciye tüm süreç yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin sadece yırtmaç yerini işaretleme veya sadece ütülme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Farklı materyallerle deneme çalışması:

Gerçek ürün öncesinde deneme kumaşı üzerinde işaretleme ve dikme çalışmaları yaptırarak öğrencinin motor becerileri ve işlem güvenliğini destekleyebilirsiniz.

Açık yırtmaç dikme becerisini bağımsız olarak gerçekleştiren öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz.

Farklı yırtmaç türlerini karşılaştırma:

Öğrenciden farklı giysiler üzerindeki yırtmaç örneklerini incelemesini ve yırtmaç yerlerini belirlemesini isteyebilirsiniz.

Ürün geliştirme çalışması:

Öğrenciden küçük bir etek veya numune parçası üzerinde açık yırtmaç dikerek beceriyi işlevsel bir ürün üzerinde uygulamasını isteyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.9. Aplike cep diker. Cep ağzını diker. Aplike cebi ütü şablon yardımıyla ütüler. Aplike cebi dikiş makinesi ile diker. Cebin bitmiş ütüsünü yapar.
Ön Koşul Beceriler	Öğrenci dikiş makinesinde düz dikiş yapar. Cep parçasını hazırlar. Ölçü alıp cep yerini doğru belirler. Çima dikişi yapar. Ütü ve ütü şablonunu doğru kullanır.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Aplike Cep Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, kumaş makası, dikiş makinesi, dikiş ipliği, toplu iğne veya kumaş mandalı, mezura veya cetvel, çizgi sabunu veya işaretleme kalemi, ütü ve ütü masası, karton cep kalıbı kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, model olma yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, ipucunun giderek arttırılması, fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 133. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilerin dikkatini çekmek için ceplerine küçük bir nesne (kalem, not kâğıdı veya anahtar gibi) koymalarını isteyebilirsiniz. Öğrencilere şu soruyu sorabilirsiniz: “Ceplerimiz olmasaydı bu eşyaları nereye koyardık?” Öğrencilerin cevaplarını dinledikten sonra cepli ve cepsiz iki farklı kıyafet göstererek şu soruyu sorabilirsiniz: “Sizce hangi kıyafet daha kullanışlıdır? Neden?” Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra şu açıklamayı yapabilirsiniz:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Cepler, kıyafetlerin hem kullanışlı hem de güzel görünmesini sağlar. Bugün kıyafetlerin üzerine sonradan eklenen applike cep dikimini öğreneceğiz.”

Ardından öğrencilere bir applike cep örneği göstererek:

“Bu cep sonradan dikilmiş bir ceptir. Buna applike cep denir. Şimdi biz de kendi applike cebimizi dikeceğiz.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada öğrencilerin applike cebi incelemelerine izin vererek;

“Bu cebin kenarları nasıl hazırlanmış?”

“Bu cep sizce nasıl dikilmiş olabilir?”

sorularını sorarak öğrencilerin derse aktif katılımını sağlayabilirsiniz.

Öğrencilere applike cepli bir kıyafet göstererek:

“Bu kıyafetin üzerinde bulunan cep nasıl dikilmiş olabilir?” sorusunu sorabilirsiniz.

Öğrencilerin doğru cevaplarını pekiştirebilirsiniz. Ardından öğretime geçebilirsiniz.

Beceri Kartı ile Öğretim

“Bugün applike cep dikimini beceri kartı kullanarak adım adım öğreneceğiz. Beceri kartı, işlem basamaklarını sırayla takip etmemizi sağlar.” açıklamasını yapabilirsiniz.

Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının ilgili sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” etkinliğini açmalarını isteyebilirsiniz.

Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesi, ütü ve iğne kullanacağız. İğne ve makine ile çalışırken parmaklarımızı iğneden uzak tutmalıyız. Ütü sıcaktır, tabanına dokunmamalıyız. Araç gereci dikkatli ve güvenli kullanmalıyız.”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Daha sonra her öğrenciye aplike cep dikim basamaklarının yer aldığı beceri kartını verebilirsiniz.

Beceri kartını öğrencilere göstererek şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Bu kartta aplike cep dikiminin tüm basamakları yer almaktadır. Şimdi bu basamakları sırayla takip ederek uygulama yapacağız.”

İlk olarak beceri kartındaki birinci basamağı okuyabilirsiniz:

“Cep ağzını dik.”

Bu aşamada şu şekilde model olabilirsiniz:

“Cep ağzını içe doğru katlayıp dikiş makinesi ile dikiyorum.”

Daha sonra öğrenciden aynı işlemi beceri kartına bakarak yapmasını isteyebilirsiniz:

“Şimdi beceri kartındaki birinci basamağa bakarak cep ağzını dikebilirsin.”

Öğrenci doğru yaptığında:

“Aferin, beceri kartını takip ederek doğru şekilde diktin.” şeklinde pekiştirebilirsiniz.

İkinci basamağa geçerek beceri kartından şu yönergeyi okuyabilirsiniz:

“Aplike cebi ütü şablonu yardımıyla ütüle.”

Bu aşamada:

“Cep şablonunu kullanarak cep kenarlarını ütülüyorum.” şeklinde model olabilirsiniz.

Daha sonra öğrenciden beceri kartını takip ederek aynı işlemi yapmasını isteyebilirsiniz.

Üçüncü basamakta beceri kartını göstererek:

“Aplike cebi kumaş üzerine yerleştir ve dikiş makinesi ile dik.” yönergesini okuyabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci beceri kartına bakarak işlemi uygulayabilir.

Bu süreçte gerektiğinde;

- * Sözel ipucu
- * Görsel ipucu
- * Model olma
- * Kısmi fiziksel yardım

kullanabilirsiniz.

Son basamakta beceri kartını göstererek:

“Cebin bitmiş ütüsünü yap.” yönergesini okuyabilirsiniz.

Öğrenci beceri kartını takip ederek bitmiş ütü yapabilir.

Öğrencinin beceri kartını kullanarak işlemi bağımsız yapmasını destekleyebilirsiniz.

Öğrencinin beceri kartını doğru kullanmasını şu şekilde pekiştirebilirsiniz:

“Çok güzel, beceri kartını takip ederek applike cep dikimini başarıyla tamamladın.”

Beceri kartı kullanımı sayesinde öğrencilerin;

İşlem basamaklarını doğru sırada yapmaları

Bağımsız çalışma becerisi kazanmaları

Görsel ve yazılı yönergeleri takip etmeleri desteklenebilir.

Fırsat Öğretimi

Derse başlamadan önce öğrencilerin kıyafetlerindeki cepleri incelemelerini isteyebilirsiniz.

“Bu cep kıyafete nasıl eklenmiş olabilir?” sorusunu sorarak öğrencilerin dikkatini konuya çekebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Atölye çalışması sırasında doğal fırsatlar oluşturabilirsiniz.

Kumaş üzerine cep yerleştirirken:

“Önce ne yapmalıyız?” sorusunu sorabilirsiniz.

Cep kenarlarını ütülerken:

“Ütüyü neden yapıyoruz?” sorusunu yöneltebilirsiniz.

Cep dikiminde yanlış yerleştirme olduğunda:

“Sence cep burada düzgün duruyor mu?” diyerek öğrencinin hatayı fark etmesini sağlayabilirsiniz.

Doğru cevap ve uygulamalarda:

“Aferin, doğru yaptın.” şeklinde pekiştirme yapabilirsiniz.

Ders sonunda:

“Bugün applike cep dikimini fırsatları değerlendirerek öğrendik.” diyerek süreci tamamlayabilirsiniz.

Ders sonunda öğrencilere şu geri bildirimi verebilirsiniz:

“Bugün beceri kartını kullanarak applike cep dikimini öğrendiniz. Artık bu kartı kullanarak kendi başınıza cep dikebilirsiniz.”

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön değerlendirme:

Gerçek materyaller kullanarak öğrencinin cep parçalarını tanıma ve temel araçları kullanma düzeyini yoklama oturumu ile belirleyebilirsiniz. Verileri performans kayıt formu ile kayıt altına alabilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Beceri analizi veri kayıt formu kullanarak öğrencinin cep yerleştirme, dikme ve ütüleme basamaklarını bağımsız, ipucu ile veya hatalı gerçekleştirme düzeyini sistematik olarak izleyebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden applike cep dikme becerisini bağımsız olarak gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurarak öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aplike cep dikimi becerisini desteklemek amacıyla aşağıdaki uygulamaları yapabilirsiniz.

- * Aplike cep dikim basamaklarını gösteren görsel kartlar kullanabilirsiniz. Öğrenciden kartları doğru sıraya dizmesi ve karta bakarak uygulamayı yapması isteyebilirsiniz.
- * Öğrencinin tüm süreci bir anda yapması beklenmeden, sadece tek bir basamak (örneğin cep yerleştirme veya çizim yapma) üzerinde çalışabilirsiniz. Öğrenci ilgili basamakta bağımsızlaştıkça diğer basamakları aşamalı olarak ekleyebilirsiniz.
- * Küçük kumaş parçaları üzerinde cep yerleştirme çalışması yaptırabilirsiniz.
- * Öğrenciye model olarak tekrar gösterebilirsiniz.
- * Ütü şablonu kullanarak cep kenarlarını daha kolay hazırlamasını sağlayabilirsiniz.
- * Öğrenciden farklı boyut ve şekillerde aplike cep yerleştirmesi ve dikmesini isteyebilirsiniz.
- * Öğrenciden cep yerleştirme ve dikme basamaklarını öğretmen ipucu olmadan planlaması ve uygulamasını isteyebilirsiniz.
- * Öğrencinin, aplike cep dikim basamaklarını arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilirsiniz. Bu uygulama hem beceri pekiştirmeyi hem de sosyal öğrenmeyi destekler.
- * Farklı kumaş türlerinde aplike cep dikimi yaptırabilirsiniz.
- * Öğrencilerin kendi tasarladıkları cepleri dikmelerini sağlayabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.11. Dikişten açılan cep diker. Cep yerini işaretler. Cep torbasını yerine yerleştirir. Cep torbasına dikiş diker. Cebin bitmiş ütüsünü yapar.
Ön Koşul Beceriler	Ev tipi veya sanayi tipi dikiş makinasında düz dikiş yapar. Overlok makinasını kullanmayı bilir. Cep çeşitlerini bilir. Ölçü alır ve cep yeri işaretleme işlemini yapar. Cep torbasını bilir doğru şekilde yerleştirir. Dikiş çizgisi ve durma noktalarını kontrol eder. Ütü yapar.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Dikişten Açılan Cep Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, kumaş makası, dikiş makinesi, dikiş ipliği, toplu iğne veya kumaş mandalı, mezura veya cetvel, çizgi sabunu veya işaretleme kalemi, ütü ve ütü masası kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim, model olma, gösterip-yaptırma, zincirleme öğretim, ipucunun giderek artırılması, sabit bekleme süreli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 140. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere cepli ve cepsiz bir etek, pantolon veya gömlek göstererek: “Bu kıyafetin üzerinde bulunan cep ne işe yarar?” sorusunu sorabilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Bugün dikişten açılan cep dikimini öğreneceğiz. Cep, kıyafetlerin hem kullanışlı hem de düzenli görünmesini sağlar.” açıklamasını yapabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilerin dikkatini derse çekmek amacıyla dikişten açılan cep dikimi işlem basamaklarını gösteren kısa bir video izletebilirsiniz.

Video sonrasında:

“Videoda ilk olarak hangi işlem yapıldı?”

“Cep torbası neden kullanıldı?” sorularını sorarak öğrencilerin süreci hatırlamalarını sağlayabilirsiniz.

Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının ilgili sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” etkinliğini açmalarını isteyebilirsiniz.

Cep dikimi işlemine başlamadan önce gerekli araç gereci çalışma alanına getirip tanıtabilirsiniz.

“Bugün dikişten açılan cep dikeceğiz. Çalışma sırasında makas, toplu iğne, ütü ve dikiş makinesi kullanacağız. Bu araçlar kesici, delici ve sıcak olduğu için dikkatli çalışmalı, makine çalışırken elimizi iğneye yaklaştırmamalı ve ütünün sıcak yüzeyine dokunmamalıyız.” diyerek uyarıda bulunduktan sonra araç gereci tek tek göstererek:

“Bu araç gerecin adı nedir?”

“Bu araç gereci ne için kullanıyoruz?”

sorularını sorabilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Anlatımı

Bu aşamada basamakları anlatarak doğrudan öğretim yapabilirsiniz.

Makinenin ve çalışma alanının yanında durarak:

“Dikişten açılan cep dikerken belirli bir sırayı takip ederiz.

Önce cep yerini işaretleriz.

Sonra cep torbasını hazırlarız.

Cep torbasını kumaşa yerleştirip dikeriz.

En son cebin bitmiş ütüsünü yaparız.” diyerek beceri basamaklarını açık ve net şekilde anlatabilirsiniz.

Basamakların Öğretimi

Bu aşamada model olma (gösterip-yaptırma) ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

1. Basamak: Cep yerini işaretleme

Öğrencilere cetvel ve çizim sabununu göstererek:

“Cep yerini cetvel ve çizim sabunu kullanarak işaretliyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye:

“Şimdi cep yerini işaretle.” yönergesini verebilirsiniz.

4–5 saniye bekleyiniz.

Doğru yaparsa:

“Aferin, cep yerini doğru işaretledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse:

“Cetvel ile ölç ve çizgi çiz.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Öğrenci hâlâ istenen tepkiyi veremiyorsa sırasıyla işaret ipucu, model ipucu ve fiziksel ipucu sunabilirsiniz.

Sonrasında sırayla;

2. Cep torbası kenarlarına overlok çek.

3. Alt cep torbası ve üst cep torbasına cep karşılığı dik.

4. Alt ve üst cep torbalarını cep ağzına yerleştir.

5. Alt ve üst cep torbasının cep ağzı kısmını ana kumaşa dik.

6. Ön ve arka ana parçaları cep torbası üst üste gelecek şekilde iğnele.

7. Ana kumaşın üst noktasından başlayarak cep torbası çevresini dik.

8. Cebin bitmiş ütüsünü yap.

basamaklarını da aynı şekilde uygulayabilirsiniz.

Zincirleme Öğretim (İleri zincirleme yöntemi)

Bu süreçte amaç, öğrencinin cep dikimi becerisini doğru sırayla, güvenli şekilde ve bağımsız olarak gerçekleştirmesini sağlamaktır.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Dikişten açılan cep dikme becerisi, sıralı ve birbirine bağlı basamaklardan oluştuğu için ileri zincirleme yöntemi kullanılabilir. Bu yöntemde beceri, ilk basamaktan başlanarak sırayla öğretilir. Öğrenci bir basamağı bağımsız gerçekleştirmeye başladığında bir sonraki basamak sürece eklenir.

1. Aşama:

Öğrenciye sadece ilk basamak öğretilir.

Öğrenci:

Cep yerini işaretler.

Bu basamak bağımsız yapılabildiğinde ikinci basamağa geçilir.

Öğretmen:

“Cep yerini işaretle.” yönergesini verir.

Öğrenci doğru yaptığında:

“Aferin, cep yerini doğru işaretledin.” diyerek pekiştirir.

2. Aşama:

Öğrenci ilk iki basamağı birlikte gerçekleştirir.

Öğrenci:

Cep yerini işaretler.

Cep torbası kenarlarına overlok çeker.

Öğretmen:

“Önce cep yerini işaretle, sonra cep torbası kenarlarına overlok çek.” yönergesini verir.

Öğrenci doğru yaptığında pekiştirilir.

Öğrenci bu şekilde 7. basamağa kadar geldiğinde son basamağa geçilir ve süreç tamamlanır.

Son aşamada öğrenci tüm basamakları sırayla gerçekleştirir:

Öğrenci beceriyi bağımsız gerçekleştirdiğinde:

“Harika, cep dikimini baştan sona doğru şekilde tamamladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

İpucunun azaltılması (ipucu silikleştirme)

Öğrenci başlangıçta ipucu ile çalışabilir. Öğrenci beceriyi gerçekleştirmeye başladıkça ipuçları kademeli olarak azaltabilirsiniz.

Örneğin:

İlk denemelerde model ipucu verebilirsiniz.

Sonraki denemelerde sadece sözel ipucu verebilirsiniz.

Daha sonra hiç ipucu verilmeden bağımsız uygulama bekleyebilirsiniz.

Bu yöntem sayesinde öğrenci:

Beceri basamaklarını doğru sırayla öğrenir,

Her basamakta başarı yaşar,

Beceri zincirini bütün olarak bağımsız gerçekleştirmeyi öğrenir,

Gerçek iş ortamına uygun şekilde beceriyi tamamlayabilir.

Bu süreç tamamlandığında öğrenci, tişört dikimini baştan sona doğru sırayla ve bağımsız olarak gerçekleştirebilir.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye çalışması sırasında öğrenciye

“Bu kıyafete cep eklemek istersek önce ne yaparız?” diye sorabilirsiniz.

Öğrenci doğru cevap verirse:

“Aferin, doğru söyledin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci kendiliğinden cep yerini işaretlemeye başlarsa:

“Harika, cep dikimi basamaklarını hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Ders sonunda öğrenciye:

“Bugün cep dikimi yaparken hangi basamakları uyguladık?” sorusunu sorabilirsiniz.

Cevapları aldıktan sonra:

“Önce cep yerini işaretledik, sonra cep torbasını yerleştirdik, diktik ve ütüsünü yaptık.” diyerek süreci özetleyebilirsiniz.

“Kullandığımız araç gereci güvenli ve düzenli şekilde yerine bırakıyoruz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Ön değerlendirme:

Öğrencinin dikiş makinesini, ütüyü ve cep torbası parçasını tanıyıp tanımadığını kontrol edebilirsiniz.

Öğrencinin kumaş üzerine işaretleme yapıp yapamadığını gözlemleyebilirsiniz.

Süreç değerlendirme:

Öğrencinin cep yerini işaretleme, cep torbasını yerleştirme, cep torbasını dikme ve bitmiş ütü yapma becerilerini gözlemleyebilirsiniz.

Öğrencinin işlem basamaklarını doğru sırada yapıp yapmadığını kontrol edebilirsiniz.

Son değerlendirme:

Öğrenciden dikişten açılan cep dikme işlemini bağımsız olarak yapmasını isteyebilirsiniz.

Öğrenci etkinlik kitabındaki değerlendirme etkinliklerini yaptırabilirsiniz.

Öğrencinin yaptığı cep dikimi çalışmasını inceleyerek değerlendirebilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Küçük kumaş parçaları üzerinde cep yeri işaretleme ve cep torbası yerleştirme çalışması yaptırabilirsiniz.

Görsel basamak kartları kullanarak cep dikimi aşamalarını sırayla göstermelerini sağlayabilirsiniz.

Öğrenciye cep torbasını yerleştirme ve dikme aşamasını model olarak tekrar gösterebilirsiniz.

Dikiş çizgileri önceden belirlenmiş kumaşlar kullanarak öğrencinin doğru yerden dikmesini kolaylaştırabilirsiniz.

Farklı kumaş türlerinde (ince, kalın, esnek kumaş) cep dikimi çalışması yaptırabilirsiniz.

Farklı cep modelleri (pantolon yan cebi, fleto cep) ile uygulama yaptırabilirsiniz.

Öğrencilerin kendi tasarladıkları bir kıyafet parçasına cep eklemelerini sağlayabilirsiniz.

Cep dikimi tamamlanan ürün üzerinde son ütü ve görsel düzenleme çalışmaları yaptırabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	8.3.12. Kemer diker. Kemer parçasını keser. Telayı yapıştırır. Dikiş paylarını ütüler. Kemerin temel parçaya diker. Kemerin bitmiş ütüsünü yapar
Ön Koşul Beceriler	Kumaş ve kemer parçasını tanır. Kumaş makasını güvenli şekilde kullanır. Dikiş makinesini tanır ve güvenli şekilde kullanır. Tela malzemesini tanır ve kullanım amacını bilir. Ütü ve ütü masasını tanır ve güvenli şekilde kullanır. Düz dikiş yapmayı bilir. İş sağlığı ve güvenliği kurallarına (önlük kullanma, makine ve ütü dikkatli kullanma) dikkat eder. Kesici ve sıcak araçların tehlikeli olabileceğini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Kemer Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kumaş, kumaş makası, dikiş makinesi, dikiş ipliği, toplu iğne veya kumaş mandalı, mezura veya cetvel, çizgi sabunu veya işaretleme kalem, ütü ve ütü masası, tela kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, beceri kartı ile bağımsız çalışma tekniği, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 147. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere kemerli ve kemersiz bir etek veya pantolon göstererek öğrencilerin dikkatini çekebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilere:

“Bu iki kıyafete bakın. Sizce bel kısmında hangi parça bulunmaktadır?” diye sorabilirsiniz.

Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra:

“Evet, bu parça kemerdir. Kemer, kıyafetin bel kısmının düzgün durmasını sağlar. Bugün kemerin nasıl dikildiğini öğreneceğiz.” diyebilirsiniz.

Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının ilgili sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz.

Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Kemer dikimi sırasında makas, ütü ve dikiş makinesi kullanacağız. Makasla çalışırken elimizi kesici bölgeye yaklaştırmıyoruz, ütü sıcakken dokunmuyoruz ve dikiş makinesi çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutuyoruz.”

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip – yaptırma ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini uygulayabilirsiniz.

İşlem basamaklarını açıklayıp, ardından model olarak gösterip öğrenciden uygulamasını isteyebilirsiniz.

Öğrencilere:

“Kemer dikimi belirli bir sıraya göre yapılır.

Önce kemer ve tela parçasını keseriz. sonra kemere telayı yapıştırırız.

Kemer form ütüsünü yaparız.

Kemer parçasını ana kumaş parçasına toplu iğne ile iğneleriz.

Kemer i dikeriz.

Kemerin başlangıç ve bitiş kısımlarını dikeriz.

Kemer parçasının uçlarını çeviriz.

Kemer kapama dikişini yaparız.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Kemerin bitmiş ütüsünü kemer formuna dikkat ederek ütüleriz.

Kemere ilik açarız.

Ve son olarak kemere düğme dikeriz.” diyebilirsiniz.

1. Basamak: Kemer parçasını ve tela parçasını kesme

Öğrenciye kumaş ve telayı göstererek:

“Kemer parçasını ölçüsüne göre çizip kumaş makası ile kesiyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından öğrenciye:

“Şimdi sen kemer parçasını kes.” yönergesini verebilirsiniz.

4-5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, kemer parçasını doğru kestin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Çizgi üzerinden kes.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Kesilecek çizgiyi gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

İş güvenliği uyarısı yapabilirsiniz:

Bu basamakta öğrencilere:

“Makasla kesim yaparken elimizi kesici bölgeye yaklaştırmıyoruz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

2. Basamak: Kemer telasını yapıştırma

Telayı göstererek:

“Şimdi telayı kemer parçasının ters yüzüne yerleştirip ütü ile yapıştırıyorum.” diyerek model olduktan sonra “Şimdi sen telayı yapıştır.” diyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

4-5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, telayı doğru şekilde kemer parçasının ters yüzüne yerleştirip, ütü ile yapıştın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa ipucu hiyerarşisini uygulayabilirsiniz.

Bu aşamada:

“Ütü sıcaktır. Ütünün sıcak yüzeyine dokunmuyoruz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarının öğretimini de bu şekilde sırası ile uygulayabilirsiniz.

Beceri Kartı ile Bağımsız Çalışma Tekniği

Kemer dikimi işlem basamaklarını içeren görsel ve yazılı beceri kartları hazırlayabilirsiniz.

Her beceri kartında kemer dikiminin bir basamağı yer alabilir. Örneğin:

- * Kemer parçasını kes
- * Telayı yapıştır
- * Kemer form ütüsünü yap
- * Kemer parçasını ana kumaş parçasına toplu iğne ile iğnele
- * Kemer dik
- * Kemerin bitmiş ütüsünü yap
- * Kemere düğme dik

Hazırladığınız beceri kartlarını öğrencilerin kolay görebileceği şekilde çalışma masasına yerleştirebilirsiniz.

Öğrencilerden beceri kartında yer alan yönergeyi okumalarını veya görseli incelemelerini isteyebilirsiniz.

Ardından öğrencilerden kartta gösterilen işlemi bağımsız olarak yapmalarını isteyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Ardından öğrencilerden kartta gösterilen işlemi bağımsız olarak yapmalarını isteyebilirsiniz.

Öğrenci işlemi tamamladıktan sonra bir sonraki beceri kartına geçmesini sağlayabilirsiniz.

Öğrencinin doğru yaptığı işlemleri

“Aferin, beceri kartına bakarak doğru şekilde yaptın.”

şeklinde sözel olarak pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci zorlandığında sözel ipucu, görsel ipucu veya model olma yöntemlerini kullanabilirsiniz.

Tüm beceri kartlarını tamamlayan öğrencinin kemer dikme işlemini baştan sona bağımsız olarak yapmasını isteyebilirsiniz.

Bu teknik ile öğrencilerin bağımsız çalışma becerileri gelişir, işlem basamaklarını sırasıyla öğrenmeleri ve kendi kendini kontrol etmeleri sağlanır

Fırsat Öğretimi(Genelleme)

Öğrenciye doğrudan yönerge vermek yerine uygun bir öğretim fırsatı oluşturup, öğrencinin davranışı başlatmasını bekleyebilirsiniz. Böylece becerinin sadece öğretim anında değil, gerçek çalışma ortamında da bağımsız olarak kullanılmasını sağlayabilirsiniz.

Atölye çalışması sırasında öğrenciye kemersiz bir etek verip doğrudan “Kemer dik.” demek yerine kısa süre bekleyebilirsiniz. Öğrencinin kemer hazırlama sürecini kendiliğinden başlatıp başlatmadığını gözlemleyebilirsiniz.

Öğrenci kemer parçasını kesmeye veya telayı hazırlamaya başlarsa:

“Aferin, kemer dikmen gerektiğini hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci başlatmazsa doğal bir sözel ipucu sunabilirsiniz:

“Bu eteğin bel kısmını tamamlamak için ne yapmamız gerekiyordu?”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci doğru basamağı gerçekleştirdiğinde:

“Evet, önce kemer hazırlıyoruz.” diyerek davranışı pekiştirebilirsiniz.

Bu yöntem, öğrencinin kemer dikme basamaklarını doğal bağlamda hatırlamasını, bağımsız başlatma becerisi gelişmesini ve öğrenilen beceriyi farklı durumlara genellemesini destekler.

Ders sonunda öğrencilere şu güvenlik hatırlatmasını yapabilirsiniz:

“Çalışmamız bittikten sonra dikiş makinesini kapatıyoruz, ütünün fişini çekiyoruz ve sıcak yüzeyin soğuduğundan emin oluyoruz. Toplu iğneleri açıkta bırakmıyor, iğneliğe yerleştiriyoruz. Makas ve diğer araç gereci güvenli şekilde yerine kaldırıyoruz.”

Ayrıca:

“Çalışma alanını düzenli bırakmak hem güvenliğimiz hem de atölye düzeni için önemlidir.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön Değerlendirme:

Öğrencinin kemer dikimine ilişkin ön koşul becerilerini yoklama oturumu ile değerlendirebilir, kontrol listesi veya performans kayıt tablosu kullanılarak başlangıç performans düzeyini belirleyebilirsiniz.

Süreç Değerlendirme:

Öğretim sürecinde kemer dikim basamaklarını beceri analizi formu ile ayrı ayrı gözlemleyebilirsiniz. Öğrencinin her basamağı bağımsız, ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini sistematik olarak kaydedebilirsiniz ve ipucunun azaltılması sürecindeki ilerlemeyi veriye dayalı olarak izleyebilirsiniz.

Son Değerlendirme:

Öğrenciden kemer dikim sürecini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz. Ölçüt bağımlı değerlendirme yaparak basamakların doğru sıra ve teknikle uygulanıp uygulanmadığı belirleyebilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Ayrıca öğrenciyi, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünün doldurması için yönlendirerek öz değerlendirme yapmasını ve kendi performansına yönelik farkındalık geliştirmesini destekleyebilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle kemer dikme becerisini desteklemek amacıyla aşağıdaki uyarlamaları yapabilirsiniz:

Kısmi görev öğretimi:

Öğrenciye tüm kemer dikim süreci yerine yalnızca tek bir basamak (örneğin tela yapıştırma veya kemeri iğneleme) çalıştırarak beceriyi adım adım öğretebilirsiniz.

Önceden hazırlanmış çizgi ve işaretleme:

Kemerin yerleştirileceği alanı önceden çizebilir, öğrenciden sadece yerleştirme ve dikme basamağını yapmasını isteyebilirsiniz.

Büyük ve kolay yönetilebilir materyaller kullanımı:

İnce motor becerilerde zorlanan öğrenciler için daha kalın kumaş, belirgin çizgiler ve kolay tutulabilen araç gereçler kullanabilirsiniz.

Beceriye bağımsız gerçekleştirebilen öğrencilerle aşağıdaki ileri düzey çalışmalar yapılabilir:

Bağımsız kemer dikimi uygulaması:

Öğrenciden kemer dikim sürecini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesini isteyebilirsiniz.

Farklı kemer modelleri ile çalışma:

Öğrencinin farklı genişlikte veya farklı kumaş türlerinde kemer dikimi yapmasını sağlayarak beceriyi genellemesine olanak tanıyabilirsiniz.

Akran rehberliği:

Öğrencinin, kemer dikim basamaklarını arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilir ve akran öğrenmesini destekleyebilirsiniz.

Ürün tamamlama görevi:

Öğrenciden kemeri dikilmiş bir etek veya pantolon parçasını tamamlaması istenerek becerinin işlevsel kullanımını destekleyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	11.1.2. Kumaşı yıkama yöntemi ile kesime hazırlar. Kumaşı ılık suda bekletir. Kumaşı kurutur. Kumaşı ütüler.
Ön Koşul Beceriler	Kumaş türlerini bilir. Hangi tür kumaşları suda bekletmesi gerektiğini bilir. Kumaşı ılık suda ne kadar bekletmesi gerektiğini bilir. Ütü hazırlamayı bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Kumaşı Yıkama Yöntemi ile Kesime Hazırlıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; esnek kumaş, ılık su, mezura, kumaşı suda bekletmek için leğen, kumaşı kurutmak için düz bir zemin, buharlı ütü, ütü masası kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, istasyon tekniği, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması, istasyon tekniği ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 155. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere biri yıkanmış ve ütülenmiş, diğeri yıkanmamış iki farklı kumaş örneği gösterebilirsiniz. Öğrencilere: “Bu iki kumaşa dokunduğunuzda nasıl bir fark hissediyorsunuz?” diye sorabilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Kumaşlar kesilmeden önce yıkanmazsa çekme yapabilir ve dikilen ürün küçülebilir. Bu nedenle kumaşı kesime hazırlamak için önce yıkayıp ütölüyoruz.” diyebilirsiniz. İş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz: “Su ile çalışırken zeminin kaygan olmamasına dikkat ediyoruz. Ütü kullanırken ütünün sıcak yüzeyine dokunmuyor ve kablo-suna takılmamaya dikkat ediyoruz.” diyebilirsiniz.

Basamakların öğretimine geçmeden önce doğrudan öğretim yöntemi ile süreci özetleyebilirsiniz.

“Kumaşı kesime hazırlarken şu adımları takip ediyoruz: Önce kumaşın boyunu ve enini ölçüyoruz, leğenin içine ılık su koyuyoruz, kumaşı ılık suya koyuyoruz, kumaşı düz bir zemine seriyoruz, kumaş kuruyana kadar bekliyoruz, sonrasında kumaşı ütölüyüp tekrar enini ve boyunu ölçüyoruz.” diyebilirsiniz.

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada gösterip-yaptırma, sabit bekleme süreli öğretim ve ipucunun giderek artırılması yöntemlerini kullanabilirsiniz.

1. Basamak: Kumaşın boyunu ve enini ölçme

Mezurayı elinize alarak:

“Önce kumaşın boyunu ve enini ölçüyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Öğrenciye mezurayı vererek:

“Şimdi sen kumaşın boyunu ve enini ölç.” diyebilirsiniz.

4-5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci işlemi doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, kumaşı doğru ölçtün.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Mezurayı kumaşın kenarına yerleştir.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Ölçülecek kenarı gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar ölçme işlemini gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Leğenin içine ılık su Koyma

Leğeni ve su kaynağını göstererek:

“Şimdi leğenin içine ılık su koyuyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Suyun ılık olduğunu kontrol ederek işlemi yavaş ve anlaşılır şekilde gösterebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Ardından öğrenciye:

“Şimdi sen leğenin içine ılık su koy.” diyebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci işlemi doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, suyu doğru şekilde doldurdun.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Suyu leğenin içine koy.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Leğeni veya suyun doldurulacağı bölümü gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Suyu tekrar nasıl doldurduğunuzu gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım: Öğrencinin elini hafifçe yönlendirerek doğru şekilde su koymasını sağlayabilirsiniz.

Bu basamakta:

“Suyu taşırmamaya ve zeminin kaygan olmamasına dikkat ediyoruz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

3. Basamak: Kumaşı ılık suya koyma

Leğene ılık su koyarak:

“Şimdi kumaşı ılık suyun içine yerleştiriyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Öğrenciye:

“Şimdi sen kumaşı suyun içine yerleştir.” diyebilirsiniz.

4–5 saniye bekledikten sonra öğrenci işlemi doğru yaparsa:

“Evet, kumaşı doğru şekilde yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Bu basamakta:

“Su dökülmemesine ve zeminin kaygan olmamasına dikkat ediyoruz.” diyerek uyarıda bulunabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarının öğretimini de bu şekilde sırası ile uygulayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama

Rehberli uygulamalar tamamlandıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi kumaşı baştan sona kesime hazır hale getir.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada sabit bekleme süresi uygulayarak öğrencinin bağımsız başlamasına fırsat verebilirsiniz.

Doğru uygulamada:

“Çok güzel, kumaşı kesime hazır hale getirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

İstasyon Tekniği

İstasyon tekniğinde, sınıfı küçük çalışma gruplarına ayrılır ve her grup farklı bir beceri basamağının çalışıldığı istasyona yönlendirilir. Bu yöntem, öğrencilerin aktif katılımını artırır ve çok basamaklı becerilerin sistematik öğrenilmesini sağlar.

Grupların Oluşturulması

Sınıf mevcuduna göre öğrencileri 2-3 kişilik küçük gruplara ayırabilirsiniz.

Her grup bir istasyonda çalışmaya başlar.

Belirlenen süre sonunda (örneğin, 8-10 dakika) yönlendirme yaparak grupların bir sonraki istasyona geçmesini sağlayabilirsiniz.

Tüm gruplar bütün istasyonları tamamlayana kadar dönüşümlü çalışma devam eder.

Tekniği uygulamadan önce:

İstasyonları önceden hazırlamalı, her istasyonda gerekli araç gereci hazır bulundurmalısınız.

Sabit bir istasyonda gözlem yapabilir veya gruplar arasında dolaşarak rehberlik edebilirsiniz.

Gerektiğinde sözel ipucu, işaret ipucu veya model olma desteği sunabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

İş güvenliği kurallarını her istasyon başlangıcında hatırlatmalısınız.

İstasyonların İşleyişi

Her istasyonda yalnızca o basamağa odaklanılır. Öğrenciler istasyon görev kartlarını takip eder.

Becerinin İstasyonlara ayrılması

1. Ölçme İstasyonu
2. Yıkama İstasyonu
3. Kurutma İstasyonu
4. Ütüleme İstasyonu
5. Son Ölçme ve Karşılaştırma İstasyonu

Her grup istasyon görevini tamamladıktan sonra bir sonraki istasyona geçer.

1. İstasyon: Ölçme İstasyonu

Basamak:

1. Kumaşın boyunu ve enini ölç.

Bu istasyonda mezura kullanılır.

Öğrenciler kumaşın ilk ölçüsünü alır ve ölçüleri kayıt eder.

Öğrencilerin başlangıç ölçüsünü doğru alması için işlem sırasında gözlemleyip, gerektiğinde sözel ipucu verebilirsiniz.

2. İstasyon: Yıkama İstasyonu

Basamaklar:

2. Leğenin içine ılık su koy.
3. Kumaşı ılık suyun içine koy.

Bu istasyonda leğen ve su bulunur.

Öğrenciler ılık suyu hazırlar ve kumaşı suya yerleştirir.

Öğrencilere:

“Su taşırmamaya ve zemini ıslak bırakmamaya dikkat ediyoruz.” diyerek iş güvenliği hatırlatmasında bulunabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

3. İstasyon: Kurutma İstasyonu

Basamaklar:

4. Kumaşı düz bir zemine ser.

5. Kumaş kuruyana kadar bekle.

Öğrenciler kumaşı kırışıklık yapmadan düz bir zemine serer.

Kumaşın doğal kuruma süreci gözlemlenir.

Amaç kumaşın düzgün formda kurumasını sağlamaktır.

4. İstasyon: Ütüleme İstasyonu

Basamak:

6. Kumaşı yapısına uygun sıcaklıkta düz boy ipliği yönünde ütüle.

Öğrenciler kumaşı düz boy ipliği yönünde ütüler.

Öğrencilere:

“Ütü sıcaktır. Kablosuna takılmıyoruz ve ütüyü dikkatli kullanıyoruz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

5. İstasyon: Son Ölçme ve Değerlendirme İstasyonu

Basamak:

7. Ütüleme sonrası kumaşın boy ve enini ölç, ne kadar çekme yaptığını tespit et.

Öğrenciler kumaşı tekrar ölçer ve ilk ölçü ile karşılaştırır.

Öğrencilere:

“İlk ölçü ile şimdi aldığımız ölçü arasında fark var mı?” diye sorabilirsiniz.

Bu istasyon, öğrencinin kumaşın çekme miktarını fark etmesini sağlar.

Öğrencilerin dikkat süresi daha etkili kullanılır.

Beceri basamakları tekrar edilerek kalıcılık sağlanır.

Fırsat Öğretimi (Genelleme)

Atölye ortamında yeni bir kumaş vererek öğrenciye doğrudan yönerge vermeden bekleyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Öğrenci kendiliğinden ölçme, yıkama veya ütöleme işlemini başlatırsa: “Aferin, kumaşı kesime hazırlaman gerektiğini hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz. Öğrenci tepki vermezse: “Kesime başlamadan önce kumaşa ne yapmamız gerekiyordu?” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz. Ders sonunda öğrencilere: “Bugün kumaşı kesime hazırlamayı öğrendik. Kesimden önce kumaşı yıkayıp ütölemenin ne kadar önemli olduğunu gördük.” diyebilirsiniz. “Ütü ve su kullanılan işlemlerden sonra araç gereci güvenli şekilde kapatıyor ve çalışma alanını düzenli bırakıyoruz.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön Değerlendirme: Öğrencinin mezura kullanma, kumaşı serme ve ütü kullanma becerileri yoklama oturumu ile değerlendirilerek hazırbulunluk düzeyi belirlenebilir. Ön koşul beceriler kontrol listesi aracılığıyla ölçülerek başlangıç performansı kayıt altına alınabilir. Süreç Değerlendirme: Öğretim sürecinde her bir basamak (ölçme, yıkama, kurutma, ütöleme, yeniden ölçme) beceri analizi formu ile gözlemlenebilir. Öğrencinin bağımsız, ipucuyla veya yardımla gerçekleştirme düzeyi sistematik veri kaydı ile izlenebilir.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Son Değerlendirme: Öğrenciden kumaşı kesime hazırlama becerisini baştan sona bağımsız olarak gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapılabilir. Ayrıca öğrenci kılavuz kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümü aracılığıyla öz değerlendirme süreci desteklenebilir.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz:

Küçük kumaş parçaları ile çalışma:

Öğrencinin beceriyi daha kolay öğrenmesi için küçük kumaş örnekleri üzerinde ölçme ve ütöleme çalışmaları yaptırabilirsiniz.

Basamak azaltma (kısmi görev öğretimi): Süreci tek tek basamaklar hâlinde çalıştırabilirsiniz.(örneğin yalnızca ölçme ve yalnızca ütöleme).

Görsel süreç şeması kullanımı: Ölçme – yıkama – kurutma – ütöleme sırasını gösteren görsel akış şeması ile bilişsel yapılandırmayı destekleyebilirsiniz.

Beceriye bağımsız olarak gerçekleştiren öğrencilerle aşağıdaki çalışmalar yapılabilir:

Bağımsız hazırlık görevi:

Öğrenciden yeni bir kumaşı kesim öncesinde bağımsız olarak hazırlamasını isteyebilirsiniz.

Bağımsız süreç planlama: Öğrenciden kumaşı kesime hazırlama sürecini adım adım sözlü olarak planlamasını ve uygulamasını isteyebilirsiniz.

Akran rehberliği:

Öğrencinin, kumaşı kesime hazırlama basamaklarını bir arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	10.2.2. Tişört diker. Omuz birleştirme dikişlerini yapar. Yaka ribana dikişini yapar. Kol takar. Yan dikişleri diker. Kol ağzı temizleme dikişini yapar. Etek ucu temizleme dikişini yapar.
Ön Koşul Beceriler	Tişört parçalarını (ön, arka, kol, yaka ribanası) tanır. Ev tipi dikiş makinesi, overlok makinesi ve reçme makinesini tanır. Kumaş makasını güvenli şekilde kullanır. Ribana kumaşın esnek yapıya sahip olduğunu bilir. Toplu iğne ve kumaş kaleminin kullanım amacını bilir. Düz dikiş yapmayı bilir. İş sağlığı ve güvenliği kurallarına (önlük kullanma, makineyi dikkatli kullanma) dikkat eder. Kesici ve delici araçların tehlikeli olabileceğini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Tişört Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; esnek kumaş, ribana, kumaş makası, ev tipi dikiş makinesi, overlok makinası, reçme makinası, dikiş ip-liği, toplu iğne / kumaş mandalı, cetvel veya mezura, çizim sabunu / işaretleme kalem, ütü, ütü masası kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim, model olma, ileri zincirleme öğretim, akran öğretimi, ipucunun giderek azaltılması ve fırsat öğretimi yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Bu aşamada doğrudan öğretim yöntemini kullanabilirsiniz. Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 162. sayfasındaki "Adım Adım Yapalım" bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere dikilmiş ancak bir kolu eksik olan bir tişört göstererek dikkatlerini çekebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilere: “Bu tişörtte bir eksiklik görüyor musunuz?” sorusunu yöneltebilirsiniz.

Öğrenci doğru tepki verirse: “Evet, doğru. Bu tişörtün kolu dikilmemiş.” diyerek sözel pekiştireç sunabilirsiniz.

Öğrenci yanlış cevap verirse veya tepki vermezse, model ipucu sunarak: “Bakın, tişörtün kolu yok. Bu nedenle tamamlanmamış görünüyor.” diyebilirsiniz.

Daha sonra: “Bugün bir tişörtün nasıl dikildiğini öğreneceğiz. Tişört dikiminde parçaları doğru sırayla birleştirmek, ürünün düzgün ve kullanılabilir olması için çok önemlidir.” diyerek dersin amacını açıklayabilirsiniz.

Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 162. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz.

Çalışmaya başlamadan önce iş güvenliği açısından şu uyarıyı yapabilirsiniz:

“Dikiş makinesi ile çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutmalı, toplu iğneleri dikkatli kullanmalı ve işlem bittikten sonra güvenli şekilde iğneliğe yerleştirmeliyiz. Ütü kullanırken ütü sıcaklığını kumaş türüne uygun ayarlamalı ve sıcak yüzeyine temas etmemeliyiz. Etek ucu reçme makinesi ile dikilecekse, makinenin kullanım ve güvenlik kurallarına uygun şekilde çalışmalıyız.”

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada doğrudan öğretim, model olma ve ipucunun giderilerek artırılması öğretim yöntem ve tekniklerini uygulayabilirsiniz.

Çalışma alanında tişört parçalarını göstererek:

“Tişört dikimi belirli bir sıraya göre yapılır. Önce ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştiririz, omuzları birleştiririz, sonra yaka ribanası hazırlarız, yaka ribanasını toplu iğne ile yaka oyuntusuna iğneleyip yaka ribana dikişini yaparız, ardından sağ ve sol kolu bedene iğneleyip dikişini yaparız, yan dikişleri dikeriz. En son kol ağzı ve etek ucundaki dikiş paylarını içeriye doğru iğneleyip reçme makinasında etek ucu ve kol ucu dikişini yaparız.” diyerek beceri basamaklarını açık ve net şekilde açıklayabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

1. Basamak: Ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirme

Ön ve arka parçaları göstererek model olabilirsiniz:

“Ön ve arka gövde parçalarının hangisi olduğunu gösteriyorum .Bu parçalarda kumaşın ters ve düz yüzünün nasıl olduğunu anlatıyorum ve parçaların düz yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştiriyorum.”

Sonra: “Öğrenciden parçaların isimlerini söyle ve göster.” yönergesi verilir.

Öğrenci doğru yaparsa: “Aferin, parçaları doğru gösterdin” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci zorlanırsa sırasıyla:

Sözel ipucu: “Bu ön parça, arka parça hangisi? ” diyebilirsiniz

İşaret ipucu: Parçaları işaret edebilirsiniz.

Model ipucu: İşlemi tekrar gösterebilirsiniz.

Fiziksel ipucu: Gerekirse öğrenciyi yönlendirerek uygulatabilirsiniz.

2. Basamak: Omuzları dikme

Ön ve arka parçaları omuz kısmından hizalıyorum. Toplu iğne ile tutturuyorum ve dikiş makinesi veya 5 iplik overlok makinesi ile dikiyorum.”

İş güvenliği uyarısı olarak: “Toplu iğneleri dikkatli yerleştiriyoruz ve elimizi iğneye yaklaştırmıyoruz. 5 iplik overlok makinesi kullanıyorsak overlok bıçağına dikkat ediyoruz. Overlok bıçağına toplu iğne ve elimizi yaklaştırmıyoruz.” diyebilirsiniz.

Daha sonra öğrenciye: “Şimdi omuz parçalarını hizala ve dik.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrenci doğru yaparsa: “Aferin, omuzları doğru şekilde birleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci zorlanırsa sırasıyla:

Sözel ipucu: "Parçaları omuzdan hizala." diyebilirsiniz

İşaret ipucu: Omuz hizasını işaret edebilirsiniz.

Model ipucu: İşlemi tekrar gösterebilirsiniz.

Fiziksel ipucu: Gerekirse öğrenciyi yönlendirerek uygulayabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarını da bu şekilde sırasıyla uygulayabilirsiniz.

Zincirleme Öğretim (İleri Zincirleme)

Bu kazanımın öğretiminde ileri zincirleme yöntemini kullanabilirsiniz. İleri zincirleme öğretimde becerinin ilk basamağı öğretmen tarafından öğretilir ve öğrenci bu basamağı bağımsız gerçekleştirmeye başladıkça sıradaki basamaklar kademeli olarak öğretime eklenir. Böylece öğrenci beceriyi baştan sona doğru sırayla öğrenir ve her yeni basamak, öğrenilen basamağın üzerine eklenir.

Öğretimin uygulanışı:

İlk olarak sadece ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirme basamağını öğretirsiniz.

Öğrenciye model olup

"Ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştiriyorum" dedikten sonra, "Şimdi sen ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştir" yönergesini verebilirsiniz.

Öğrenci doğru yaparsa:

"Aferin, ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirdin" diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci zorlanırsa uygun ipucunu sunabilirsiniz.

Öğrenci ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirme basamağını bağımsız gerçekleştirmeye başladığında, öğretime ikinci basamağı ekleyebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Sürece aşağıdaki gibi devam edebilirsiniz.

Öğrenci, ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirme basamağını bağımsız yaptıktan sonra bir sonraki basamak olan omuzları dikme basamağı için model olup basamağı öğrenciye öğretebilirsiniz.

Sonraki aşamada öğrenci, ön ve arka gövde parçalarını yüzleri içte kalacak şekilde üst üste yerleştirme ve omuz birleştirme basamaklarını birlikte gerçekleştirir.

Öğrenci bu iki basamağı bağımsız yapabildiğinde üçüncü basamak olan “yaka ribanası” hazırlama basamağını öğretme ekleyebilirsiniz.

Bu süreç aynı şekilde devam eder. Her yeni basamak, öğrencinin bağımsız gerçekleştirebildiği basamakların sonuna eklenir.

İpucunun azaltılması (ipucu silikleştirme)

Öğrenci başlangıçta ipucu ile çalışabilir. Öğrenci beceriyi gerçekleştirmeye başladıkça ipuçları kademeli olarak azaltabilirsiniz.

Örneğin:

İlk denemelerde model ipucu verebilirsiniz.

Sonraki denemelerde sadece sözel ipucu verebilirsiniz.

Daha sonra hiç ipucu verilmeden bağımsız uygulama bekleyebilirsiniz.

Akran Öğretimi

Beceri basamaklarını doğru gerçekleştiren öğrencinin, süreci arkadaşına göstermesine fırsat verebilirsiniz.

Öğrenci arkadaşına model olduğunda:

“Arkadaşıma çok güzel model oldun.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Fırsat Öğretimi (Genelleme) Atölye çalışması sırasında öğrenciye bir tişört göstererek: “Bu tişörtün hangi kısmını dikmemiz gerekiyor?” “Önce hangi parçayı birleştirmeliyiz?” sorularını yöneltebilirsiniz. Öğrenci doğru cevap verirse: “Aferin, doğru sırayı hatırladın.” diyerek pekiştirebilirsiniz. Öğrenci bağımsız olarak dikim basamağına başlarsa: “Çok güzel, tişört dikimini bağımsız başlattın.” diyerek davranışı pekiştirebilirsiniz. Ders sonunda: “Bugün tişört dikimini öğrendik. Parçaları doğru sırayla birleştirerek tişörtü tamamladık.” diyerek dersi özetleyebilirsiniz. “Artık siz de bir tişörtün temel dikim işlemlerini yapabilirsiniz.” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Ön değerlendirme: Öğrencinin dikiş makinesini kullanma ve araç gereci tanıma becerisini belirlemek amacıyla yoklama oturumu, doğrudan gözlem ve performans kontrol listesi kullanabilirsiniz. Süreç değerlendirme: Öğretim sırasında öğrencinin omuz birleştirme, kol takma ve yan dikiş basamaklarındaki performansını beceri analizi formu, performans gözlem formu ve sürekli veri kaydı ile izleyebilirsiniz. Bu verileri kullanarak ipucunun azaltılması sürecini planlayabilirsiniz.
Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Son değerlendirme: Öğrenciden tişört dikimine ait bir basamağı bağımsız gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

Öğretimsel Uyarlamalar

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz:

Parça eşleştirme etkinliği:

Öğrenciye tişörtün ön, arka ve kol parçalarını vererek doğru parçaları eşleştirmesini isteyebilirsiniz. Bu etkinlik öğrencinin parça bütünlüğünü anlamasını destekler.

Basamak sıralama kartları:

Omuz birleştirme, kol takma ve yan dikiş basamaklarını gösteren görsel kartları karışık vererek öğrencinin doğru sıraya dizmesini sağlayabilirsiniz..

Çizgi takip dikiş çalışması:

Gerçek kumaşa geçmeden önce çizgili kumaş veya kâğıt üzerinde dikiş çalışması yaptırarak öğrencinin makine kontrol becerisini geliştirebilirsiniz.

Beceri basamaklarını bağımsız şekilde tamamlayan öğrencilerle aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz:

Farklı model uygulaması:

Öğrencinin farklı renk ve ya kumaş kullanarak farklı bir tişört modeli (önden fermuarlı, düğmeli) dikmesini sağlayabilirsiniz.

Akran rehberliği:

Öğrencinin tişört dikim basamaklarını arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilirsiniz.

Üretim hazırlık etkinliği:

Öğrenciden tişört dikimi için gerekli araç gereci ve parçaları seçip çalışma alanını hazırlamasını isteyerek bağımsız çalışma becerisini destekleyebilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	14.2.3. Etek diker. Fermuar diker Yırtmaç diker. Yan dikişleri birleştirir. Etek astarı diker. Kemer diker. Etek ucu diker.
Ön Koşul Beceriler	Etek parçalarını tanır. Dikiş makinesini tanır ve güvenli şekilde kullanır. Dikiş ipliği, fermuar, kemer ve astar gibi yardımcı malzemeleri tanır. Makas, mezura, toplu iğne ve işaretleme kalemi kullanım amacını bilir. Düz dikiş yapmayı bilir. İş sağlığı ve güvenliği kurallarına (önlük kullanma, iğne ve makineyi dikkatli kullanma) dikkat eder. Kesici ve delici araçların tehlikeli olabileceğini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Etek Dikiyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller: Kesilmiş etek kumaşı, makas, dikiş makinesi, dikiş ipliği, toplu iğne veya kumaş mandalı, mezura, işaretleme kalemi, tela, fermuar, düğme. Destek materyaller: Etek dikimi işlem basamak kartları (fermuar dikimi, yan dikiş birleştirme, kemer dikimi, etek ucu dikimi). Video destek: Etek dikimi işlem basamaklarını gösteren kısa öğretim videosu izletebilirsiniz. Uygulama alanı: Moda tasarım atölyesi – dikiş makinesi çalışma alanı.

Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; kesilmiş etek kumaşı, makas, dikiş makinesi, dikiş ipliği toplu iğne / kumaş mandalı, cetvel veya mezura, çizim sabunu / işaretleme kalem, tela, overlok makinası, düğme, fermuar, etek astarı kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Doğrudan öğretim, model olma, gösterip-yaptırma, zincirleme öğretim, ipucunun giderek azaltılması gibi yöntem ve teknikleri kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdüleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 172. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere dikilmiş ve dikilmemiş bir etek göstererek: “Bu iki etek arasındaki fark nedir?” sorusunu sorabilirsiniz. Doğru cevapları “Aferin doğru”, “Evet doğru dikilmiş ve dikilmemiş etekler var.” gibi sözel pekiştireçler verebilirsiniz. Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra: “Bugün bir eteğin nasıl dikildiğini öğreneceğiz. Bir eteğin fermuarını, kemerini ve diğer bölümlerini doğru şekilde dikmek, kıyafetin düzgün ve kullanılabilir olması için çok önemlidir.” açıklamasını yapabilirsiniz. Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının ilgili sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” etkinliğini açmalarını isteyebilirsiniz. Dikiş işlemine başlamadan önce gerekli araç gereci çalışma alanına getirip tanıtabilirsiniz. Araç gerecin nasıl kullanılacağını model olarak gösterebilirsiniz. 1. Basamak: Eteğin arka ortasına fermuar dikme Bu aşamada doğrudan öğretim, model olma(gösterip-yaptırma), ipucunun giderek artırılması ve sabit bekleme süreli öğretim yöntem ve tekniklerini bir arada sunabilirsiniz. Önce öğrencilere tek tek basamakları sırasıyla açıklayarak doğrudan öğretim yapabilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Sonrasında öğrenciye fermuarı göstererek:

“Önce eteğin arka ortasına fermuarı yerleştiriyorum ve dikme makinesi ile dikiyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından öğrenciye:

“Şimdi sen fermuarı dik.” yönergesini verebilirsiniz.

4–5 saniye sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra öğrenci işlemi doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, fermuarı doğru şekilde diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Fermuarı çizgi üzerinden dik.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: Dikilecek yeri gösterebilirsiniz.

Model ipucu: İşlemi tekrar gösterebilirsiniz.

Gerekirse fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Yırtmacı dikme

Öğrenciye:

“Şimdi yırtmacı kısmını dikiyorum.” diyerek model olabilirsiniz.

Ardından:

“Şimdi sen yırtmacı dik.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Sabit bekleme süresi uyguladıktan sonra doğru tepkiyi pekiştirebilirsiniz.

Gerekirse ipucunun giderek artırılması yöntemini kullanabilirsiniz.

Kazanımın diğer basamaklarının öğretimini de bu şekilde sırası ile uygulayabilirsiniz.

Zincirleme Öğretim Yöntemi (İleri Zincirleme)

Etek dikme becerisi çok basamaklı ve sıralı bir yapıya sahip olduğu için ileri zincirleme yöntemini de kullanabilirsiniz. Bu yöntemde beceri baştan sona doğru sırayla öğretilir. Öğrenci her basamağı bağımsız gerçekleştirdikçe bir sonraki basamak sürece eklenir.

Amaç, öğrencinin en sonunda tüm eteği doğru sırayla ve bağımsız olarak dikiş yapabilmesidir.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Süreçte model olma ile ipucunun giderek artırılması yöntemi de uygulayabilirsiniz.

Uygulama Süreci

1. Aşama

– Eteğin arka ortasına fermuar dikme

Öğrencilere:

“Bugün önce eteğin arka ortasına fermuar dikmeyi öğreneceğiz. Ben gösteriyorum, dikkatle izle.” diyerek model olabilirsiniz.

Sonrasında:

“Şimdi sıra sende. Fermuarı yerleştir ve dik.” diyebilirsiniz.

Öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, fermuarı düzgün yerleştirdin ve diktin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa:

“Fermuarı çizgi hizasına yerleştir.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Gerekirse ipucu hiyerarşisini sırasıyla uygulayabilir veya tekrar model olabilirsiniz.

Bu basamak bağımsız yapılabildiğinde ikinci basamağın öğretimine geçebilirsiniz.

2. Aşama

–Eteğin arka ortasına fermuar dikme

–Yırtmacı dikme

Öğrenciye:

“Şimdi fermuarı diktikten sonra yırtmacı dikiyoruz. Önce ne yapıyoruz?” diyebilirsiniz.

Öğrenci:

“Fermuarı dikiyoruz.” dedikten sonra fermuarı dikerse:

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

“Şimdi yırtmacı dik.” yönergesini verebilirsiniz.

Öğrenci her iki basamağı da tamamladığında:

“Aferin, iki basamağı da sırayla yaptın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Yanlış yaparsa veya tepkide bulunmazsa, ipucu hiyerarşisini sırasıyla uygulayabilir veya tekrar model olabilirsiniz.

Bu basamak bağımsız yapılabildiğinde üçüncü basamağın öğretime geçebilirsiniz.

Bu şekilde tüm basamaklar tamamlandığında öğrenciye:

“Aferin, eteği baştan sona bağımsız diktin.” diyerek pekiştirebilir ve süreci sonlandırabilirsiniz.

Öğretim sürecinde:

“Makine çalışırken parmaklarımızı iğne bölgesinden uzak tutmalıyız, toplu iğneler ağızda tutulmaz boğazımıza kaçabilir, ütü kullanırken sıcak yüzeye dokunmamalıyız, işlem bitiminde makineyi kapatmalıyız.” gibi uyarılarda bulunabilirsiniz..

Ders sonunda:

“Bugün eteğin nasıl dikildiğini öğrendik. Artık siz de bir eteğin temel dikiş işlemlerini yapabilirsiniz. Şimdi makinemizi kapatabiliriz” diyerek dersi sonlandırabilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri

Ön Değerlendirme:

Öğretime başlamadan önce öğrencinin dikiş makinesi kullanma, fermuar dikme, düz dikiş yapma ve ütü kullanma becerilerini yoklama oturumu ile değerlendirebilirsiniz. Performans kayıt tablosu ve kontrol listesi kullanarak öğrencinin başlangıç performans düzeyini belirleyebilirsiniz.

Süreç Değerlendirme:

Öğretim süreci boyunca beceri analizi formu kullanabilirsiniz. Öğrencinin her bir basamağı bağımsız, ipucu ile veya yardımla gerçekleştirme düzeyini sistematik olarak kaydedebilirsiniz. Sabit bekleme süresi ve ipucu sunma sürecindeki ilerlemeyi veriye dayalı olarak izleyebilirsiniz.

Önerilen Değerlendirme Süreçleri	Son Değerlendirme: Öğrenciden eteği işlem basamaklarına uygun şekilde bağımsız olarak dikmesini isteyerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrencinin, öğrenci etkinlik kitabında yer alan “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öz değerlendirme becerisini destekleyebilirsiniz.
Öğretimsel Uyarlamalar	Öğrenme sürecinde zorlanan öğrenciler için aşağıdaki destekleyici uygulamaları yapabilirsiniz: Basamak kartı kullanımı: Etek dikim basamaklarını gösteren görsel kartlar kullanarak öğrencinin işlem sırasını takip etmesini sağlayabilirsiniz. Renkli işaretleme ipuçları: Dikiş yapılacak hatları renkli kalem veya işaretlerle belirgin hale getirerek öğrencinin doğru yerden dikmesini kolaylaştırabilirsiniz. Beceri basamaklarını bağımsız gerçekleştirebilen öğrenciler için aşağıdaki çalışmalar yapılabilir: Farklı model uygulaması: Öğrenciden farklı model veya kumaş türleri kullanarak etek dikmesini isteyebilirsiniz. Bağımsız ürün oluşturma: Öğrenciden; ölçü alma, kesim ve dikim sürecini planlayarak eteği baştan sona bağımsız olarak hazırlamasını isteyebilirsiniz. Akran rehberliği: Öğrencinin, etek dikimi basamaklarını bir arkadaşına göstererek model olmasını sağlayabilirsiniz.

Meslek Alanı/Dal	Moda Tasarım Teknolojisi Alanı / Model Makineciliği Dalı
Hedef ve Hedef Davranışlar	14.3.1. Etek bitmiş ütüsünü yapar. Fermuar ütüler Yırtmaç ütüler. Kemer ütüler. Astarı ütüler.
Ön Koşul Beceriler	Etek, fermuar, yırtmaç ve kemer bölümlerini tanır. Ütü ve ütü masasını tanır. Ütüyü güvenli şekilde tutmayı ve kullanmayı bilir. Kumaşın zarar görmemesi için ütü bezinin kullanım amacını bilir. İş sağlığı ve güvenliği kurallarına (önlük, dikkatli çalışma, sıcak yüzeye temas etmeme) dikkat eder. Sıcak yüzeylerin tehlikeli olabileceğini bilir.
Etkinliğin/ Çalışmanın Adı	Etek Bitmiş Ütüsünü Yapıyorum
Önerilen Araç Gereç	Gerçek materyaller; etek, ütü , ütü masası ,ütü bezi (ince pamuklu kumaş), kıyafet spreyi veya su şişesi kullanabilirsiniz.
Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri	Bu süreçte; doğrudan öğretim yöntemi, gösterip-yaptırma yöntemi, beceri kartı ile bağımsız çalışma tekniği, sabit bekleme süreli öğretim, ipucunun giderek artırılması ve zincirleme öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilirsiniz. Dikkat Çekme ve Güdöleme Öğrencilerden öğrenci etkinlik kitabının 181. sayfasındaki “Adım Adım Yapalım” bölümünü açmalarını isteyebilirsiniz. Derse başlamadan önce öğrencilere biri ütölenmiş, diğeri ütölenmemiş iki etek gösterebilirsiniz. Etekleri askıya asarak ya da masa üzerine sererek görsel farkın belirgin olmasını sağlayabilirsiniz. Öğrencilere şu soruları yöneltebilirsiniz: “Bu iki etek arasındaki fark nedir?” “Hangisi daha düzgün görünüyor?” “Sizce bir müşteri hangisini tercih eder?”

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrencilerin cevaplarını aldıktan sonra şu açıklamayı yapabilirsiniz:

“Eteğin dikimi kadar bitmiş ütüsü de çok önemlidir. Bitmiş ütü, ürünün düzgün, temiz ve profesyonel görünmesini sağlar. Ütü yapılmazsa dikişler kabarık kalır, pensler belirginleşmez ve etek formunu tam göstermez. Bugün eteğin bitmiş ütüsünü doğru sırayla ve güvenli şekilde yapmayı öğreneceğiz.”

Motivasyonu artırmak için şu ifadeyi ekleyebilirsiniz:

“Bir terzinin veya moda tasarımcının işini kaliteli gösteren en önemli aşamalardan biri bitmiş ütüdür.”

Uygulamaya geçmeden önce güvenlik kurallarını hatırlatabilirsiniz:

“Ütü yüksek sıcaklıkta çalışır. Ütünün tabanına dokunmuyoruz. Buharı yüzümüze doğru tutmuyoruz. Ütü ısınısını kumaşımızın özelliğine göre ayarlıyoruz. İşimiz bittikten sonra ütüyu masanın kenarına bırakmıyoruz. Kabloya takılmamaya dikkat ediyoruz. İşlem bitince ütüyu kapatıp fişini çekiyoruz.” diyebilirsiniz.

Ayrıca şunu vurgulayabilirsiniz:

“Güvenli çalışmak hem kendimizi korur hem de mesleki disiplinimizi gösterir.”

İşlem Basamaklarının Öğretimi

Bu aşamada süreci doğrudan öğretim yöntemiyle açıklayabilirsiniz.

“Bitmiş ütü yaparken belirli bir sırayı takip ederiz:

Eteği ters çeviririz,

Yan dikişleri ütüleriz,

Pensleri ütüleriz,

Fermuarı ütüleriz,

Yırtmacı ütüleriz,

Kemerı ütüleriz,

Etek ucunu ütüleriz,

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Son olarak boyuna hareketlerle genel ütü yaparız.”

şeklinde açıklama yapabilirsiniz.

1. Basamak: Eteği Ters Çevirerek Yerleştirme

Eteği elinize alarak model olabilirsiniz:

“Eteği ters çeviriyorum ve ütü masasına düzgün şekilde yerleştiriyorum.” diyebilirsiniz.

Ardından öğrenciye dönerek:

“Şimdi sen eteği ters çevir ve yerleştir.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada 4–5 saniye sabit bekleme süresi uygulayabilirsiniz.

Öğrenci doğru şekilde yerleştirirse:

“Aferin, eteği doğru şekilde yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci yanlış yaparsa veya tepki vermezse ipucu hiyerarşisini kullanabilirsiniz:

Sözel ipucu: “Eteği ters çevir.” diyebilirsiniz.

İşaret ipucu: İç yüzeyi gösterebilirsiniz.

Model ipucu: Tekrar ters çevirerek gösterebilirsiniz.

Gerekirse kısa süreli fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

2. Basamak: Yan Dikişleri Ütüleme

Ütüyü elinize alarak model olabilirsiniz:

“Şimdi yan dikişleri ütülüyorum. Ütüyü dikişe paralel ve boyuna hareketlerle uyguluyorum.” diyebilirsiniz.

Model olduktan sonra öğrenciye:

“Şimdi sen yan dikişleri ütüle.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada yine 4–5 saniye sabit bekleme süresi uygulayabilirsiniz.

Öğrenci ütüyü yanlış yönde hareket ettirirse:

“Ütüyü yukarıdan aşağıya doğru hareket ettir.” diyerek sözel ipucu verebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Yanlış uygulama devam ederse:

İşaret ipucu verebilir, hala devam ederse, “Bana bak, böyle boyuna hareket ediyoruz.” diyerek tekrar model olabilirsiniz.

Gerekirse kısa süreli fiziksel yardım sağlayabilirsiniz.

Bağımsız Uygulama

Tüm basamaklar ayrı ayrı öğretildikten sonra:

“Şimdi eteğin bitmiş ütüsünü baştan sona sen yap.” diyebilirsiniz.

Bu aşamada yalnızca gerektiğinde en düşük düzeyde ipucu verilir.

Öğrenci süreci doğru tamamladığında:

“Çok güzel, eteğin bitmiş ütüsünü sırayla ve düzgün yaptın.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Zincirleme Öğretim (İleri Zincirleme Yöntemi)

Etek bitmiş ütüsü, sıralı ve birbirine bağlı basamaklardan oluştuğu için ileri zincirleme yöntemini kullanabilirsiniz. Bu yöntemde beceri baştan sona doğru sırayla öğretilir. Öğrenci her basamağı bağımsız gerçekleştirdikçe bir sonraki basamak sürece eklenir.

Amaç, öğrencinin süreci doğru sırayla ve bağımsız tamamlamasıdır.

Uygulama Süreci

1. Aşama

Eteği ters çevirerek ütü masasına yerleştirme

Öğrenciye:

“Önce eteği ters çevirip ütü masasına yerleştiriyoruz. Şimdi gösteriyorum, dikkatlice izle.” diyerek model olduktan sonra,

“Şimdi sen yap.” diyebilirsiniz.

4–5 saniye bekledikten sonra öğrenci doğru şekilde yaparsa:

“Aferin, eteği doğru yerleştirdin.” diyerek pekiştirebilirsiniz.

Önerilen Öğrenme Öğretme Süreçleri

Öğrenci basamağı gerçekleştiremezse veya zorlanırsa model ipucunu kullanabilirsiniz. Sonrasında bağımsızlaştıkça ipucunu azaltarak devam edebilirsiniz.

Bu basamak bağımsız yapıldığında ikinci basamak eklenir.

2. Aşama

Eteği ters çevirerek ütü masasına yerleştirme

Yan dikişleri ütüleme

Öğrenciye:

“Şimdi önce eteği yerleştiriyoruz, sonra yan dikişleri ütülüyoruz.” diyerek model olduktan sonra,

“Şimdi sıra sende! Eteği ters çevirerek ütü masasına yerleştir ve yan dikişleri ütüle!” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci her iki aşamayı da doğru şekilde gerçekleştirse pekiştirebilirsiniz.

Öğrenci basamağı gerçekleştiremezse veya zorlanırsa model ipucunu kullanabilirsiniz. Sonrasında bağımsızlaştıkça ipucunu azaltarak devam edebilirsiniz.

Bu şekilde her basamağa bir sonrakini ekleyerek son basamağa kadar gelebilirsiniz. tüm basamaları tamamladıktan sonra öğrenciye:

“Şimdi eteğin bitmiş ütüsünü baştan sona sen yap.” diyerek yönerge verebilirsiniz.

Öğrenci tüm basamakları sırayla gerçekleştirse:

“Çok güzel, işlemi doğru sırayla tamamladın.” diyerek pekiştirebilir ve süreci tamamlayabilirsiniz.

Ders sonunda öğrencilere:

“Ütü işlemi bittikten sonra ütüyü kapatmalı, fişini çekmeli ve soğumadan yerine kaldırmamalıyız. Ütü yaparken sıcak tabana dokunmuyor ve buharı kendimize doğru tutmamalıyız.” diyerek iş güvenliği uyarısında bulunabilirsiniz.

**Önerilen
Değerlendirme
Süreçleri**

Ön değerlendirme: Ön koşul becerilerini belirlemek amacıyla yoklama oturumu, doğrudan gözlem ve performans kontrol listesi kullanabilirsiniz.

Süreç değerlendirme: Öğretim sırasında öğrencinin kazanımın basamaklarındaki performansını beceri analizi formu, performans gözlem formu ve sürekli veri kaydı ile izleyebilirsiniz. Bu verileri kullanarak ipucunun azaltılması sürecini planlayabilirsiniz.

Son değerlendirme: Öğrenciden “Etek bitmiş ütüsünü yapar.” kazanımındaki bir basamağı bağımsız gerçekleştirmesi istenerek ölçüt bağımlı değerlendirme yapabilirsiniz. Ayrıca öğrenci etkinlik kitabındaki “Kendimi Değerlendiriyorum” bölümünü doldurmasını sağlayarak öz değerlendirme yapmasını sağlayabilirsiniz.

**Öğretimsel
Uyarlamalar**

Öğrenme sürecinde zorlanan öğrencilerle eteğin bitmiş ütüsünü yapma becerisini desteklemek amacıyla aşağıdaki etkinlikleri uygulayabilirsiniz:

Görsel basamak kartları kullanımı: Fermuar, yırtmaç, kemer ve astar ütüleme basamaklarını gösteren gerçek fotoğraflardan oluşan görsel kartlar hazırlayabilirsiniz. Öğrencinin ütüleme işlemine başlamadan önce bu kartları doğru sıraya koymasını isteyerek işlem basamaklarını hatırlamasını destekleyebilirsiniz.

Kısmi görev öğretimi: Öğrenciden tüm eteği ütölemesini istemek yerine başlangıçta yalnızca tek bir bölümü (örneğin, sadece kemer ütüleme) çalışmasını sağlayabilirsiniz. Öğrenci bu basamakta bağımsızlık kazandıkça diğer basamakları sürece ekleyebilirsiniz.

İşaretleme ve rehberleme:

Ütülenecek bölümleri renkli etiket, tebeşir veya geçici işaretleme kalem ile belirgin hale getirebilirsiniz. Bu sayede öğrenci hangi bölümü ütöleyeceğini daha kolay ayırt edebilir.

Öğretimsel Uyarlamalar

Düşük riskli materyallerle alıştırma:

Gerçek eteğe geçmeden önce kalın kumaş parçaları veya eski kıyafetler üzerinde ütöleme çalışmaları yaptırarak öğrencinin güvenli ve kontrollü hareket geliştirmesini sağlayabilirsiniz.

Beceri basamaklarını bağımsız olarak gerçekleştirebilen öğrencilerle aşağıdaki çalışmaları yapabilirsiniz:

Farklı modellerde uygulama:

Pilakaşeli , kloş , daire etek gibi farklı modellerde etek ütöleme çalışmaları yaptırarak öğrencinin model özelliğine göre ütöleme becerisini geliştirmesini sağlayabilirsiniz.

Akran rehberliği uygulaması:

Öğrencinin ütöleme basamaklarını başka bir öğrenciye göstermesini ve süreci açıklamasını isteyebilirsiniz. Bu çalışma öğrencinin beceriyi pekiştirmesini ve sosyal etkileşimini destekler.

